

Rapportage onderzoek

Gemeente Albrandswaard

Datum

3 januari 2014

Aan

Gemeenteraad Albrandswaard

Van

P. Werkman, directeur

Inhoudsopgave

1.	BING	3
2.	Aanleiding en doel van de opdracht	3
3.	Door BING verrichte werkzaamheden	4
4.	Toetsingskader	5
4.1	Algemene wet bestuursrecht	5
4.2	Gemeentewet	6
4.3	Gedragcode 2003	6
4.4	Gedragcode 2011	7
5.	Bevindingen	9
5.1	Positionering en relatie de heer E en de heer G	10
5.1.1	Positionering de heer E	10
5.1.2	Positionering de heer G	10
5.1.3	Relatie de heer E en de heer G	11
5.2	Initiatiefvoorstel april 2007	13
5.2.1	Achtergrond	13
5.2.2	Rol, positie en handelwijze	14
5.3	Advertenties	17
5.3.1	Achtergrond	17
5.3.2	Rol, positie en handelwijze	20
5.4	Gunning van contracten en dienstverlening aan CBizz	26
5.4.1	Abonneebestand	26
5.4.1.1	Achtergrond	26
5.4.1.2	Rol, positie en handelwijze	29
5.4.2	Aanbesteding BAR-gemeenten	33
5.4.2.1	Achtergrond	33
5.4.2.2	Rol, positie en handelwijze bij de aanbesteding	33
5.5	Instemmingsaanvraag concurrerend netwerk	34
5.5.1	Aanleiding gesprek	34
5.5.2	Voorgeschiedenis	35
5.5.3	Gesprek heer R en heer E	40
5.5.4	Vervolg	42
6.	Beoordeling	49
6.1	Initiatiefvoorstel 2007	49
6.2	Advertenties	50
6.3	Gunning van contracten en internetdienstverlening aan CBizz	51
6.4	Het instemmingsverzoek voor een concurrerend netwerk	51
6.5	Resumerend	53
7.	Tot slot	54

Bijlage: Visie heer G met betrekking tot onderzoeksvragen

Gemeente Albrandswaard
T.a.v. mevrouw mr. R. van der Tempel, griffier
Postbus 1000
3160 GA RHOON

Amersfoort, 3 januari 2014

Betreft: Rapportage onderzoek

Geachte mevrouw Van der Tempel,

In opdracht van de gemeenteraad van Albrandswaard hebben wij een onderzoek verricht. Deze opdracht is vastgelegd in onze offerte van 23 september jl. en de schriftelijke bevestiging van de gunning van 10 oktober jl. Hierbij rapporteren wij onze bevindingen.

1. BING

BING – afgeleid van Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten – biedt gespecialiseerde adviesexpertise, onderzoeksexpertise en een vraagbaakfunctie aan op het gebied van integriteit. Het bureau richt zich daarbij specifiek op gemeenten, wat borg staat voor specifieke branchekennis, verdieping van ervaringen en de mogelijkheid om duurzame relaties met de doelgroep te onderhouden. BING is een initiatief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). In 2008 is BING verzelfstandigd.

2. Aanleiding en doel van de opdracht

Aanleiding

De aanleiding van de opdracht wordt gevormd door de commotie die is ontstaan als gevolg van de verkoop van de Centrale Antenne Inrichting (CAI) door de gemeente. In 2012 is de CAI verkocht aan kabelmaatschappij CIF, die de (glasvezel)internetverbinding voor de zakelijke markt heeft uitbesteed aan het bedrijf CBizz.

De directeur van CBizz zou volgens berichtgeving in de media lid zijn van dezelfde partij als de verantwoordelijk portefeuillehouder CAI. De directeur van CBizz zou daarnaast als adviseur betrokken zijn geweest bij een door de fractie van deze partij ingediend initiatiefvoorstel uit 2007, gericht op de verkoop van de CAI.

Ten tijde van de verkiezingscampagne in 2010 zou CBizz de partij daarnaast met betrekking tot dit onderwerp hebben gesponsord door middel van advertenties in lokale kranten. De directeur van CBizz zou voorts in het verleden een zakelijke relatie met de portefeuillehouder CAI hebben onderhouden.

Mede vanwege berichten in de media dat de portefeuillehouder CAI initiatieven van een andere ondernemer om een alternatief glasvezelnetwerk te realiseren – en daarmee CBizz concurrentie aan te doen – zou hebben getracht te dwarsbomen, wenste de gemeenteraad van Albrandswaard een onafhankelijk onderzoek.

Doelstelling

Het onderzoek is gericht op eventuele verstrengeling van belangen of de schijn daarvan, in de relatie tussen de portefeuillehouder CAI en de directeur van CBizz, zowel privaats als zakelijk, voor zover deze van belang is of is geweest, in het dossier rondom de verkoop van de gemeentelijke CAI.

Daarbij luidt de opdracht om onderzoek te doen en een oordeel te vormen over:

- a. De rol, positie(s) en handelwijze van de hiervoor genoemde personen rondom het opstellen en indienen van het initiatiefvoorstel gericht op de verkoop van de gemeentelijke CAI, zoals dat door genoemde fractie is ingediend in april 2007;
- b. De rol, positie(s) en handelwijze van de hiervoor genoemde personen rondom het opstellen, doen verschijnen alsmede financieren van advertentie(s) gericht op de wens tot verkoop van de gemeentelijke CAI, zoals die ten tijde van de verkiezingen in de eerste maanden van 2010 in de lokale pers is/zijn verschenen;
- c. De rol, positie(s) en handelwijze van de hiervoor genoemde personen met betrekking tot de gunning van de contracten en internetdienstverlening aan CBizz, na de verkoop van de gemeentelijke CAI aan de kabelmaatschappij;
- d. De rol, positie(s) en handelwijze van de hiervoor genoemde personen met betrekking tot de vergunningaanvraag van een derde partij, die voornemens is/was een voor CBizz concurrerend netwerk voor internetdiensten aan te leggen.

Zoals gemeld in onze offerte van 23 september 2013, interpreteren wij deze vraagstelling zo dat deze is toegespitst op de mogelijke verstrengeling van belangen van de portefeuillehouder CAI. Een toetsing van zijn handelwijze kan plaatsvinden vanwege zijn rol als wethouder en de controlerende taak van de gemeenteraad hieromtrent. Derden/Burgers zijn in de bestuurlijke context geen verantwoording verschuldigd aan de raad en hun handelwijzen kunnen diensgevolge niet in dat kader worden beoordeeld.

3. Door BING verrichte werkzaamheden

Wij hebben onder meer de volgende werkzaamheden verricht:

- Onderzoek in open bronnen (waaronder (sociale) media, Kadaster en Kamer van Koophandel);
- Kennisname en analyse van relevante documentatie (verkoopdossier CAI, de toepasselijke interne regelgeving/gedragscodes, verslaglegging (relevante) raads- en collegevergaderingen, input raadsfracties ten behoeve van het onderzoek). Aangezien het onderzoek is toegespitst op belangenverstrengeling, is het verkoopdossier CAI in dat kader (op hoofdlijnen) geanalyseerd;
- Een interview met de portefeuillehouder CAI (twee maal), de heer E;
- Een interview met een van de fractie van EVA afgescheiden raadslid, de heer K;
- Een interview met de voormalig burgemeester (2005-2012);
- Een interview met een voormalig wethouder (1994-1998 en 2002-2008);
- Een interview met de gemeentesecretaris;
- Een interview met de coördinator Juridische Zaken;
- Een interview met de coördinator Kabels en Leidingen;
- Een interview met het hoofd Beheer Openbare Ruimte;
- Een interview met een beleidsmedewerker I&A;
- Een interview met de ondernemer die een alternatief netwerk realiseerde, de heer R;
- Een interview met de voormalig extern adviseur van CAI Albrandswaard;
- Een interview met de eerste medewerker Beheer Openbare Ruimte;
- Een interview met een voormalig raadslid van NAP;
- Schriftelijke vragen aan de portefeuillehouder Buurt en Buitenruimte;
- Schriftelijke vragen aan het bestuur van EVA;
- Analyse van de bevindingen;
- Het voorleggen van de bevindingen aan de heer E (wederhoor);
- Het opstellen van een toetsingskader;
- Het rapporteren van de bevindingen (feiten en beoordeling).

Toelichting proces

Van ieder interview is een zakelijk, puntsgewijs verslag opgesteld dat ter verificatie is voorgelegd aan de geïnterviewde. Aan de geïnterviewden is bij aanvang van het interview uitgelegd dat integrale interviewverslagen geen onderdeel uitmaken van de rapportage, maar wel als bron voor de rapportage kunnen dienen.

Bijdrage de heer G aan het onderzoek

De directeur van CBizz, de heer G, heeft aangegeven niet bereid te zijn om mee te werken aan een interview met BING. Hiervan is de raad op de hoogte gesteld. Op basis van de door de raad geformuleerde onderzoeksvraagstelling, heeft de heer G aan BING een document gestuurd, waarin hij zijn visie met betrekking tot de onderzoeksvragen uiteen heeft gezet. Dit document treft u in de bijlage aan (met weglating van persoonsnamen). Aan de heer G is in het kader van wederhoor op 27 december 2013 een aantal schriftelijke vragen gesteld. De heer G heeft zijn reactie op 29 december 2013 aan BING kenbaar gemaakt. Voor zover relevant, is deze reactie in deze rapportage verwerkt.

Bijdrage de heer E aan het onderzoek

Op 28 oktober 2013 heeft, op verzoek van de advocaat van de heer E, een onderhoud plaatsgevonden tussen de advocaat van de heer E en BING. In dit onderhoud is de voor BING toepasselijke regelgeving alsmede de werkwijze van BING uitgebreid aan de orde geweest, daaronder mede verstaan de door BING gehanteerde werkwijze met betrekking tot interviewverslagen (zie hiervoor) en de gelegenheid die de heer E zou krijgen om te reageren op de concept-rapportage, met uitzondering van onze beoordeling.

Op 7 november 2013 en op 2 december 2013 zijn interviews met de heer E, in het bijzijn van zijn advocaat, gevoerd. In het tweede interview (2 december 2013) zijn aan de heer E reeds diverse bevindingen van het onderzoek voorgelegd, teneinde hem in de gelegenheid te stellen daarop zijn reactie te geven.

De heer E heeft de conceptrapportage, met uitzondering van onze beoordeling, in het kader van wederhoor op 20 december 2013 ontvangen. Gelet op de voortgang van het onderzoek en de datum waarop het rapport zal worden besproken, hebben wij de heer E verzocht om uiterlijk 30 december 2013 te reageren, tenzij dit door de feestdagen onverhoopt een probleem zou zijn. Op 30 december 2013 ontvingen wij een brief van de heer E waarin hij aangeeft dat een reactie hem 'op dit moment minder zinvol lijkt', mede vanwege het ontbreken van een beoordeling (hoofdstuk 6). In reactie daarop hebben wij de heer E die dag nog gelegenheid geboden om met een (inhoudelijke) reactie op de conceptbevindingen te komen. Daarbij hebben wij de heer E nogmaals te kennen gegeven dat wij onze beoordeling – ons onafhankelijk expertiseoordeel – nadien aan de rapportage zullen toevoegen en aan onze opdrachtgever zullen rapporteren. De heer E heeft geen inhoudelijke reactie meer gegeven op de hem schriftelijk voorgelegde bevindingen. De rapportage is vervolgens afgerond, waarbij deze toelichting op het proces, de wederhoorreactie van de heer G, een antwoord van de heer E op een in het wederhoortraject gestelde vraag en ten slotte onze beoordeling aan de conceptrapportage zijn toegevoegd.

4. Toetsingskader

Het toetsingskader in de onderhavige casus wordt met name gevormd door de Algemene wet bestuursrecht, de Gemeentewet, de 'Gedragscode voor raadsleden, wethouders en burgemeester van de gemeente Albrandswaard' (2003) en de 'Gedragscode voor politieke ambtsdragers' (2011).

4.1 Algemene wet bestuursrecht

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) kent, voor zover relevant, de volgende bepaling:

'Artikel 2:4

- 1. Het bestuursorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid.*
- 2. Het bestuursorgaan waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden.'*

4.2 Gemeentewet

De Gemeentewet kent, voor zover relevant, de volgende bepaling:

'Artikel 58

De artikelen 28, eerste tot en met derde lid, 29 en 30 zijn ten aanzien van de vergaderingen van het college van overeenkomstige toepassing.

Artikel 28

1. Een lid van de raad neemt niet deel aan de stemming over:

- a. een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;'*

4.3 Gedragscode 2003

De Gedragscode voor raadsleden, wethouders en burgemeester van de gemeente Albrandswaard (2003), vastgesteld door de raad op 2 juni 2003, kent, voor zover relevant, de volgende bepalingen:

'Deel I. Kernbegrippen van bestuurlijke integriteit

De raadsleden, wethouders en burgemeester van Albrandswaard stellen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Integriteit van het openbaar bestuur is daarvoor een belangrijke voorwaarde. De belangen van de gemeente, en in het verlengde daarvan die van de burgers, zijn het primaire richtsnoer.

Bestuurlijke integriteit houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt wordt aanvaard en dat er de bereidheid is om daarover verantwoording af te leggen. Verantwoording wordt intern afgelegd aan collega-bestuurders of de gemeenteraad, maar ook extern aan organisaties en burgers voor wie raadsleden, wethouders en burgemeester hun functie vervullen.

Een aantal kernbegrippen is daarbij leidend en plaatst bestuurlijke integriteit in een breder perspectief:

Dienstbaarheid

Het handelen van een raadslid, wethouder of burgemeester is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente of de provincie en op de organisaties en burgers die daar onderdeel van uit maken.

Functionaliteit

Het handelen van een raadslid, wethouder of burgemeester heeft een herkenbaar verband met de functie die hij vervult in het bestuur.

Onafhankelijkheid

Het handelen van een raadslid, wethouder of burgemeester wordt gekenmerkt door onpartijdigheid, dat wil zeggen dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.

Openheid

Het handelen van een raadslid, wethouder of burgemeester is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is en de controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van het raadslid, de wethouder of de burgemeester en zijn beweegredenen daarbij.

Betrouwbaarheid

Op een raadslid, wethouder of burgemeester moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan zijn afspraken. Kennis en informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt, wendt hij aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

Zorgvuldigheid

Het handelen van een raadslid, wethouder of burgemeester is zodanig dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen.

Deze kernbegrippen zijn de toetssteen voor de nu volgende gedragsafspraken. Gedragingen moeten aan deze kernbegrippen getoetst kunnen worden.

Deel II. Gedragscode bestuurlijke integriteit

(...)

Artikel 2 Belangenverstrengeling en aanbesteding

2.1 Een bestuurder doet opgave van zijn financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt. De opgave is openbaar en door derden te raadplegen.

2.2 Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomt de bestuurder (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.

2.3 Een oud-bestuurder wordt het eerste jaar na de beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de gemeente.

2.4 Een bestuurder die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.

2.5 Een bestuurder neemt van een aanbieder van diensten aan de gemeente geen faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kan beïnvloeden.

(...)

Artikel 4 Informatie

4.1 Een bestuurder gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij verstrekt geen geheime informatie.

4.2 Een bestuurder houdt geen informatie achter, tenzij deze geheim of vertrouwelijk is en het niet geven van informatie mogelijk is op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

4.3 Een bestuurder maakt niet ten eigen bate of van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.

(...)

4.4 Gedragscode 2011

De Gedragscode voor politieke ambtsdragers (2011), vastgesteld door de raad op 30 mei 2011, kent, voor zover relevant, de volgende bepalingen:

'Deel I Kernbegrippen integriteit van politieke ambtsdragers

Leden van het college en van de raad van de gemeente Albrandswaard stellen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Integriteit van het openbaar bestuur is daarvoor een

belangrijke voorwaarde. De belangen van de gemeente en in het verlengde daarvan die van de burgers, zijn het primaire richtsnoer.

Integriteit van politieke ambtsdragers houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt wordt aanvaard en dat er de bereidheid is om daarover verantwoording af te leggen. Verantwoording wordt intern afgelegd aan collega-bestuurders dan wel aan de gemeenteraad, maar ook extern aan organisaties en burgers voor wie bestuurders en gekozen volksvertegenwoordigers hun functie vervullen.

Een aantal kernbegrippen is daarbij leidend en plaatst integriteit van politieke ambtsdragers in een breder perspectief:

Dienstbaarheid

Het handelen van een politieke ambtsdrager is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente en op de organisaties en burgers die daar onderdeel van uit maken.

Functionaliteit

Het handelen van een politieke ambtsdrager heeft een herkenbaar verband met de functie die hij vervult in het bestuur.

Onafhankelijkheid

Het handelen van een politieke ambtsdrager wordt gekenmerkt door onpartijdigheid, dat wil zeggen dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.

Openheid

Het handelen van een politieke ambtsdrager is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is en de controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van de politieke ambtsdrager en zijn beweegredenen daarbij.

Betrouwbaarheid

Op een politieke ambtsdrager moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan zijn afspraken. Kennis en informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt, wendt hij aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

Zorgvuldigheid

Het handelen van een politieke ambtsdrager is zodanig dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen.

Deze kernbegrippen zijn de toetssteen voor de nu volgende gedragsafspraken.

Deel II gedragscode politieke ambtsdragers

(...)

2 Belangenverstrengeling

2.1 Een politieke ambtsdrager doet opgave van zijn financiële belangen.

2.2 Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomt de politieke ambtsdrager (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.

2.3 Een oud-politieke ambtsdrager wordt het eerste jaar na de beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de gemeente waaraan hij verbonden was.

2.4 Indien de onafhankelijke oordeelsvorming van een politieke ambtsdrager over een onderwerp in het geding kan zijn, geeft hij bij de besluitvorming daarover aan in hoeverre het onderwerp hem persoonlijk aangaat.

2.5 Een politieke ambtsdrager die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten of zaken aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.

2.6 Een politieke ambtsdrager neemt van een aanbieder van diensten aan de gemeente geen geschenken, faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kunnen beïnvloeden.

2.7 Een politieke ambtsdrager vervult geen nevenfuncties die een structureel risico vormen voor een integere invulling van de politieke functie.

2.8 Een politieke ambtsdrager geeft ten behoeve van de openbaarmaking van zijn nevenfuncties en q.q.-nevenfuncties aan voor welke organisatie de functies worden verricht, wat het tijdsbeslag is en of de functies bezoldigd zijn.

2.9 Een politieke ambtsdrager behoudt geen inkomsten uit een q.q.-nevenfunctie (tenzij dat op grond van de wet geheel of gedeeltelijk is toegestaan). De inkomsten komen ten goede aan de kas van gemeente. Voor een voltijds bestuurder vindt verrekening plaats met inkomsten uit niet aan het ambt gebonden nevenfuncties.

3. Informatie

3.1 Een politieke ambtsdrager gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij zorgt ervoor dat stukken met vertrouwelijke gegevens veilig worden opgeborgen en dat computerbestanden beveiligd zijn.

3.2 Een politieke ambtsdrager houdt geen informatie achter.

3.3 Een politieke ambtsdrager verstrekt geen informatie die vertrouwelijk of geheim is.

3.4 Een politieke ambtsdrager maakt niet ten eigen bate of ten bate van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.

3.5 Een politieke ambtsdrager gaat verantwoord om met de e-mail- en internetfaciliteiten van de gemeente.

(...)'

5. Bevindingen

Het onderzoek is gericht op eventuele verstrengeling van belangen of de schijn daarvan, in de relatie tussen de heer E en de heer G, zowel privaats als zakelijk, voor zover deze van belang is of is geweest, in het dossier rondom de verkoop van de gemeentelijke CAI. Het onderzoek richt zich daarbij op een viertal deelonderwerpen:

- Het initiatiefvoorstel van EVA uit april 2007;
- De advertentie(s) van EVA van begin 2010;
- De gunning van de contracten en internetdienstverlening aan CBizz;
- Het instemmingsverzoek van Fore Freedom voor een concurrerend netwerk.

Hierna zullen wij de deelonderwerpen die uit de onderzoeksvraagstelling voortvloeien, afzonderlijk behandelen. Onder verwijzing naar de overkoepelende onderzoeksvraag – de eventuele verstrengeling van

belangen of de schijn daarvan, in de relatie tussen de heer E en de heer G – zullen wij starten met een positionering van de heer E en de heer G door de jaren heen, alsmede hun onderlinge relatie.

5.1 Positionering en relatie de heer E en de heer G

5.1.1 Positionering de heer E

De heer E is thans (sinds 2010) wethouder Burger en Bestuur, namens EVA. Als zodanig was hij verantwoordelijk portefeuillehouder inzake de verkoop van de CAI Albrandswaard in 2011. De heer E heeft in verschillende periodes en namens verschillende fracties als raadslid gediend. In de periode 1995-2002 was de heer E wethouder namens CDA.

Naast zijn werkzaamheden als wethouder, bekleedt de heer E enkele nevenfuncties. Uit het Handelsregister blijkt dat de heer E onder meer (middellijk) als bestuurder en aandeelhouder betrokken is bij een drietal vennootschappen, waaronder een holding en een tweetal vennootschappen gericht op de ontwikkeling en productie van maatwerksoftware.

De heer E verklaart ten aanzien van zijn ondernemerschap dat hij in 1979 in het familiebedrijf is gekomen en dat hij het bedrijf in de jaren '80 heeft overgenomen. Inmiddels, zo verklaart de heer E, doet zijn zoon bijna alle activiteiten; de heer E verklaart dat hij nog een beperkte activiteit op het gebied van educatieve software heeft, waaraan hij wekelijks nog wat tijd besteedt.

5.1.2 Positionering de heer G

Uit de gegevens van het Handelsregister blijkt dat de heer G in de periode 1998-2001, evenals zijn echtgenote, bestuurder was van De Graaf-Deenenkamp Holding B.V. Tot en met 2001 was deze vennootschap gevestigd op het huisadres van de heer G.

De Graaf-Deenenkamp Holding B.V. is in 2001 overgenomen door Kabelfoon B.V. (bestuurder en enig aandeelhouder). Met deze overname werd de naam gewijzigd in I.G.R. Holding B.V.

In de periode 2004-2008 was CAIW, in verschillende rechtsvormen, enig aandeelhouder. De naam I.G.R. Holding B.V. werd veranderd in CAIW Holding B.V.

Communication Infrastructure Fund (CIF) B.V. heeft het bedrijf medio 2008 overgenomen, waarna CIF Service Provider Holding Company B.V. en CAIW Holding B.V. eind 2008 zijn gefuseerd. Eerstgenoemde gold daarbij als verkrijgende rechtspersoon. De nieuwe statutaire naam zou CAIW Holding B.V. luiden.

I.G.R. Internet Diensten B.V., opgericht in 1998 en een dochtervennootschap van De Graaf-Deenenkamp Holding B.V., was tot en met 2001 eveneens gevestigd op het huisadres van de heer G. Na de overname door Kabelfoon in 2001 (later: CAIW) werd het bestuur tot 2004 gevormd door CAIW Holding B.V. en CAIW Diensten B.V., met de heer G als gevolmachtigde.

De heer G zou volgens zijn LinkedIn-profiel in de periode 2001-2009 bij CAIW de functie van CCO (commercieel directeur) hebben bekleed en de zakelijke tak van CAIW hebben beheerd. Volgens zijn verklaring heeft de heer G CAIW in november 2009 verlaten en heeft hij de zakelijke tak van CAIW – CAIW Netwerken B.V. – overgenomen (zie de bijlage, pagina 4).

Van 1995 tot 2007 was de heer G daarnaast, evenals zijn echtgenote, vennoot van Nursing Data Consultants V.O.F. In 2007 is De Graaf Deenenkamp B.V. opgericht, waarbij de activa en de passiva van de V.O.F. als inbreng (volstorting aandelen) hebben gediend. De Graaf Deenenkamp B.V. werd in 2012 enig aandeelhouder en bestuurder van CBizz B.V. – eerder opererend onder de namen CAI Westland B.V. en CAIW Netwerken B.V. In de periode 2009-2012 was P.J. Grotenhuis Management B.V. bestuurder van CBizz.

Blijkens een aan BING overgelegd (concept)contract en informatie uit het webarchief van de website www.igr.nl, was de V.O.F., handelend onder de naam Internet Gate Rotterdam (I.G.R.), in de periode vanaf juni 1998 verantwoordelijk voor de internetdienstverlening over de kabel binnen de gemeente Albrandswaard.

5.1.3 Relatie de heer E en de heer G

Door verschillende geïnterviewden is gesuggereerd dat er een relatie bestaat tussen de heer E en de heer G, hetzij vriendschappelijk, hetzij zakelijk. De heer E heeft hierover verklaard:

‘U hebt mij, in aanvulling op hetgeen ik al verklaard heb, gevraagd naar een eventuele relatie in de persoonlijke-/privésfeer tussen [naam heer G] en mij.

Over mijn contacten met [naam heer G] kan ik in algemene zin het volgende opmerken. Ik heb hem in 1999 leren kennen toen ik voor een bepaalde periode een deel van mijn bedrijfspand aan hem heb onderverhuurd. Ik ken [naam heer G] vooral als EVA-lid en dorpsgenoot, en daarnaast ook als lid van dezelfde serviceclub, Rotary.’

De heer G is volgens zijn eigen verklaring vanaf 2006/2007 lid van EVA (zie de bijlage, pagina 1). De heer E heeft in het eerste interview bevestigd dat de heer G lid is van EVA. Aan de heer E is gevraagd of hij de heer G ook op een andere wijze kent, meer specifiek of de heer E ook zakelijke banden met de heer G heeft gehad. De heer E verklaart:

‘Ik heb nooit en te nimmer zakelijke banden met hem gehad, tenzij u erop doelt – maar dat zie ik niet als een zakelijke band – dat ik in de vorige eeuw op verzoek van mijn toenmalige PvdA-collega [naam voormalig wethouder, de heer B] gedurende een paar jaar kantoorruimte aan [naam heer G] verhuurd heb. Dat hebben wij onderverhuurd, wij huurden dat destijds zelf ook.’

De heer B, voormalig wethouder, verklaart over zijn vermeende ‘bemiddelende rol’ bij de verhuur van kantoorruimte:

‘Hoe dat tot stand is gekomen, weet ik niet. De suggestie dat ik daarbij een bemiddelende rol heb gespeeld, herken ik niet. Ik wist amper wat [naam heer E] in die tijd deed. Bij mijn weten had hij een bedrijf in Tiel.’

De heer E heeft aangegeven dat zijn bedrijf in een heel andere wereld werkzaam is dan de heer G. Door de voormalig extern adviseur is gesuggereerd dat de heer E en de heer G wel degelijk zakelijke banden zouden hebben uit het verleden, bij een faillissement van een van de ondernemingen van de heer E. Geconfronteerd in het tweede interview met BING met genoemde suggestie, heeft de heer E verwezen naar zijn verklaring uit het eerste interview. Tevens heeft hij daarbij opgemerkt dat dit klinkt als roddel en achterklap.

Uit onderzoek via Experian is gebleken dat de heer E betrokken is geweest bij een achttal entiteiten, die grotendeels begin jaren ‘90 zijn gefailleerd. Onderzoek in het Handelsregister naar de mogelijke betrokkenheid van de heer G bij deze entiteiten, heeft geen resultaat opgeleverd. Daarbij moet worden aangetekend dat de gegevens van een vijftal entiteiten bij de Kamer van Koophandel verloren zijn gegaan als gevolg van waterschade. Een nadere verificatie – ontkrachting dan wel bevestiging – van deze verklaringen is derhalve niet mogelijk. De heer G heeft, in reactie op schriftelijke vragen in het kader van wederhoor, hierover als volgt verklaard:

‘Er is tussen mij als privé persoon, noch van de in mijn bezit zijnde ondernemingen zakelijke relaties geweest, deelnemingen, participaties, leningen bij enige onderneming waarin [naam heer E] participeerde. Zoals eerder schriftelijk aangegeven, de enige financiële relatie was, dat IGR in onderhuur heeft gezeten, bij [naam heer E] op advies van [naam voormalig wethouder, de heer B] in de periode 1999 – 2001, dit voor het pandje aan de Achterdijk in Rhoo. Faillissementsrelatie valt bij mij onder de categorie “kletspraat”, waarbij [naam voormalig extern adviseur] als oude exploitant CAI Albrandswaard,

verbanden probeert te leggen die er niet zijn, om op deze wijze mij en [naam heer E] in het diskrediet te brengen. Mogelijk kan [naam voormalig extern adviseur] en u stukken lichten, bij faillissement register of curator, om aan te tonen waar het om gaat? Ter ondersteuning dat ik noch mijn ondernemingen ooit betrokken ben geweest bij een faillissement, zal ik u dit laten bevestigen door mijn administratiekantoor, welke al 25 jaar, mijn zakelijke en privé aangiften verzorgt.'

De administrateur heeft per brief van 30 december 2013 bevestigd dat de heer G of zijn echtgenote nimmer in privé dan wel via De Graaf-Deenenkamp B.V., DEDE import-export B.V. h/o De Orangerie en Siphxchange B.V. direct of indirect als bestuurder of aandeelhouder betrokken is geweest bij enig faillissement.

Uit raadpleging van het webarchief van de website www.igr.nl blijkt dat het bedrijf van de heer E aan het begin van dit millennium een van de klanten van I.G.R. was (en als zodanig was opgenomen in de bedrijvengids) en dat een drietal websites, te weten www.victonet.nl, www.widacta.nl en www.wia.nl, via I.G.R. werd gehost. Wij merken hierbij op dat deze vorm van hosting rond de millenniumwisseling niet ongebruikelijk was.

Zoals genoemd, was I.G.R. in de periode vanaf juni 1998 verantwoordelijk voor de internetdienstverlening over de kabel binnen de gemeente Albrandswaard.

De voormalig extern adviseur van de CAI Albrandswaard heeft in dit verband verklaard dat hem begin 1998 werd gevraagd om met Nursing Data Consultants V.O.F., het latere I.G.R., te gaan samenwerken. Dit verzoek kwam volgens de voormalig extern adviseur van de verantwoordelijk ambtenaar, in opdracht van de heer E. De heer E heeft in dit verband verklaard dat een dergelijke opdracht in ieder geval niet van hem afkomstig is geweest, omdat 'hij zich in die periode nooit met dit soort zaken heeft beziggehouden'. De heer G heeft verklaard dat niet de heer E, maar de heer B verantwoordelijk was voor deze opdracht (zie de bijlage, pagina 3):

'In 1999 is mij gevraagd door [naam heer B] (wethouder) om Internet via de kabel te gaan leveren in Albrandswaard. Op dat moment was IGR een Internet provider in Rotterdam. Mij werd een onderuur aangeboden via [naam heer B] zijn collega wethouder [naam heer E]. Dit is de primaire relatie tussen [naam heer E] en mij'

De heer G verklaart voorts (zie de bijlage, pagina 1):

'Als DGA en bestuurder van IGR waren wij de eerste exploitant op het CAI netwerk in Albrandswaard. In samenspraak met de op dat moment zittende bestuurders ([naam heer B, naam voormalig wethouder, naam voormalig burgemeester]) zijn er sinds 2001 diverse contracten getekend welke betrekking hadden op exploitatie van het toen bekende CAI netwerk.'

De heer B, wethouder in de perioden 1994-1998 en 2002-2008, verklaart hierover:

"Internet stond in die tijd in de kinderschoenen. [Naam heer G] was toen bezig zijn kabelinternetbedrijf op te richten. Hij zat toen in een kantoorruimte boven het kantoor van [naam heer E]. Nu kan men zich dat nauwelijks nog voorstellen, maar destijds was internet een totaal nieuw fenomeen. De keuze om met I.G.R. in zee te gaan, dateert volgens mij uit mijn periode als wethouder. Dat de contracten zijn getekend na mijn eerste periode als wethouder, zou kunnen. Maar in mijn herinnering was I.G.R. ook in mijn eerste periode als wethouder al exploitant op de kabel."

De heer B verklaart dat hij zich geen expliciete opdracht aan de voormalig extern adviseur kan herinneren, maar dat het gelet op de technisch-adviserende rol van de voormalig extern adviseur voor de hand lag dat hij met het bedrijf van de heer G afstemming zocht over de technische mogelijkheden van internet via de kabel.

5.2 Initiatiefvoorstel april 2007

Deze paragraaf handelt over de feiten en omstandigheden met betrekking tot het opstellen en indienen van het initiatiefvoorstel gericht op de verkoop van de gemeentelijke CAI, zoals dat door de fractie van EVA is ingediend in april 2007. Achtereenvolgens schetsen wij achtergronden en gaan wij in op rol, positie en handelwijze van de heer E en de heer G.

5.2.1 Achtergrond

Bij de raadsvergadering van 2 april 2007 dient EVA een initiatiefvoorstel in dat voorziet in het volgende:

‘Voorgesteld wordt om door het voor de zomer 2007 laten uitbrengen van een indicatief bod, door een aantal kabelbedrijven, op CAI Albrandswaard, een inzicht te krijgen in de waarde van ons kabelnet. Hierbij dient door de bidders rekening gehouden te worden met gratis dataverkeer door de gemeente Albrandswaard, alsmede beschikbaarheid van capaciteit voor maatschappelijke doeleinden (zoals onderwijs, bibliotheek, zorg). Hiertoe wordt een begeleidingsgroep in het leven geroepen, bestaande uit drie raadsleden, de verantwoordelijk portefeuillehouder en een ambtenaar. In deze periode zullen geen nieuwe contracten worden aangegaan. Na bekend worden van de biedingen vindt nog dit jaar politieke besluitvorming plaats over de toekomst van de CAI Albrandswaard.’

De auteurs van het voorstel worden niet bij naam genoemd. In de onderbouwing van het voorstel, staat onder ‘Inleiding’ (pagina 3) de volgende passage:

‘Als indiener hebben wij met gebruik van deskundigen op het gebied van CAI exploitatie en de kabel, deze notitie gemaakt met als doelstelling een reëel beeld te schetsen van de toekomst van de CAI Albrandswaard.’

Het voorstel schetst de voordelen van verkoop van de CAI Albrandswaard en zegt dat de huidige potentiële markwaarde van de CAI tussen de € 5 en € 6 miljoen euro ligt (‘Samenvatting’, pagina 4). Onder ‘Waardebepaling’ (pagina 12) staat onder meer het volgende:

‘(...) Bij de vraag voor een indicatief bod hoeft het niet beperkt te blijven tot een bedrag per aansluiting. Er kunnen ook vragen toegevoegd worden over de toekomstige tarieven en over zaken als het gebruik van het net door gemeentelijke diensten, ouderenzorg en andere publieke functies.

De volgende kabelbedrijven zijn mogelijke kandidaten: UPC Nederland, Casema/Essent/Multikabel combinatie, Zeelandnet, CAIW.’

Het initiatiefvoorstel wordt uiteindelijk in de raadsvergadering van 2 april 2007 met 14 stemmen voor en 3 tegen aangenomen.

De gemeentesecretaris verklaart dat hij aanvankelijk onder de indruk was van de kwaliteit van het voorstel. Later gonsde het volgens de gemeentesecretaris in de raad dat de heer G de opsteller van het stuk zou zijn. De gemeentesecretaris stelt dat dit gegeven voor hem aanleiding was om alert te zijn op de zuiverheid van de adviesrol van de ambtelijke organisatie.

De gemeentesecretaris verklaart desgevraagd dat hij de heer G niet kende op dat moment. Navraag in de ambtelijke organisatie leerde hem, zo stelt hij, dat de heer G werkzaam was bij CAIW.

Voormalig wethouder B heeft over de rol van de heer G en CAIW in deze periode verklaard:

‘[Naam heer G] heeft mij nooit rechtstreeks benaderd met betrekking tot de CAI. Wel heeft CAIW op enig moment een bod uitgebracht op de CAI Albrandswaard van ongeveer € 4 miljoen. Dat was een bod dat niet op uitnodiging is uitgebracht; het ging om een spontane bieding. Volgens mij dateert dat bod van voor het initiatiefvoorstel van EVA, waarin zij oproept om de CAI te verkopen en indicatieve

biedingen aan de markt te vragen. [Naam heer G] en [naam toenmalig directeur CAIW] hebben het bod destijds bij mij tijdens een gesprek toegelicht. Uiteindelijk is het bod volgens mij weer ingetrokken. Het staat mij wel bij dat [naam heer G] steeds de Albrandswaardse politiek heeft gevolgd.”

In reactie op deze passage, heeft de heer G in het kader van wederhoor verklaard:

‘Er is door mij nooit een “spontaan” bod gedaan, het doen van biedingen op kabelnetwerken is altijd een zaak van juristen, technici en directies, en wordt nimmer uit de losse pols gedaan. De overnames van CAIW, toentertijd als gemeenschappelijke regeling, werden gedaan door de toenmalige Algemeen directeur [naam], deze zal dit altijd schriftelijk gedaan hebben, waarbij een heel voortraject in acht wordt genomen. Er is echter in begin 2007 wel een informele marktconsultatie geweest, waarbij [naam voormalig wethouder, de heer B] diverse partijen geconsulteerd heeft, zie schrijven gemeente kenmerk 2007/2622 juni 2007 en had een periode van vier weken. In dat traject zullen waarschijnlijk wel gesprekken gevoerd zijn, met diverse partijen. Het verzoek tot deze consultatie kwam van [naam heer B]. Het kan zijn dat [naam heer B] refereert aan deze consultatie? Het bod van CAIW is in dat jaar ook meegenomen in het raadsvoorstel eind 2007.’

Bij brief van 20 april 2007 worden de raadsleden door het college geïnformeerd dat uit de documenteigenschappen van het initiatiefvoorstel van EVA is gebleken, dat de heer G auteur is van het stuk. Opgemerkt wordt dat de heer G als directeur rechtstreeks verbonden is aan CAIW Diensten. Een en ander leidt tot een raadsdebat op 31 mei 2007, waarbij ten slotte een motie van afkeuring wordt aangenomen over de handelwijze van de heer E en zijn fractie.

De heer E heeft zich in dit verband in het tweede interview afgevraagd wat de ophef rondom het initiatiefvoorstel van doen heeft met zijn integriteit als wethouder. De heer E wijst erop dat het om een initiatief gaat van een fractie, die destijds bestond uit vijf mensen waarvan hij woordvoerder was. In politieke zin is de kwestie afgerekend; er is een motie van afkeuring uitgesproken.

Bij de raadsvergadering van 9 juli 2007, in reactie op de eerdere raadsvergadering, is de heer G vervolgens een van de sprekers. De notulen vermelden hierover het volgende:

‘(...) Het mag duidelijk zijn dat ik, gezien de zorgen die ik heb als inwoner van Albrandswaard, mijn diensten heb aangeboden om samen met [naam heer E] een analyse te doen met tegenvoorstel op dit gebied. Hoe gaat dit in de praktijk. Je begint te schrijven. [Naam heer E] geeft zijn opmerkingen welke ik weer verwerk in het document. Toevallig staat mijn naam als auteur standaard in Word, nou en? Als [naam] of [naam] mij hiervoor hadden gevraagd had ik hetzelfde document uitgewerkt en had nog steeds mijn naam daar gestaan.

Bij deze dus een nuancering op uw uitspraken in de vorige raadsvergadering. Bedrijfsprivé belang? Werknemers zoals ikzelf, ambtenaren van CAIW bij een overheidsbedrijf, hebben geen enkel voordeel bij overnames. In dit soort bedrijven zijn er geen aandelen en/of opties. Echter gewoon simpele ambtenaren schalen. Als privé persoon, en inwoner van Albrandswaard, zal het mij dan ook een worst zijn aan wie het verkocht wordt. Als het idee van ondernemertje spelen met miljoenen, op kosten van de inwoners van Albrandswaard, maar van tafel gaat.

(...)

5.2.2 Rol, positie en handelwijze

Gevraagd wie het initiatiefvoorstel van april 2007 had geschreven, verklaart de heer E in het eerste interview dat het een initiatiefvoorstel van EVA betrof. De heer E licht toe dat je als oppositiepartij niet de kennis hebt die op een gemeentehuis aanwezig is; daarom moet je werken met deskundige burgers. De heer E verklaart:

“In de loop van de processen hebben wij gewerkt met eigen leden, maar ook met mensen die geen lid waren van EVA, maar die ons wel geholpen hebben. Bij voortdurend hebben wij mensen opgezocht die kennis van zaken hadden en meegewerkt hebben om de drie initiatiefvoorstellen die wij hebben ingediend, goed te onderbouwen.”

Gevraagd of er in dit geval meer personen betrokken zijn geweest bij het initiatiefvoorstel van april 2007, geeft de heer E aan dat vanuit EVA meerdere mensen bij het voorstel betrokken zijn geweest, waaronder zichzelf en andere leden van EVA.

Op de vraag van wie het initiatief uitging om die mensen te benaderen ('Hebben deze mensen zichzelf aangemeld of hebt u die mensen benaderd?'), verklaart de heer E dat op het moment dat bij een partij een idee ontstaat om met een initiatiefvoorstel te komen, de buitenwereld hier doorgaans niet van op de hoogte is. De heer E verklaart 'dat een partij in dat geval op zoek zal moeten gaan naar de kennis die in de samenleving aanwezig is en als je hier al een aantal jaren mee loopt, weet je wel ongeveer waar je die kennis zou kunnen vinden'.

De heer E bevestigt desgevraagd dat de heer G een van de auteurs van het initiatiefvoorstel van april 2007 is. Op de vraag of de heer G zichzelf heeft gemeld of dat hij is benaderd door EVA, verklaart de heer E in het eerste interview:

"[Naam heer G] is een EVA-lid. Omdat het onderwerp in de boezem van onze partij besproken werd, was hij daarvan op de hoogte."

Op de vraag welke functie de heer G op dat moment – april 2007 – bekleedde, verklaart de heer E dat hij dat niet precies weet en dat de onderzoekers dat het beste aan de heer G zelf kunnen vragen. De heer E verklaart dat de heer G in ieder geval kenner van die wereld was. Gevraagd bij welke partij de heer G werkzaam was, verklaart de heer E dat EVA zich daar niet in heeft verdiept; 'de heer G beschikte over de kennis, hij woonde al geruime tijd in de gemeente en hij was lid van EVA, en hij had dezelfde insteek als de andere leden van EVA: de CAI Albrandswaard is geen taak voor de gemeente, het kost de gemeente geld en het levert niet de kwaliteit die de burgers, de abonnees, verwachten'.

Gewezen op het feit dat op enig moment in de raad discussie is geweest over de vraag wie de auteur was van het initiatiefvoorstel van april 2007, is de heer E in het eerste interview gevraagd of voor de buitenwereld duidelijk was wie de auteurs van het stuk waren. De heer E verklaart dat EVA er nooit en te nimmer een geheim van maakt dat 'zij haar voorstellen ontwikkelt samen met burgers; EVA staat open voor iedereen die een bijdrage levert aan het algemeen belang, dat is een integraal onderdeel van hoe lokale partijen werken'.

In het tweede interview is de heer E voorgehouden dat over het feit dat de heer G medeauteur was van het initiatiefvoorstel, kennelijk niet bij eenieder duidelijkheid bestond. Op de vraag of het een bewuste keuze is geweest om daar al dan niet duidelijkheid over te verschaffen, verklaart de heer E dat een lokale partij, en dus ook EVA, open staat voor de kennis en kunde van betrokken burgers. De heer E wijst erop dat EVA daar nooit een geheim van heeft gemaakt. Ten aanzien van dit specifieke initiatiefvoorstel heeft EVA het volgens de heer E 'niet van de daken geschreeuwd', maar was genoegzaam bekend dat EVA in dezen samenwerkte met de heer G.

Op de vraag of – gelet op het feit dat dat de betrokkenheid van de heer G heeft geleid tot enige ophef – de heer E deze ophef begreep, verklaart hij in het tweede interview:

"Nee, eigenlijk niet. Temeer niet, nogmaals omdat wij er geen geheim van maken dat wij samenwerken met deskundigen uit de gemeenschap. Bovendien is het ook zo dat anderen daar, behalve de politiek, ook niet echt een probleem van hebben gemaakt. Het voorstel is aangenomen en het bedrijf waar [naam heer G] toen werkzaam was, heeft net als een aantal andere bedrijven de kans gehad om een indicatieve bieding neer te leggen. Dat is ook gebeurd. En vervolgens is dat hele verhaal een zachte dood gestorven, omdat de meerderheid in politieke zin daar toch niet op in wilde gaan."

De heer G verklaart over zijn rol bij het initiatiefvoorstel (zie voorts de bijlage, pagina 1):

'Aan dit voorstel heb ik als privé persoon een bijdrage geleverd, redactioneel en inhoudelijk met doorrekenen van voorstellen van B&W en de analyse daarvan. Als EVA lid geheel zoals verwacht mag

worden in een lokale gemeenschap, je zet je ergens voor in waar je je partij verder mee kan helpen. Dit heb ik in 2010 ook succesvol gedaan als lid van het campagne team EVA.'

De heer K, destijds lid van EVA, verklaart over de gang van zaken met betrekking tot het initiatiefvoorstel:

"In de beginperiode van EVA lag er opeens een voorstel. Dat voorstel was met name door [naam heer G] geschreven. [Naam heer E] heeft zich daar volledig aan geconformeerd. De heren kennen elkaar. [Naam heer G] zat vroeger in een kantoorruimte van [naam heer E]. Dan praat ik over 1999. (...) De exacte achtergrond van [naam heer G] in die periode was mij niet bekend. Later heb ik begrepen dat [naam heer G] directeur was van de zakelijke tak van CAIW."

De heer K verklaart dat hij zich niet herinnert wie het initiatief nam tot het voorstel.

In het initiatiefvoorstel van april 2007 wordt CAIW genoemd als mogelijk gegadigde voor een indicatief bod. Op de vraag of de heer E bekend was dat de heer G banden had met CAIW c.q. daarbij betrokken was, verklaart de heer E in het eerste interview:

"Ik wist dat zijn bedrijf enige tijd daarvoor verkocht was. Maar het was een concurrerende situatie: het is niet zo dat er maar één partij was die een bod uit mocht brengen. Meerdere partijen hebben een bod kunnen uitbrengen."

Op de vraag of de heer E de heer G op dat moment – april 2007 – als belanghebbende heeft gezien bij een eventuele verkoop in een later stadium, verklaart de heer E in het eerste interview dat hij de heer G niet heeft gezien als iemand die enig belang had. Op de vraag of dit altijd zo geweest is of dat hij er later anders over is gaan denken, verklaart de heer E dat hij daar niet over heeft nagedacht en de heer E geeft aan dat hij daarmee bedoelt 'dat de heer G lid was van EVA, met kennis van zaken en de heer G zich in het algemeen belang heeft ingezet en dat EVA daar heel blij mee was'. De heer E verklaart dat EVA van enig belang nooit iets is gebleken.

Op de vraag of het elkaar in de weg zou zitten wanneer de heer G zowel meeschrijft aan het initiatiefvoorstel als een rol vervult bij CAIW, verklaart de heer E in het eerste interview dat hij denkt van niet; het initiatiefvoorstel is volgens hem in het algemeen en gemeentelijk belang geschreven. De heer E wijst erop 'dat de gemeentelijke aanbestedingsregels zo in elkaar zitten dat er nooit één partij is waar je dat aan kan aanbieden; uiteindelijk doet de markt zijn werk'.

In een aan BING ter beschikking gestelde e-mail van de heer G van 3 oktober 2007, gericht aan onder meer voormalig wethouder B, de voormalig burgemeester, de heer E en enkele raadsleden, staat het volgende:

'Beste [naam heer B] en andere betrokkenen,

Na even een nachtje geslapen te hebben over het dossier CAI, vind ik het belangrijk om dit traject positief af te sluiten. Ik feliciteer je ([naam heer B]) met het behaalde resultaat. Jij met jou deskundigheid en ik met mijn kennis, hadden verschillende opvattingen, dat is prima. Ik heb de afgelopen maanden als relatieve buitenstaander het politieke proces in Albrandswaard kunnen aanschouwen, en denk dat dit dossier alle aandacht heeft gekregen die het verdiende. De carousel, initiatieven, commissies, terugkoppeling en uiteindelijk besluitvorming, het hele scala is aan de orde gekomen. Vanzelfsprekend heb jij alles uit de kast getrokken en ik ook. In het kader hiervan kan [naam raadslid] gerust zijn, ik heb hem beroepsmatig gestalked, en val verder niet op mannen met baarden (grin). Het resultaat van de besluitvorming is voor mij teleurstellend, maar in deze was de democratie optima forma aanwezig en heb ik daar vrede mee.

Ik sluit voor mezelf dit "politieke" dossier, en ga me weer bezig houden met iets waar ik goed in ben, het uitrollen van innovatieve diensten voor mijn klanten. De toekomst van de CAI Albrandswaard laat ik

verder over aan de markt. Ik wens jou en je team de komende tijd sterkte bij de uitwerking van verschillende scenario's.

Het was een leuke en leerzame periode.

Met vriendelijke groet, Kind regards,

[Naam heer G]
Directeur

CAIW Diensten B.V.'

De voormalig extern adviseur heeft aan BING documentatie overgelegd met betrekking tot informatie die is ingebracht door EVA, de heer E en de heer G in de discussies aangaande de CAI, waarin hij stelt dat deze informatie op onderdelen onjuist of misleidend is geweest. Door andere geïnterviewden wordt de rol van de betreffende adviseur ten opzichte van de politieke besluitvorming in twijfel getrokken en wordt er gesuggereerd dat hij zelf een belang had.

5.3 Advertenties

Deze paragraaf handelt over de feiten en omstandigheden rondom het opstellen, doen verschijnen alsmede financieren van advertentie(s) gericht op de wens tot verkoop van de gemeentelijke CAI, zoals die ten tijde van de verkiezingen in de eerste maanden van 2010 in de lokale pers is/zijn verschenen. Achtereenvolgens schetsen wij achtergronden en gaan wij in op rol, positie en handelwijze van de heer E en de heer G.

5.3.1 Achtergrond

Uit het onderzoek komt naar voren dat de advertenties gericht zijn geweest op het zoeken van steun voor het zogeheten 'glasvezelinitiatief'. Onderdeel van dit glasvezelinitiatief was een initiatiefvoorstel van EVA en NAP, ingediend op 21 december 2009 en onderbouwd met het rapport 'Verglazing Albrandswaard' van 19 december 2009. Dit rapport vermeldt als opstellers: de heer E, de heer G, een derde en de heer R.

Bij de raadsvergadering van 21 december 2009 dient EVA een initiatiefvoorstel in dat bestaat uit de volgende elementen:

- '1) verkoop van de CAI Albrandswaard aan Rabo/Bouwfonds of Reggefiber of een andere marktpartij voor een marktconforme prijs;*
- 2) de koper wordt contractueel verplicht om binnen twee jaar na de overdracht van het netwerk alle woningen in Albrandswaard te voorzien van 'fiber to the home';*
- 3) de levering van diensten aan de gemeente Albrandswaard en de aan haar verbonden diensten of instellingen vindt voor een marktconforme prijs (orde van grootte 20.000 euro);*
- 4) de tarieven voor de bestaande abonnees (bedrijven en particulieren) blijven de eerste drie jaar op het huidige prijspeil gehandhaafd; daarna worden de tarieven marktconform;*

De gemeente draagt zorg voor borging van de voortgang van de verglazing. Dit kan door de juridische overdracht van het netwerk eerst te laten plaatsvinden nadat de contractuele verplichtingen zijn nagekomen.'

In de aanloop naar deze raadsvergadering kondigt de heer E het initiatiefvoorstel reeds aan in de raadsparade van 8 december 2009, zo blijkt uit de desbetreffende notulen. In deze zelfde raadsparade komt vanuit het publiek ook de heer G aan het woord, die in de notulen wordt genoemd als voormalig commercieel directeur van CAIWAY. De strekking van zijn inbreng is dat Albrandswaard haar knopen moet tellen en afscheid moet nemen van de CAI. De heer G stelt zich vrijblijvend beschikbaar om het financieel door te rekenen.

Op 21 januari 2010 verschijnt in het lokale blad De Schakel een paginagrote advertentie. Aan de beide zijden van de pagina staan korte interviews afgedrukt. In het middenkader staat het volgende:

‘Oproep aan de politiek van Albrandswaard

De lokale partijen EVA en NAP roepen de politiek in Albrandswaard op het glasvezelinitiatief te ondersteunen en voor de inwoners en bedrijven van onze gemeente een snel, betrouwbaar en kwalitatief zeer goed netwerk aan te leggen.

Reeds jaren is de situatie rond de CAI in Albrandswaard beneden de maat.

De twee lokale partijen EVA en NAP hebben samen met inwoners en ondernemers uit Albrandswaard het initiatief genomen om hier iets aan te veranderen. Het doel van de initiatiefgroep is om in onze gemeente gratis glasvezel aan te leggen tot in de koopwoningen, huur woningen, bedrijven en verenigingen. Binnen twee jaar kan overal Fiber to the Home zijn aangelegd.

Het CAI dossier kent inmiddels een lange geschiedenis. Vanaf de eerste pogingen het huidige CAI netwerk met winst te exploiteren zijn vraagtekens gesteld bij de presentatie van de financiële resultaten. De eerder verwachte winst voor de gemeente van gemiddeld € 300.000,00 euro per jaar wordt niet gehaald en binnen de huidige plannen verdwijnen de opbrengsten en levert het een tekort op in de gemeentebegroting van ruim € 1.000.000,00 in 4 jaar.

We willen de politieke partijen in Albrandswaard overtuigen van de noodzaak om te stoppen met de exploitatie van het CAI netwerk en over te gaan tot verkoop aan een marktpartij onder de volgende voorwaarden;

- *Binnen twee jaar na verkoop krijgen alle woningen en bedrijven een gratis glasvezel aansluiting*
- *De huidige tarieven voor bestaande abonnees (bedrijven en particulieren) blijven de eerste drie jaar op het huidige prijspeil.*
- *De gemeentelijke instellingen kunnen gebruik blijven maken van de verbindingen.*
- *Zo spoedig mogelijk worden nieuwe diensten geïntroduceerd*

De inwoners van Albrandswaard

Glasvezel heeft de toekomst. Internet en telecommunicatie zijn onmisbaar aan het worden. Nederland heeft het hoogste percentage huishoudens met internet. Een snelle en betrouwbare verbinding is daarbij onontbeerlijk.

Met glasvezel krijgen de inwoners meer keuzemogelijkheden zoals meer HDTV kanalen, Elektronische Programma Gids, Video on Demand, etc etc.

Het belang van internet en telecommunicatie wordt ook gezien op landelijk en Europees niveau. Eurocommissaris Neelie Kroes wordt in de nieuwe Europese Commissie verantwoordelijk voor internet en telecommunicatie. Volgens haar betekent dat ze bij zeer uiteenlopende beleidsterreinen betrokken wordt, zoals economie, volksgezondheid en klimaat en dat ze bovendien bezig is “dicht bij de mensen”.

Tot slot

Het glasvezelinitiatief voorkomt dat de gemeentebegroting verder financieel onder druk komt te staan. Vasthouden aan de huidige exploitatie van de CAI Albrandswaard leidt onvermijdelijk tot nieuwe financiële tekorten voor de gemeente. Het glasvezelinitiatief geeft inwoners en bedrijven in onze gemeente meer keuze en kwaliteit.

EVA en NAP roepen daarom de fracties van CDA, VVD, PvdA en CU/SGP op om in de gemeenteraadsvergadering van 25 januari 2010 het initiatiefvoorstel Verglazing Albrandswaard te steunen. Dit is in het belang van de gemeente haar burgers en bedrijven.

Het glasvezelinitiatief steunen kost geen geld, het levert de gemeente zelfs geld op. Wij rekenen erop dat het gezonde verstand uiteindelijk zal zegevieren.

Met vriendelijke groet,

[Naam heer E]
EVA

[Naam voormalig raadslid NAP]
NAP

Onderaan de pagina staat de volgende passage:

'Doe de enquête en steun ons via: www.glasvezelalbrandswaard.nl'

De heer G is een van de personen van wie een kort interview is afgedrukt. Zijn bijdrage is als volgt:

'Als voormalig commercieel directeur van CAIWAY (een van de vier grootste kabelmaatschappijen in Nederland) en inwoner van Albrandswaard maak ik mij als deskundige op dit gebied, ernstig zorgen over de situatie rond de CAI van Albrandswaard. Als zeer kleine CAI, (8500 abonnees) kan men niet meer mee met de tijd. De gemeente Albrandswaard ziet de CAI nog steeds als het oude kabelbedrijf, en niet als een digitaal diensten bedrijf, welke belangrijk is voor de Albrandswaardse samenleving. De bewoners van Albrandswaard krijgen niet de diensten zoals die mogelijk zijn in de directe omgeving van onze gemeente. Een simpele elektronische programma gids, video on demand en HD-kanalen, ze zijn er niet en zo zijn er nog legio voorbeelden te noemen. Met twee ambtenaren en een secretaresse, is ook niet de service te leveren, die verwacht mag worden van een Service provider, hoe goed het huidige team ook haar best doet. CAI Albrandswaard is te klein om die diensten te kunnen leveren waar de inwoners van Albrandswaard recht op hebben. Het plan van de gemeente om als mini CAI door te gaan, kost ons als inwoner van Albrandswaard, uiteindelijk 1 miljoen euro, een bedrag dat we beter in bijvoorbeeld sport- of jeugdvoorzieningen van Albrandswaard kunnen stoppen.

Ik hoop dat de rest van de politiek achter het plan van EVA en NAP gaat staan, en op deze wijze een zonnige digitale toekomst realiseert voor ons als bewoners van Albrandswaard.

[Naam heer G]'

In de eerstvolgende raadsvergadering na het verschijnen van de advertentie, wordt het initiatiefvoorstel Verglazing besproken. In de raadsnotulen van deze vergadering van 25 januari 2010, staat onder meer het volgende:

[Naam raadslid PvdA] was zelden zo verbaasd als bij het openslaan van De Schakel als deze week. Een paginagrote advertentie van lokale ondernemers die er voor pleiten een overheidsbedrijf per direct te verkopen. In deze advertentie is ook het standpunt opgenomen van 2 politieke fracties die hiertoe een initiatiefvoorstel hebben ingediend. Of betreft het hier een advertentie van EVA en NAP waarop een aantal ondernemers meelift in hun sympathie of betreft het hier een advertentie van zowel ondernemers als EVA en NAP. Wellicht dat de indieners hierop kunnen reageren. (...)

(...)

[Naam toenmalig raadslid NAP] geeft aan dat de informatie keurig op de internetsite www.glasvezelalbrandswaard.nl staat. (...) Deze site is samen met EVA in de lucht gezet om de reacties van inwoners te peilen. (...)

(...)

[Naam heer E] merkt op dat in de raadscarrousel van 11 januari een inhoudelijke toelichting is gegeven op dit voorstel door twee van de initiatiefnemers, betrokken burgers, die zonder enig belang of vergoeding hun tijd en energie hieraan hebben gegeven. (...)

(...)

[Naam raadslid PvdA] vraagt of [naam heer E] op de website ook de andere reacties heeft gelezen.

[Naam heer E] meent dat het initiatief buitengewoon transparant is en er inderdaad ook wat kritische opmerkingen zijn gemaakt. Die staan ook op de website. Burgers kunnen hun eigen afweging maken op basis van alle informatie die op de site is geplaatst. Dat zou toegejuicht moeten worden.

(...)

[Naam raadslid PvdA] meent dat wanneer gezegd wordt dat aan het eind van dit jaar de analoge televisie op zwart gaat, dat duidelijk demagogie is. Hij wil graag de discussie voeren op argumenten. Ook hij heeft onderzoek gedaan via zijn ADSL-internet en via Google en is veel te weten gekomen over wat er op dit moment op die markt gaande is. Wat voor hem duidelijk is, is dat het helemaal niet duidelijk is. Wat hier als feiten wordt gebracht, wordt elders door gerenommeerde bedrijven en instanties niet als dusdanig onderschreven. Wat hier stellig wordt beweerd daarvan is geen enkel bewijs terug te vinden. Een discussie is prima, maar luister naar elkaars argumenten en beoordeel opmerkingen van andere partijen niet direct zo negatief. Graag hoort [naam raadslid PvdA] ook nog of de advertentie die in de krant stond van [naam heer E] afkomstig is.

[Naam heer E] vindt dit suggestieve praat en [naam heer G] gebruikt net zo goed kwalificaties zoals een ander raadslid dat doet. Op basis van goed onderzoek en adviezen van gezaghebbende personen is hij tot deze conclusie gekomen. Net zo goed als het college zich baseert op de eigen bronnen. Ieder moet zijn eigen afweging maken. Het is simpel, het voorstel van EVA en NAP leidt tot een betere financiële positie van de gemeente en een beter pakket van diensten voor de burger. Bovendien ligt de rekening niet bij de gemeente en ook niet bij de burgers.

(...)

[Naam raadslid PvdA] informeert verder nog naar de initiatiefnemers van de advertentie. Is dit nu een oproep die met steun van de politiek is gedaan of andersom. Wie heeft deze advertentie betaald?

[Naam heer E] heeft hier de hele avond op zitten wachten. De kwestie integriteit. Wanneer [naam raadslid PvdA] het niet eens is met een voorstel, dan trekt hij de joker. Hierop wil [naam heer E] geen antwoord geven. Hij verzoekt [naam raadslid PvdA] naar het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten (BING) te gaan. Laat daar deze casus maar uitzoeken. Daarna wil hij nog wel een debat met hem hebben en het liefst voor de verkiezingen.

[Naam raadslid PvdA] is verbaasd over deze reactie. Hij heeft niet gesproken over integriteit. Hij heeft met de vraag niets willen suggereren, het was gewoon een simpele vraag om informatie. Hij twijfelt geen moment aan de integriteit van de heren, maar hij zou wel graag willen weten wie voor de advertentie heeft betaald. Evenals een aantal burgers.'

Ongeveer een maand na de eerste advertentie, volgens verklaring van het bestuur van EVA op 18 februari 2010, verschijnt in het lokale blad De Schakel wederom een paginagrote advertentie. De advertentie draagt de titel 'Stem voor glas. Stem lokaal'. In het middenkader worden de burgers van Albrandswaard, kort gezegd, opgeroepen om hun steun te geven aan het glasvezelinitiatief door op een lokale partij (EVA of NAP) te stemmen. In de zijaders worden de resultaten van de standpunten van de lokale partijen versus die van de landelijke partijen, tegen elkaar afgezet. Onderaan de advertentie wordt, net als bij de eerste advertentie, verwezen naar de website www.glasvezelalbrandswaard.nl.

5.3.2 Rol, positie en handelwijze

Glasvezelinitiatief

Uit het onderzoek blijkt dat het 'Glasvezel Initiatief' en het initiatiefvoorstel van EVA en NAP, in 2010 ook via de website www.glasvezelalbrandswaard.nl werd gepromoot. Burgers werden opgeroepen hun steun aan het initiatief te geven:

'Uw hulp is daarom hard nodig, want voor u als medebewoner hebben we dit initiatief gestart. Zonder uw interesse en medewerking kunnen we dit plan niet verwezenlijken. U helpt ons door zich aan te melden als geïnteresseerde voor het glasvezel. U helpt ons nog beter door ook bij uw politieke partij aan te geven dat dit initiatief belangrijk is.'

Anno 2013 prijkt op de website een andere tekst:

'In 2010 onderhandeld [sic] wethouder [naam heer E] van EVA met diverse partijen en weet hij het kabelnetwerk voor 9 miljoen euro onder te brengen bij het CIF. De 9 miljoen euro komt in de gemeentekas en het CIF gaat vanaf het vierde kwartaal van 2012 glasvezel tot in huis (fibre-to-the-home) aanleggen, onder de voorwaarden zoals beloofd in de verkiezingen door EVA. (...)'

Onderzoek wijst uit dat de domeinnaam www.glasvezelalbrandswaard.nl in handen is van EVA en in december 2009 geregistreerd is door CAIW Netwerken, voorloper van het huidige CBizz. Volgens verklaring van de heer G heeft hij CAIW Netwerken in november 2009 overgenomen van CAIW (zie de bijlage, pagina 3).

Wij merken hierbij op dat EVA houder is van de partijwebsite (www.eva-beweegt.nl). CAIW Netwerken wordt hierbij eveneens genoemd als 'registrar'. Zie in dit verband ook de verklaring van de heer G (zie de bijlage, pagina 2). Websites die aan de heer E persoonlijk kunnen worden toegeschreven, zoals die van zijn bedrijf, zijn niet geregistreerd via CAIW Netwerken.

Ten aanzien van het initiatief voor de website www.glasvezelalbrandswaard.nl, komt in het tweede interview met de heer E het volgende aan de orde:

'De onderzoekers wijzen erop dat in de advertentie wordt verwezen naar de website www.glasvezelalbrandswaard.nl. De onderzoekers vragen [naam heer E] van wie het initiatief is uitgegaan om deze website te lanceren. [Naam heer E] vraagt wat de relevantie van deze vraag is. [Naam heer E] merkt op dat als hij die vraag van tevoren geweten had, dan had hij dat kunnen uitzoeken. [Naam heer E] verklaart dat hij niet degene is van de websites; dus hij was het zeker niet. [Naam heer E] verklaart dat de website tot doel had informatie te verstrekken en diende ter ondersteuning van ons initiatief. Enkele reacties van de website zijn in de tweede advertentie terecht gekomen, zo meldt [naam heer E]. Wie de website gemaakt heeft, is [naam heer E] niet bekend en hij wijst er nogmaals op dat als hij dat had kunnen uitzoeken dan had hij die vraag nu kunnen beantwoorden. [Naam heer E] vraagt nogmaals naar de relevantie van de vraag. De onderzoekers geven aan dat de website prominent onderdeel uitmaakt van de eerste advertentie die zij wel tot hun beschikking hebben en dat hetzelfde initiatief gepromoot wordt via het initiatiefvoorstel verglazing. [Naam heer E] benadrukt dat hij niet zegt dat er geen website is geweest, en dat dat wat hem betreft geen geheim is; het is een modern communicatiemiddel en de campagnemensen vonden het van belang om het te gebruiken. [Naam heer E] verklaart dat het blijkbaar heeft gewerkt.

De onderzoekers vragen [naam heer E] naar de rol van [naam heer G] bij deze website. [Naam heer E] geeft aan dat dit zomaar zou kunnen. [Naam heer E] verklaart dat het ook een van de jongere leden zou kunnen zijn, en dat het zeker zou kunnen dat [naam heer G] betrokken was bij de website. [Naam heer E] geeft aan dat hier niets mis mee is. [Naam heer E] verklaart dat [naam heer G] lid is van EVA en beschikt over ervaring met websites. Het zou dom zijn om hem niet te vragen, maar zeker weten doet [naam heer E] het niet.

De onderzoekers zeggen dat de domeinnaam (www.glasvezelalbrandswaard.nl) in handen is van EVA en dat het domein is geregistreerd door CAIW Netwerken, voorloper van het huidige CBizz – het bedrijf van [naam heer G]. De onderzoekers wijzen erop dat de link met het onderzoek dan misschien voor [naam heer E] duidelijk is, omdat [naam heer G] hier ook naar voren komt. [Naam heer E] vraagt zich af wat deze feiten te maken hebben met een integriteitonderzoek naar hem als wethouder. Volgens [naam heer E] gaat het om een activiteit van een lokale partij waar veel mensen een rol in spelen en dat hij als lijsttrekker onderdeel was van de campagnecommissie. [Naam heer E] geeft aan dat hij het verband niet ziet met de integriteit van hem als wethouder. De onderzoekers wijzen erop dat het gaat om de rol en de handelwijze van alle betrokkenen bij vier onderwerpen en dat dit een van de onderwerpen is. De onderzoekers geven aan dat de overkoepelende vraag van de gemeenteraad van Albrandswaard is om te onderzoeken of sprake is van schijn of eventuele schijn van belangenverstremgeling, tussen [naam heer E] en [naam heer G] bij de verkoop van de CAI. [Naam heer E] vraagt aan de onderzoekers wat voor hen nou eigenlijk een belangenverstremgeling is. [Naam heer E] verklaart dat dit een activiteit is van EVA en niet van hemzelf. De onderzoekers geven aan dat zij geen belang hebben bij welke uitkomst van het onderzoek dan ook; zij willen slechts de feiten helder krijgen.'

In het initiatiefvoorstel van december 2009 wordt verwezen naar een eventuele verkoop aan Rabo/Bouwfonds of Reggefiber. Gevraagd naar de reden om deze partijen te noemen, licht de heer E in het eerste interview toe dat Krimpen aan den IJssel een mooi voorbeeld was, waarbij de koper niet alleen het

COAX-net kocht, maar ook ging verglazen. De heer E geeft aan dat de focus toen verbreed werd en dat de gemeenteraad uiteindelijk als eis heeft gesteld dat een koper ook tot verglazing over moest gaan.

In het initiatiefvoorstel van EVA van december 2009 wordt opgeroepen om de CAI te verkopen aan Rabo/Bouwfonds, Reggefiber of een andere marktpartij. In de raadscaroussel van december 2009 noemt de heer E Rabo/Bouwfonds als een combinatie die 'een gigantisch bedrag' beschikbaar heeft om gemeentelijke netwerken over te nemen. Op de vraag of hij zich kan herinneren hoe hij op dat moment aan deze kennis kwam; wie mogelijke kandidaat-kopers waren, verklaart de heer E in het tweede interview dat hij denkt dat dat 'common knowledge' was. De heer E geeft aan dat hij weleens het Financieel Dagblad of andere informatiebronnen, leest. De heer E zegt nu echt niet te weten hoe hij daaraan kwam. De heer E wijst erop dat er meerdere namen werden genoemd en dat er ook meerdere partijen hebben ingeschreven.

Op de vraag of hem op dat moment – december 2009 – bekend was welke functie de heer G bekleedde, verklaart de heer E in het eerste interview:

“Dat wist ik niet exact. Die wereld beweegt nogal veel, dus ik heb [naam heer G] niet bij voortduring gevraagd bij welke onderneming hij zat. Ik heb mij daar niet zo mee beziggehouden. En nogmaals, gezien het feit dat er sprake was van een open concurrentie had [naam heer G] bij elk bedrijf kunnen werken dat op het lijstje voorkwam. Alle gegevens die er waren, waren open en transparant en voor iedereen toegankelijk. Dus de kennis was voor iedereen beschikbaar.”

Gevraagd om een toelichting op de paginagrote advertentie van januari 2010 in een lokaal blad, waarover later raadvragen zijn ontstaan, verklaart de heer E in het eerste interview:

“Het was de opmaat naar de verkiezingen in 2010. EVA liep zich, net als elke andere partij, warm. Als EVA hadden wij een campagneteam; ik was opnieuw lijsttrekker. Ook [naam heer G] was lid van het campagneteam. U hebt het over één advertentie maar het waren er twee. We beoogden één advertentie te plaatsen samen met NAP. De eerste advertentie was in de week voorafgaand aan de raadsvergadering van 25 januari 2010. Daarin zou het initiatiefvoorstel, dat door [naam heer R] en [naam heer G] mede was voorbereid, behandeld worden. Wij hebben een open brief, in de vorm van een advertentie, geplaatst, waarin wij alle partijen gevraagd hebben om dat te steunen. Wij hebben wat korte interviewtjes afgedrukt van burgers die om uiteenlopende redenen heel graag een betere kwaliteit tv en internet wilden hebben. De advertentie heeft uiteindelijk niet opgeleverd wat wij beoogden, namelijk dat de raad het voorstel zou overnemen. En toen hebben wij in hetzelfde campagneteam opnieuw gesproken wat te doen. Toen hebben wij gezegd: wij gaan de burgers oproepen, dat was de inhoud van de tweede advertentie, als zij glasvezel willen hebben, moeten zij lokaal stemmen. Dat was eveneens een paginagrote advertentie.”

De heer E heeft in het tweede interview aangegeven dat de eerste advertentie een oproep aan de politiek betrof, in de hoop dat andere politieke partijen ook overtuigd zouden raken van het doel – een betere kwaliteit van diensten aan de inwoners van Albrandswaard en de opbrengst voor de gemeentekas. Toen dat niet lukte, zo stelt de heer E, is in het campagneteam gezamenlijk besloten om een tweede advertentie te plaatsen, waarbij de verglazing en de verkoop tot verkiezingsthema werden gemaakt. De heer E heeft in dit verband verklaard dat de advertenties een activiteit van EVA betrof, waarvan hij een integraal onderdeel vormde.

Gevraagd naar de redactie van deze advertenties, verklaart de heer E in het eerste interview dat hijzelf, de heer G en anderen en de vertegenwoordiger van NAP hebben meegedacht over de inhoud.

Financiering advertenties

Op de vraag hoe de advertenties gefinancierd zijn, verklaart de heer E in het eerste interview dat de afspraak was dat NAP en EVA ten aanzien van dit onderwerp samen zouden optrekken en dat die advertentie door beide partijen betaald zou worden. De heer E verklaart dat er later een tweede advertentie kwam en die zouden EVA en NAP ook samen doen. De heer E licht toe dat EVA een van die advertenties heeft betaald en dat het de bedoeling was dat NAP de andere advertentie voor haar rekening zou nemen.

Dat is volgens de heer E niet gebeurd; NAP heeft niet betaald. Ten aanzien van de reden waarom NAP niet heeft betaald, verklaart de heer E dat hij zich dat zo niet kan herinneren. Voor wat betreft de andere advertentie, verklaart de heer E dat de heer G heeft aangeboden om de kosten als privépersoon voor zijn rekening te nemen.

Ten aanzien van de financiering van de advertenties, verklaart het voormalig raadslid van NAP:

“EVA heeft bij mijn weten de kosten voor de advertenties betaald. [Naam NAP] heeft daartoe niet de middelen. Er kan geen misverstand over bestaan dat NAP niet mee kon betalen.”

Volgens het voormalig raadslid van NAP is van begin af aan duidelijk geweest dat zijn partij niet zou meebetalen aan de advertenties. In reactie op dit deel van de verklaring van het voormalig raadslid van NAP, verklaart de heer E dat hij in het eerste interview een verklaring heeft afgelegd en dat hij daarbij blijft. Namens het bestuur van EVA, is hierover opgemerkt:

‘Bij de start van het campagneteam in het najaar van 2009 was vanaf het begin duidelijk dat er ingezet zou worden op de sponsoring van bepaalde activiteiten om het budget voor de campagne te vergroten. Ook bij de campagne 2005/2006 was dat gebeurd.

Sponsoring gebeurt op kleine en grotere schaal, door particulieren en bedrijven. Dat kan zijn door het niet in rekening brengen van gemaakte kosten of geleverde diensten (telefoonkosten, kopieerwerk, ontwerp) of door het voor eigen rekening nemen van campagne-activiteiten (drukwerk posters en stickers, geluidswagen, advertenties, band bij het campagne-feest, ondersteuning website).

(...)

De eerste advertentie (21 januari 2010) was een oproep aan de Albrandswaardse politiek om het standpunt van EVA en NAP over te nemen, gesteund door interviews met Albrandswaardse burgers en ondernemers met een pleidooi voor glasvezel. De advertentie droeg de logo's van EVA en NAP en foto's van beide lijsttrekkers.

Nadat in de raad de voorstellen van EVA en NAP verworpen waren, verscheen de tweede advertentie (18-2-2010) met een oproep aan de kiezers van Albrandswaard met het motto; “Stem voor glas, stem lokaal”, opnieuw met de logo's van beide partijen en de foto's van de lijsttrekkers.

Uiteraard was het van het begin af aan de bedoeling dat ook NAP een bijdrage in de kosten voor de advertenties zou leveren. Later bleek dat NAP daarvoor niet over voldoende financiële middelen beschikte. Uiteindelijk is één advertentie gefinancierd door sponsoring, de andere is betaald uit de EVA-kas.’

De heer E verklaart desgevraagd in het eerste interview dat de hele afrekening via zijn eigen privéholding is gegaan; zowel de penningmeester van EVA als de heer G in privé heeft vervolgens betaald aan de holding van de heer E. De heer E verklaart dat hij (via zijn holding) de factuur van het bedrijf dat de advertenties heeft opgemaakt, heeft voorgeschoten. Volgens de heer E ging het om twee maal ongeveer € 1.100.

Op de vraag of het vaker voorkomt dat rekeningen van de partij door zijn privéholding betaald worden, meldt de heer E dat het niet om rekeningen van de partij gaat, maar over een campagne. De heer E verklaart dat hij niet anders weet dan dat er in Albrandswaard, ook al in zijn periode bij CDA, bedrijven of ondernemers zijn die partijen steunen en kosten voor campagnedoelinden voor hun rekening nemen. Voor zover de heer E bekend, is dit bij andere partijen ook zo gegaan.

Gewezen op het feit dat er met betrekking tot het initiatiefvoorstel van april 2007 in de raad al enige ophef was ontstaan over de betrokkenheid van de heer G bij dat stuk, is de heer E gevraagd of dit feit voor hem aanleiding was om het aanbod van de heer G om in 2010 een advertentie te betalen te heroverwegen. De heer E meldt dat hij dit geen moment heeft heroverwogen en wijst er daarbij op dat EVA tegen die motie van afkeuring in 2007 heeft gestemd.

De heer E heeft op verzoek van BING de facturen van het bedrijf dat de plaatsing van advertenties heeft verzorgd, alsmede de afschriften van de daadwerkelijke betalingen (van de holding van de heer E aan het

bedrijf, en van EVA en van de heer G aan de holding van de heer E) overgelegd. Van het bestuur van EVA is eveneens informatie ontvangen. Uit de facturen en de afschriften blijkt het volgende:

- Een grafisch vormgever heeft per 4 februari 2010 een factuur gestuurd aan de holding van de heer E, ter attentie van de heer E, met als onderwerp 'factuur kosten advertentie'. Het totaalbedrag van deze factuur bedraagt € 1.160,19;
- Deze factuur is door de holding van de heer E voldaan op boekdatum 12 februari 2010;
- Dezelfde grafisch vormgever heeft per 5 maart 2010 een factuur gestuurd aan de holding van de heer E, ter attentie van de heer E, met als onderwerp 'factuur kosten advertentie'. In het document wordt tevens opgemerkt dat het om een tweede editie gaat. Het totaalbedrag van deze factuur bedraagt eveneens € 1.160,19;
- Deze factuur is door de holding van de heer E voldaan op boekdatum 24 maart 2010;
- Op 16 april 2010 heeft de holding van de heer E een factuur gestuurd aan EVA, ter attentie van de crediteurenadministratie, met als omschrijving 'advertentie'. Het totaalbedrag van deze factuur bedraagt € 1.160,19. Op de factuur staat handgeschreven genoteerd: '[Naam NAP] zou 50% betalen maar doet dit niet. Mail [naam voormalig raadslid NAP]';
- Op 20 april 2010 heeft De Graaf-Deenenkamp B.V. een bedrag van € 1.160,19 gestort op rekening van de holding van de heer E;
- Op 24 juni 2010 heeft EVA een bedrag van € 1.160,19 gestort op rekening van de holding van de heer E.

Beweerdelijk gebrek aan openheid

De heer K, ten tijde van de advertenties fractielid van EVA, heeft naar eigen zeggen lange tijd getracht duidelijkheid te krijgen met betrekking tot de financiering van de advertenties, onder meer via zijn echtgenote, destijds bestuurslid van EVA. De heer K heeft in het interview met BING het vermoeden geuit dat de verkoop van de CAI een vooropgezet plan is, maar dat hij onvoldoende bewijs heeft om die stelling te staven met feiten. De heer K verklaart:

“Voor mijn gevoel ging het mis bij de advertenties begin 2010. Er verscheen een tweetal advertenties. Om gezondheidsredenen hield ik mij niet intensief bezig met de verkiezingscampagne. Een van de andere EVA-leden vroeg mij destijds hoe het met de financiering van de advertenties zat. Toen begonnen bij mij de alarmbellen te rinkelen. Tot december 2012 heb ik getracht om opheldering te krijgen. Eerst zou er binnen EVA een intern onderzoek komen. Dat is uiteindelijk niet doorgegaan. Wel heb ik een stevig gesprek met [naam heer E] gevoerd. In dat gesprek heeft [naam heer E] verklaard dat zijn bedrijf een advertentie had betaald – en dat hij het bedrag fiscaal had afgetrokken – en de andere advertentie was betaald door [naam heer G] en zijn bedrijf.”

De heer E verklaart desgevraagd in het tweede interview, in reactie op deze verklaring van de heer K, dat hij zich van dat gesprek niets kan herinneren. De heer E verklaart dat hij denkt dat als de heer K naar het bestuur van EVA was gestapt, het hem onmiddellijk die openheid had gegeven.

Gevraagd naar een reactie op de verklaring van de heer K dat er eerst binnen de partij een intern onderzoek zou komen, geeft de heer E aan dat hij een eenvoudig lid was, weliswaar toen lijsttrekker, maar dat hij niet gaat over de interne gang van zaken bij EVA; als er al sprake zou zijn geweest van een intern onderzoek, dan is dat een vraag voor de voorzitter van EVA.

In het tweede interview met de heer E is voorts het volgende aan de orde gekomen:

[Naam heer E] merkt op dat hij aanneemt dat de onderzoekers die vraag aan dat bestuur hebben voorgelegd. De onderzoekers bevestigen dit. De onderzoekers vragen of [naam heer E] überhaupt wist dat er een discussie speelde over een intern onderzoek. [Naam heer E] verklaart dat dat niet bij hem is blijven hangen. [Naam heer E] geeft aan dat dit bovendien een zaak is van de partij als organisatie en niet van een raadslid of wethouder. [Naam heer E] verklaart dat hij voorstander is van elk onderzoek dat klaarheid brengt. [Naam heer E] verklaart dat hij die openheid nu ook heeft gegeven en met documenten heeft onderbouwd, en dat er geen enkele reden is om daar geheimzinnig over te doen; toen niet, nu niet en ook in de toekomst niet. [Naam heer E] wijst erop dat hij de feiten met betrekking tot de advertenties

op tafel heeft gelegd en dat hij het betreurt dat hij de verklaring van [naam heer K] niet kan verifiëren aan de hand van zijn aantekeningen.'

Het bestuur van EVA heeft, in antwoord op schriftelijke vragen van BING, opgetekend dat het 'merkwaardig lijkt' dat de heer K pas in december 2012 op de hoogte was van de rol van de heer G. Volgens het bestuur van EVA is van de gang van zaken in de campagne en het onderwerp 'sponsoring' nooit een geheim gemaakt. Het bestuur wijst daarbij op (goede) contacten van de heer K, zowel met leden van het bestuur als van het campagneteam, die op de hoogte waren van alle ins en outs.

Blijkens de notulen van de raadsvergadering van 25 januari 2010, wordt door de fractievoorzitter van de PvdA gevraagd naar de financiering van de advertentie:

[Naam raadslid PvdA] informeert verder nog naar de initiatiefnemers van de advertentie. Is dit nu een oproep die met steun van de politiek is gedaan of andersom. Wie heeft deze advertentie betaald?

[Naam heer E] heeft hier de hele avond op zitten wachten. De kwestie integriteit. Wanneer [naam raadslid PvdA] het niet eens is met een voorstel, dan trekt hij de joker. Hierop wil [naam heer E] geen antwoord geven. Hij verzoekt [naam raadslid PvdA] naar het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten (BING) te gaan. Laat daar deze casus maar uitzoeken. Daarna wil hij nog wel een debat met hem hebben en het liefst voor de verkiezingen.'

Deze passage is in het tweede interview met de heer E als volgt aan de orde gekomen:

'De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij kan uitleggen waarom hij hier het onderwerp integriteit benoemt. De onderzoekers vragen wat de afweging van [naam heer E] is geweest en of hij dit kan toelichten. [Naam heer E] geeft aan dat hij de vraag niet begrijpt. [Naam heer E] verklaart dat het over 2010 gaat en dat het nu bijna 2014 is. [Naam heer E] geeft aan dat hij het debat heeft gevoerd namens zijn fractie. [Naam heer E] verklaart dat het in het interview draait om een hele andere integriteit, dan die van zijn partij of van zijn fractie. [Naam heer E] verklaart dat hij nu openheid heeft gegeven, die op dat moment niet aan de orde was. De onderzoekers wijzen erop dat [naam raadslid PvdA] vroeg wie de advertentie heeft betaald. [Naam heer E] verklaart dat dit [naam raadslid PvdA] niet aangaat, want het betreft een interne zaak van EVA. [Naam heer E] verklaart dat hij toch ook niet vraagt hoe de financiën van PvdA en VVD geregeld zijn.

De onderzoekers vragen waarom hij in de raadsvergadering van 25 januari 2010 zegt dat hij al de hele avond op de kwestie integriteit heeft zitten wachten. De onderzoekers vragen of [naam heer E] zich nog kan herinneren waarom [naam heer E] destijds dit antwoord gaf. [Naam heer E] verklaart dat het initiatiefvoorstel in 2007 op dezelfde manier werd aangevallen als de advertenties – in beide gevallen werd een suggestie gedaan dat 'we dat niet-integer zouden hebben gedaan'. Volgens [naam heer E] ging het bij de advertenties om dezelfde kaart die gespeeld werd en dat de zender, EVA, de fractie, door [naam raadslid PvdA] te kijk gesteld werd. [Naam heer E] verklaart dat hij dat doorzag; dus heeft [naam heer E] die opmerking gemaakt. [Naam heer E] wijst erop dat het ging om een inhoudelijk voorstel van de fractie, in het belang van de burgers van Albrandswaard, dat niet door hem werd gedaan maar door een partij, nota bene samen met NAP, dus door twee partijen, en de financiering van een advertentie was in dat verband een volkomen irrelevant punt.'

Het bestuur van EVA heeft aangegeven dat de opmerkingen van andere partijen over 'belangenverstrengeling' met betrekking tot de advertenties, ook in het bestuur zijn besproken. Het bestuur van EVA verklaart hierover:

'Ook in het bestuur van EVA zijn alle aspecten van de campagne regelmatig besproken. De glasvezel-advertenties zijn o.a. aan de orde geweest na opmerkingen vanuit andere partijen dat EVA zou doen aan "belangenverstrengeling". Met name naar de rol van ons lid [naam heer G] is toen kritisch gekeken. Daaruit kwam naar voren dat [naam heer G] weliswaar een bedrijf runt in deze sector, maar dat zijn bedrijf geheel georiënteerd is op het business-to-business segment. De EVA voorstellen m.b.t. de

verkoop van de CAI waren gericht op het particuliere segment. Het bestuur was en is dan ook van mening dat er geen sprake was van "belangenverstrengeling". Wel werd in die periode duidelijk dat het HH-reglement destijds niet voorzag in een artikel over hoe de partij zou moeten omgaan met sponsoring. Inmiddels is het HH-reglement daarop aangepast.'

5.4 Gunning van contracten en dienstverlening aan CBizz

Deze paragraaf handelt over de feiten en omstandigheden met betrekking tot de 'gunning' van de contracten en internetdienstverlening aan CBizz, na de verkoop van de gemeentelijke CAI aan de kabelmaatschappij. Achtereenvolgens schetsen wij achtergronden en gaan wij in op rol, positie en handelwijze van de heer E en de heer G. Daarbij maken wij een onderscheid tussen enerzijds het abonneebestand dat bij CBizz terecht is gekomen na de verkoop van de CAI Albrandswaard, en anderzijds de door CBizz gewonnen aanbesteding van internetdienstverlening aan de BAR-gemeenten.

5.4.1 Abonneebestand

5.4.1.1 Achtergrond

Naast de overdracht van het CAI-netwerk (de fysieke infrastructuur), is ook het abonneebestand door de verkoop overgegaan van de gemeente Albrandswaard naar CIF. Uit het onderzoek blijkt dat het bestaande abonneebestand (klantenbestand), na de verkoop aan CIF, voor een deel – het zakelijke segment – terecht is gekomen bij CBizz. Wij zullen in deze paragraaf volstaan met een kort overzicht van relevante gebeurtenissen met betrekking tot de verkoop van de CAI Albrandswaard, waarbij wij stilstaan of en op welke wijze, de overdracht van het abonneebestand naar CAIW en/of CBizz daarbij een rol heeft gespeeld.

Van de voorgeschiedenis en de politieke besluitvorming, is ons het volgende gebleken.

In februari 2007 heeft Het Expertise Centrum (HEC) een viertal scenario's uitgewerkt. HEC is in maart 2007 tot het advies gekomen om de CAI op afstand van de gemeente te plaatsen en eventueel onder te brengen in een zelfstandig rechtspersoon. In september 2007 heeft de raad besloten dit advies over te nemen.

BMC heeft daarop, in mei 2008, een tweetal scenario's voor verzelfstandiging van de CAI nader uitgewerkt. BMC heeft, kort gezegd, geadviseerd om de CAI eerst intern te verzelfstandigen alvorens over te gaan tot het oprichten van een juridische entiteit. In juli 2009 is een bedrijfsplan opgesteld voor een verzelfstandige CAI, de Netwerk Exploitatie Maatschappij Albrandswaard i.o. (NEMA).

In januari 2010 behandelt de raad een initiatiefvoorstel van EVA en NAP (zie paragraaf 5.3.1). Dit initiatiefvoorstel wordt uiteindelijk niet aangenomen in de raad. De interne verzelfstandiging van de CAI wordt voortgezet. Er wordt in november 2010 een begeleidingscommissie ingesteld, ter ondersteuning en als klankbord van het college. In januari 2011 wordt door de begeleidingscommissie haar rapport aangeboden aan de raad. In reactie op het rapport, schetst het college een tweetal scenario's, waarbij het college aan de raad voorstelt om het scenario 'verkoop van het CAI netwerk en klantenbestand' als eerste uit te werken. Op 7 februari 2011 besluit de raad conform het voorstel.

Om het verkoopproces te begeleiden, wordt er een stuurgroep en een projectgroep gevormd, waarin ook externe adviseurs zitting nemen. Bij besluit van 15 maart 2011 heeft het college opdracht verstrekt aan:

1. Adam Legal voor het boekenonderzoek en advies inzake juridische aangelegenheden;
2. Brinkhof Advocaten en Stibbe Advocaten voor advies inzake media- en telecommunicatierecht respectievelijk inzake bedrijfsrecht;
3. Een externe procesbegeleider, tevens onderhandelaar met potentiële kopers;
4. Een interne procesbegeleider, tevens aanspreekpunt voor de betrokkenen binnen de gemeente.

De coördinator Juridische Zaken heeft er in dit verband op gewezen dat hij primair verantwoordelijk was voor de keuze voor de externe adviseurs. Desgevraagd heeft de coördinator Juridische Zaken aangegeven dat geen sprake is geweest van een aanbesteding van de juridische ondersteuning, omdat juridische dienstverlening niet aanbestedingsplichtig zou zijn: juridische dienstverlening was volgens de coördinator Juridische Zaken in de Europese richtlijn van die tijd uitgezonderd van aanbesteding.

De gemeentesecretaris heeft in dit verband aangegeven dat selectie van externe adviseurs heeft plaatsgevonden na een referentieprocedure.

In het tweede interview met de heer E is over de inzet van externe deskundigheid het volgende aan de orde gekomen:

'De onderzoekers wijzen erop dat destijds bij de verkoop een extern projectteam in het leven is geroepen, waarbij onder meer de juridische begeleiding is gezocht. De onderzoekers vragen [naam heer E] van wie het initiatief kwam voor het zoeken van deze externe deskundigheid. [Naam heer E] verklaart dat hij zich niet heeft beziggehouden met de exacte keuze van de adviseurs. [Naam heer E] verklaart dat voor de gemeente CAI geen corebusiness was, maar ook het onderhandelen met externe partijen niet. [Naam heer E] verklaart dat hij van begin af aan heeft gezegd dat de gemeente zich heel goed moest laten bijstaan. Daar zijn deze partijen of adviseurs uitgekomen. [Naam heer E] verklaart dat hij niet denkt dat 'we ontevreden mogen zijn over het resultaat waarmee zij thuis gekomen zijn'. De onderzoekers zeggen dat [naam heer E] verklaart dat de invulling van wie die ondersteuning zou gaan doen door anderen zou zijn geregeld en zij vragen [naam heer E] wat hij zich hiervan kan herinneren. [Naam heer E] geeft aan dat hij niet betrokken is geweest bij deze keuze, in die zin dat zij bij hem aan tafel hebben gezeten of dat hij een voorkeur zou hebben uitgesproken. [Naam heer E] voegt daaraan toe dat hij aanneemt dat het aantal specialisten op dit terrein beperkt is, en dat hij aanneemt dat de werkgroep of leden van de stuurgroep zich daarover gebogen hebben.'

In antwoord op de uitnodiging van de gemeente Albrandswaard van augustus 2010, brengt een drietal partijen een indicatief bod uit. Het oorspronkelijke, indicatieve bod van CIF voor het kabelnet en het abonneebestand was € 4 miljoen. Later wordt een viertal partijen gevraagd met een voorlopig bod te komen. CIF heeft daarbij haar oorspronkelijke, indicatieve bod verdubbeld tot € 8 miljoen.

In maart 2011 volgt het rapport van de due diligence voor de verkoop van de CAI Albrandswaard. In mei 2011 brengt de stuurgroep rapport uit aan de begeleidingscommissie, waarin zij de voorlopige (de daadwerkelijke) biedingen analyseert. Als belangrijkste criteria bij de beoordeling gelden: *'1. Zijn de Voorlopige Biedingen volledig; 2. De hoogte van het eerste bod; 3. Kwaliteit van het dienstenaanbod voor de consumentenmarkt; 4. Tariefgaranties; 5. Overige criteria'*.

Op basis van de voorlopige biedingen, stelt de stuurgroep voor om in eerste instantie de onderhandelingen te openen met CIF en met Ziggo. De bieding van CIF bedraagt op dat moment € 8 miljoen.

Bij brief van 8 juni 2011, met als onderwerp 'Definitief bod op CAI Albrandswaard', heeft CIF haar bod verhoogd naar € 9 miljoen. In deze brief staat onder het kopje 'Algemeen' onder meer het volgende:

'U zult zien dat CIF haar bieding heeft verhoogd ten opzichte van haar voorlopige bod. Het (technische) due diligence onderzoek heeft ons tot de conclusie gebracht dat de eerdere investeringen van de gemeente Albrandswaard in het CAI netwerk en met name de investeringen in de voorbereidingen voor de aanleg van glasvezelnetwerk een dermate waarde hebben voor CIF dat zij haar bod kan verhogen. (...)'

Onder '3. Principes en strategie' staat in de brief het volgende:

'De voorgestelde transactie past binnen de investeringsstrategie van RBCIF. CIF is voornemens om het CAI Netwerk als passend netwerk te gaan exploiteren, waarbij de diensten over dat netwerk zullen worden geleverd door een nader door CIF te selecteren service provider, mogelijk zijnde CAIWay. In dat kader is CIF voornemens om het Abonneebestand na de transactie over te dragen aan de betreffende service provider. (...)

(ii) Kwaliteit van het dienstenaanbod voor de zakelijke markt

CIF levert managed dark fiber verbindingen aan verschillende zakelijke dienstverleners zoals CBIZZ, BT en Tele2 en is zeer geïnteresseerd om industrieterreinen te voorzien van glasvezelverbindingen. De beslissing of en hoe een industrieterrein van glasvezel wordt voorzien neemt CIF doorgaans in onderling overleg met de lokale belanghebbenden op de betreffende industrieterreinen en de relevante zakelijke dienstverleners.'

Tussen de gemeente en CIF wordt op enig moment in het verkoopproces een overeenkomst op hoofdlijnen opgesteld. De overeenkomst op hoofdlijnen (term sheet) van 8 juni 2011, behorend bij de brief van CIF van dezelfde datum, vermeldt onder meer het volgende:

Onder punt 14 ('Garanties Koper') staat onder meer:

'(...) In aanvulling daarop garandeert Koper: Openheid van het Net voor meerdere (Triple Play) dienstenleveranciers. Dit garandeert zij door ieder netwerkaansluitpunt op het Netwerk dat zij verglaast van twee vezels te voorzien.

Daarbij zal Koper ervoor zorg dragen dat de huurder van de eerste vezel het FttH Netwerk (intentie is dat dit CAIW zal zijn) zijn netwerk zowel op ODF niveau (passieve laag) als op WBA niveau (actieve laag) zal openstellen voor toegang door derden.'

Onder punt 17 ('Overige afspraken') staat onder meer:

'Koper heeft de intentie om samen met de dienstenleverancier CAIW het coax net ook open te gaan stellen voor andere service providers (WLRC over coax)'

Bij besluit van 27 juni 2011 heeft de raad besloten om de 'Overeenkomst op hoofdlijnen (term sheet) inzake verkoop CAI netwerk gemeente Albrandswaard' van 8 juni 2011 met CIF Holding B.V. aan te gaan.

De overdracht van de fysieke infrastructuur vindt ten slotte plaats op 15 december 2011.

In een memo van het college aan de gemeenteraad van 3 september 2013 blijkt dat de zakelijke abonnementen onderdeel uitmaken van de overeenkomst met CIF. Ten aanzien van de in het contract opgenomen afspraken voor de bedrijfszekerheid van de ondernemers met een glasvezelaansluiting wordt opgemerkt:

'CIF staat er contractueel voor in dat zij in staat en bereid is de dienstverlening te continueren. Ook zijn partijen overeengekomen dat de gemeente en CIF tussen de datum van ondertekening van de koopovereenkomst en de overdrachtsdatum alle zakelijke verbindingen in kaart zullen brengen en gezamenlijk zouden bewerkstelligen dat CIF, of een door CIF aan te wijzen derde, vóór de overdracht van het netwerk met de gebruikers van die zakelijke verbindingen een markconforme huurovereenkomst en SLA (Service Level Agreement) aan zullen gaan.

Partijen zijn tevens overeengekomen dat, indien een zakelijke partij weigert een marktconforme huurovereenkomst en SLA voor zakelijke verbindingen aan te gaan, het CIF vrij staat om de betreffende zakelijke verbinding na de overdrachtsdatum te staken, waarbij geldt dat CIF de gemeente van de voorgenomen staking van de verbinding schriftelijk zal informeren. Dit heeft zich niet voorgedaan. (...).'

Ten aanzien van de gemaakte afspraken over meerdere aanbieders van zakelijke abonnementen, wordt het volgende opgemerkt:

'CIF garandeert in het koopcontract dat CIF of haar afnemers het netwerk voor meerdere dienstverleners zal openstellen.'

Ten aanzien van de vraag of de gemeente Albrandswaard de zakelijke abonnementen heeft overgedaan aan CBizz, wordt in de voornoemde memo gemeld:

'De gemeente heeft de zakelijke abonnementen niet overgedaan aan CBizz, maar aan de koper van het netwerk, CIF.'

5.4.1.2 Rol, positie en handelwijze

De overdracht van de CAI Albrandswaard aan CIF heeft er uiteindelijk in geresulteerd dat CIF de fysieke infrastructuur in eigendom heeft en dat CAIW en CBizz van het kabelnet gebruikmaken om hun diensten aan te bieden.

Biedingen op de CAI Albrandswaard

Uit het onderzoek komt naar voren dat in ieder geval een drietal partijen in 2010 een indicatief bod heeft gedaan. Van één partij is niet duidelijk of zij een indicatief bod heeft gedaan. Uit een advies van de stuurgroep aan de begeleidingscommissie van 5 mei 2011 blijkt dat een viertal partijen een eerste, daadwerkelijk bod heeft gedaan. CIF heeft daarbij haar oorspronkelijke, indicatieve bod verdubbeld tot € 8 miljoen. De overige twee partijen die een indicatief bod hadden uitgebracht, zaten in deze eerste fase al in deze orde van grootte en hebben hun bod in de fase van daadwerkelijke biedingen verhoudingsgewijs niet of nauwelijks verhoogd.

De heer K, voormalig fractielid van EVA, verklaart over de biedingen:

"Besloten werd om de markt eerst te verkennen. In mijn beleving was dat vreemd; er heeft geen aanbesteding plaatsgevonden. Ik heb begrepen dat het bod van CIF het laagst was, maar dat CIF vervolgens als door een soort mirakel als beste kandidaat naar voren kwam. Opeens voldeden zij aan alle voorwaarden; het bod van CIF ging met miljoenen omhoog. De biedingen zijn in vertrouwen in de raad met ons gedeeld door [naam heer E]. Doordat niet op een formele wijze is aanbesteed, riep dat bij mij vraagtekens op."

De voormalig burgemeester (2005-2012) heeft erop gewezen dat in zijn herinnering een drietal partijen een bod had gedaan; daarbij kwam CIF niet als beste uit de bus. Dientengevolge zou een tweetal andere partijen in aanmerking komen voor verdere onderhandeling. In zijn herinnering was het de heer E die er in een weekend 'nog een draai' aan heeft gegeven, waarna CIF in tweede instantie met een beter bod kwam. Aan de exacte toedracht heeft de voormalig burgemeester geen herinnering. Wij merken hierbij op dat er een aanzienlijk tijdsverloop bestaat tussen de indicatieve en daadwerkelijke biedingen.

In het verslag van een vergadering van de begeleidingscommissie van 10 mei 2011 staat onder meer het volgende:

[Naam raadslid PvdA] merkt op dat het hem opvalt en teleurstelt, dat er weinig verschil is met wat er indicatief geboden is bij de marktraadpleging, terwijl er wel meer info is gegeven vanuit gemeente.

[Naam extern onderhandelaar] geeft aan dat dit waarschijnlijk komt doordat de essentie ongewijzigd is, namelijk de klant. Blijkbaar is deze extra info geen reden om bod aanzienlijk te wijzigen.

[Naam raadslid PvdA] wijst wel op de opvallende verhoging van het bod van CIF, namelijk een verdubbeling.

[Naam extern onderhandelaar] denkt dat dit te maken met het tempo van de verglazing. Op andere punten is CIF nu minder duidelijk. Daar moet dus nog over gesproken worden. Maakt het bod interessant, maar ook moeilijk.

[Naam raadslid PvdA] merkt op dat aannames in hun brief of bod staan, die gekopieerd lijken uit gemeentelijke stukken. Hoe komen ze hierop?

[Naam extern onderhandelaar] is van mening dat met name punt c en d vrij standaard zijn in verkoopcontracten.'

Uit een e-mail van 5 mei 2011, van de (interne) procesbegeleider aan de begeleidingscommissie, blijkt dat de stuurgroep op 4 mei 2011 een verslag heeft doen uitgaan naar de begeleidingscommissie, dat uitging van verdere onderhandeling met een partij, niet zijnde CIF. Dit is gecorrigeerd met een nieuw verslag, dat uitging van verdere onderhandeling met twee partijen, waaronder CIF.

De onderzoekers hebben de heer E erop gewezen dat in het overleg van de begeleidingscommissie is besproken dat er eerst verder zou worden onderhandeld met één partij, en dat daar later CIF aan is toegevoegd, en zij vragen of de heer E zich dit kan herinneren. De heer E verklaart in het tweede interview dat er een besluit is genomen om met twee partijen verder te gaan. De heer E verklaart dat hij denkt dat dit het voorstel was van de externe deskundigen en dat hij aanneemt dat er uiteindelijk één van af is gevallen. De heer E verklaart dat 'dit een traject is dat in geen enkele gemeente twee keer voorkomt en dat dat betekent dat je zeer moet laten bijstaan door externe deskundigen; en dat hebben wij gedaan'. De heer E verklaart dat deze externe deskundigen zich hebben ingezet om voor de gemeente en haar burgers de beste uitkomst te bereiken; en dat hij denkt dat niemand over dit resultaat kan klagen.'

Over voornoemde gang van zaken verklaart het hoofd BOR, tevens lid van de stuurgroep en projectgroep:

"In mijn herinnering hebben we daar in de stuurgroep discussie over gehad. Vanuit strategisch oogpunt had het mijn voorkeur dat wij in ieder geval met twee partijen zouden onderhandelen. En beide partijen mochten dat best van elkaar weten. Ik heb dat destijds in de stuurgroep geopperd. Dat was geen initiatief van [naam heer E]."

Gewezen op de verdubbeling van het bod van CIF, verklaart het hoofd BOR dat hij hier geen herinnering aan heeft en dat hij vermoedt dat het dossier hieromtrent is vernietigd. Ten aanzien van de verhoging van het bod van CIF van € 8 miljoen naar € 9 miljoen verklaart het hoofd BOR dat dit het gevolg is van het feit dat CIF ook de kosten voor het openbreken van de straat zou moeten dragen ('degeneratiekosten'). Het extra miljoen is volgens hem te beschouwen als een fixed fee voor deze kosten.

In het tweede interview met de heer E is over de verdubbeling van het bod van CIF het volgende aan de orde gekomen:

"De onderzoekers geven aan dat er een aantal indicatieve biedingen is gedaan door CIF, Ziggo en UPC. In het verslag van de begeleidingscommissie van mei 2011 hebben de onderzoekers gelezen dat door iemand wordt opgemerkt dat CIF zijn bod zou hebben verdubbeld. De onderzoekers vragen [naam heer E] naar zijn herinnering over zo'n verhoging of verdubbeling van het bod van CIF. [Naam heer E] verklaart dat dit hem op zich niet bekend voorkomt, maar dat het goed nieuws zou zijn als dit werkelijk gebeurd zou zijn. De onderzoekers vragen of hij zich kan herinneren dat zoiets heeft plaatsgevonden. [Naam heer E] geeft aan dat hij zich dan moet gaan verdiepen in de informatie en dat hij dat graag had gedaan en dat hij dan met zekerheid die vraag had kunnen beantwoorden. De onderzoekers wijzen erop dat [naam heer E] over die stukken beschikt. [Naam heer E] geeft aan dat hij zoveel stukken heeft en hij merkt op dat het vanmiddag toch geen schriftelijke overhoring is. [Naam heer E] geeft aan dat hij dit graag van tevoren had willen nagaan. [Naam heer E] verklaart dat de gemeente uiteindelijk een goede prijs heeft gekregen. [Naam heer E] verklaart desgevraagd dat hij niet de exacte bedragen van de verschillende partijen uit zijn hoofd kent. [Naam heer E] meldt dat hij weet dat de gemeente indertijd een goede prijs heeft gemaakt en dat dat de kwaliteit is geweest van ons onderhandelingsteam, en dat hij daar niet bij heeft gezeten."

Gewezen op het feit dat uit de verslagen van de begeleidingscommissie zou kunnen worden afgeleid dat CIF passages uit gemeentelijke stukken zou hebben overgenomen in haar bieding, geeft het hoofd BOR desgevraagd aan dat de gemeente Albrandswaard ten behoeve van de verkoop een databank had ingericht, waarin onder meer het due diligence-rapport beschikbaar gesteld werd. Het hoofd BOR vermoedt dat CIF langs deze weg over de gegevens kon beschikken.

De onderhandelingen met twee partijen, waaronder CIF, hebben uiteindelijk geresulteerd in de verkoop van de CAI Albrandswaard. De gemeentesecretaris – tevens lid van de stuurgroep – heeft er in dit verband op

gewezen dat voor de gemeente niet alleen het financiële verhaal belangrijk was, maar ook het perspectief voor de dienstverlening aan de abonnees. De verglazing was daarvan onderdeel. De gemeentesecretaris geeft aan dat andere partijen hebben aangegeven dat verglazing op korte termijn niet binnen hun beleid viel. CIF had volgens hem de meest uitdrukkelijke bedrijfsfilosofie om juist wel met glasvezel aan de slag te gaan.

De gemeentesecretaris meldt desgevraagd dat de elementen dienstverlening, verglazing en prijs de doorslag hebben gegeven bij de keuze voor CIF. Ondanks een aanvankelijk lager bod van CIF dan van andere partijen, bestond er een bestuurlijke voorkeur voor CIF. De verglaasde techniek gaf hierbij de doorslag, zo stelt de gemeentesecretaris.

De gemeentesecretaris verklaart dat de gemeenteraad voor een lastige beslissing stond, omdat het bepalen van de argumenten voor en tegen vooral een technische aangelegenheid was. Bovendien spraken technici elkaar geregeld tegen. De gemeentesecretaris heeft zich naar eigen zeggen ingespannen om een juiste informatievoorziening te bewaken.

De coördinator Juridische Zaken heeft verklaard dat de heer E bij de daadwerkelijke onderhandelingen niet betrokken is geweest. De heer E heeft in dit verband verklaard in het tweede interview dat hij weliswaar verantwoordelijk wethouder was, maar dat het feitelijke onderhandelingstraject – onder verwijzing naar de voor de verkoop ingerichte organisatie met onder meer externe deskundigen – niet een activiteit van hem als wethouder was.

De voormalig extern adviseur van de gemeente, de heer S, geeft aan zelf ook een bod te hebben gedaan. Hij verklaart:

“Ik ben bij [naam heer E] geweest en heb met een tweetal andere personen een bod gedaan van € 5,5 miljoen. Wij wilden de CAI kopen en waren bereid om de exploitatie voor onze rekening te nemen, met een paar grote partijen. [Naam heer E] was niet bereid om te praten. Wij kregen niet eens de mogelijkheid om te bieden. Alles werd onderhands gegund. Er zat een preferentie voor het latere CBizz. [Naam heer E] zei tegen mij: ‘U komt niet in aanmerking, want u bent partij.’”

De voormalig extern adviseur verklaart desgevraagd dat er geen correspondentie is gevoerd over zijn bod op de CAI. Ook was er geen ambtenaar bij de gesprekken met de heer E. Op de vraag of het de heer E bekend was dat de heer S interesse had om de CAI over te nemen, verklaart de heer E in het tweede interview hier niets van te weten. In het tweede interview met de heer E is dit voorts als volgt aan de orde gekomen:

“De onderzoekers houden een deel van de verklaring [naam voormalig extern adviseur] voor:

[Naam voormalig extern adviseur] geeft aan zelf ook een bod te hebben gedaan. Hij verklaart:

“Ik ben bij [naam heer E] geweest en heb met een tweetal andere personen een bod gedaan van € 5,5 miljoen. Wij wilden de CAI kopen en waren bereid om de exploitatie voor onze rekening te nemen, met een paar grote partijen. [Naam heer E] was niet bereid om te praten. Wij kregen niet eens de mogelijkheid om te bieden. Alles werd onderhands gegund. Er zat een preferentie voor het latere CBizz. [Naam heer E] zei tegen mij: ‘U komt niet in aanmerking, want u bent partij.’”

[Naam heer E] verklaart dat hij aanneemt dat [naam voormalig extern adviseur] hem hierover een brief heeft geschreven en hij zegt dat hij die graag zou zien. De onderzoekers houden [naam heer E] voor dat [naam voormalig extern adviseur] suggereert dat er een gesprek zou zijn geweest; dat hij bij [naam heer E] was geweest en samen met twee andere personen een bod had gedaan. De onderzoekers vragen of hij zich dat gesprek herinnert. [Naam heer E] geeft aan dat hij zich hiervan niets kan herinneren. [Naam heer E] verklaart dat hij niet denkt dat hij hem zou hebben ontvangen; [naam heer E] geeft aan dat hij niet de onderhandelaar is. [Naam heer E] verklaart dat er dan ongetwijfeld hier in de interne post een

stuk moet zijn. De onderzoekers merken op: "als hij het schriftelijk heeft gedaan". [Naam heer E] verklaart dat hij dat aanneemt omdat je dit soort dingen niet uit de losse pols doet."

Mogelijke betrokkenheid CAIW en CBizz bij onderhandelingen

Uit onderzoek in het Handelsregister blijkt dat CAIW sinds 2008 in handen was van CIF. In mei 2011 zou CAIW worden overgenomen door KPN. Deze overname was in april 2012 van de baan, nadat de (toenmalige) Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) had aangegeven zorgen te hebben over de sterke positie die KPN zou krijgen in het verzorgingsgebied van CAIW¹.

Uit de interviews met de gemeentesecretaris, de coördinator Juridische Zaken en het hoofd BOR ontstaat het beeld dat CIF, na de verkoop van de CAI Albrandswaard, moet zorgdragen voor een concurrerende situatie aan aanbieders op haar netwerk. Gedurende het verkoopproces en de onderhandelingen is de naam CAIW slechts summier gevallen. De naam CBizz is volgens de geïnterviewden in dit verband niet aan de orde geweest. Het hoofd BOR, tevens lid van de project- en de stuurgroep, heeft hierover verklaard:

"Tijdens de onderhandelingen is niet besproken wie de contenthouder zou worden. In de oude situatie verzorgde CAIW de dienstverlening. In de afhandeling van het contract is bij mijn weten wel genoemd dat CAIW de eerste contenthouder van CIF zou worden. Het is de bedoeling dat op termijn ook een tweede leverancier toegang krijgt tot het kabelnet. Tijdens het gehele proces zijn CBizz en [naam heer G] bij mij niet in beeld gekomen."

Verschillende geïnterviewden hebben aangegeven dat hen later, na de verkoop van de CAI, duidelijk is geworden dat het niet in het beleid van andere prominente marktpartijen past om over het netwerk van een concurrent, in casu CIF, hun diensten aan te bieden. Volgens de heer G heeft CBizz sinds mei 2013 overeenstemming met CAIW over de huur van de zogenaamde 'restvezels' (zie de bijlage, pagina 4).

De gemeentesecretaris heeft aangegeven dat het aan CIF is om te bepalen met welke partij zij wenst samen te werken: dit is het vrije spel van de markt. Dientengevolge zijn CAIW en CBizz op dit moment de enige aanbieders via het netwerk van CIF.

Gewezen op het feit dat CIF uiteindelijk de koper van de CAI is geworden, is de heer E gevraagd of hem duidelijk was welke personen of bedrijven er achter CIF zaten. De heer E verklaart desgevraagd in het eerste interview dat hem op enig moment is gebleken dat de Rabobank en enkele pensioenfondsen achter CIF zaten. Desgevraagd meldt de heer E dat bij de beoordeling van potentiële kopers gebruik is gemaakt van externe adviseurs met de benodigde expertise; zij hebben beoordeeld of het om solide partijen gaat.

Op de vraag of de heer E de heer G gedurende het verkoopproces, als mogelijke betrokkene bij CIF, is tegengekomen, verklaart de heer E in het eerste interview dat hem is gebleken dat CAIW in principe was verkocht aan KPN, totdat de NMa de transactie afblies. De heer E verklaart dat hij later begrepen heeft dat CAIW weer in handen van CIF is gekomen. De heer E verklaart dat hij geen weet heeft van een eventueel belang van de heer G; het ging om de verkoop van de COAX en 10.000 huishoudens.

Op de vraag of de heer E CBizz kent, verklaart de heer E in het eerste interview dat hij de heer G kent en later heeft begrepen dat de heer G partij is in een zelfstandige tak van CAIW. Op de vraag of dit hem verbaast, verklaart de heer E dat hij zich hierin nooit heeft verdiept.

In het tweede interview met de heer E is voorts het volgende aan de orde gekomen:

'De onderzoekers wijzen erop dat CIF al sinds 2008 banden heeft met CAIW en in meerdere periodes enig aandeelhouder is geweest. De onderzoekers geven aan dat in de verkoopcontracten die zij hebben gezien wordt benoemd dat CIF zou gaan samenwerken met CAIW als eerste contenthouder. De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij daarvan destijds op de hoogte was. [Naam heer E] verklaart dat de onderzoekers dan een belangrijke periode over slaan; hij wijst erop dat CAIW, in de tijd dat gesproken werd met CIF, was verkocht aan KPN. Gevraagd om een toelichting op dat proces, verklaart

¹ Zie de website van de Autoriteit Consument & Markt – www.acm.nl.

[naam heer E] dat hij niets te maken heeft gehad met de verkoop van CAIW; CAIW was op dat moment onderdeel van KPN, alleen de NMa heeft dit later afgeblazen, dus dat is teruggedraaid. [Naam heer E] wijst er ook op dat volgens hem [naam heer G] op dat moment niet langer werkzaam was in zijn oude functie bij CAIW. [Naam heer E] vraagt de onderzoekers wat zij bedoelen met 'contenthouder'. De onderzoekers zeggen dat zij daarmee bedoelen de exploitatie op de kabel; de dienstverlening. De onderzoekers zeggen dat in de aanloop naar de daadwerkelijke overdracht van de fysieke infrastructuur naar CIF er al over gesproken is in de onderhandelingen tussen de gemeente en CIF dat CAIW straks na de verkoop de eerste contenthouder zou zijn. [Naam heer E] verklaart dat dat de vrije keuze is van de marktpartij die de kabel heeft overgenomen en dat de gemeente daar geen enkele invloed op heeft. De onderzoekers wijzen erop dat het de bedoeling was dat meerdere contenthouders toegang zouden krijgen tot het netwerk van CIF. [Naam heer E] verklaart dat dit niet de bedoeling 'was', maar dat dit nog steeds de bedoeling is en dat dit gaat gebeuren ook; dit is contractueel vastgelegd.

De onderzoekers wijzen erop dat zij hebben begrepen dat partijen als Ziggo, KPN en UPC onder geen beding op iemand anders kabel internetdienstverlening wilden aanbieden. De onderzoekers vragen of dit bij [naam heer E] bekend was. [Naam heer E] wijst erop dat als dat zo zou zijn er dan twee partijen over zouden blijven: Reggefiber en CIF. De onderzoekers vragen of tijdens die onderhandelingen bekend was dat die partijen er zo in staan. [Naam heer E] verklaart dat het traject van de verkoop – hij bedoelt hiermee het feitelijk onderhandelingstraject – niet een activiteit van de wethouder was; hij was daar wel verantwoordelijk voor. [Naam heer E] verklaart dat er binnen het gemeentelijk apparaat een stuurgroep en een werkgroep zijn geweest en dat er een begeleidingscommissie was uit de gemeenteraad en dat er externe deskundigen zijn uitgenodigd. [Naam heer E] verklaart dat deze mensen met elkaar de onderhandelingen tot stand hebben gebracht, met een klinkend resultaat.'

5.4.2 Aanbesteding BAR-gemeenten

5.4.2.1 Achtergrond

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk (BAR) de beschikking hebben over een eigen, onderling glasvezelinfrastructuur. De internetdienstverlening van de gemeente Albrandswaard werd tot medio 2012 verzorgd door CAIW. De gemeenten Barendrecht en Ridderkerk hadden elk een andere provider. Vanwege het aflopen van de contracten met deze providers, is besloten tot een gezamenlijke aanbesteding.

Uit de aan BING overgelegde documentatie blijkt dat een uitgebreid bestek is opgesteld dat als leidraad heeft gediend bij de meervoudige onderhandse aanbesteding. Een viertal partijen is benaderd voor inschrijving, waaronder CBizz. Volgens de beleidsmedewerker I&A was een tweetal elementen daarbij voor de BAR-gemeenten met name van belang: de oplossingskant en de prijs. De beleidsmedewerker I&A heeft aangegeven dat de BAR-gemeenten over twee datalocaties beschikken – in Ridderkerk en Barendrecht – en dat redundantie en een goede Service Level Agreement (SLA) voor de BAR-gemeenten een harde eis was. Uiteindelijk is CBizz als beste partij naar voren gekomen.

5.4.2.2 Rol, positie en handelwijze bij de aanbesteding

Naast een uitgebreid bestek, gedateerd op 22 februari 2012, heeft BING ook kennisgenomen van de inschrijving op de aanbesteding van CBizz. Deze inschrijving dateert van 1 mei 2012. De opdrachtbrief (de gunning) van 9 juli 2012, vermeldt de gemeente Ridderkerk als formele opdrachtgever namens de BAR-gemeenten.

Gevraagd naar het proces van gunning, verklaart de beleidsmedewerker I&A:

"In mijn beleving is van A tot Z de juiste formele procedure gevolgd. CBizz kwam als beste uit de bus op de verschillende onderdelen. Deze weging heeft door vijf personen plaatsgevonden. Gemnet/KPN heeft uiteindelijk niet geoffereerd, omdat zij niet konden of wilden voldoen aan het uitgebreide bestek. De aanbesteding was een regulier onderdeel van de bedrijfsvoering, ik heb de aanbesteding dan ook niet met een van de wethouders besproken. Het inkoopbureau is verantwoordelijk voor de contracten, dit is bij mijn weten op het niveau van de gemeentesecretaris afgehandeld."

De beleidsmedewerker I&A verklaart dat hij in verband met de aanbesteding vooral met een van de accountmanagers van CBizz contact had en dat de heer G niet of nauwelijks betrokken is geweest.

De heer E verklaart desgevraagd in het eerste interview dat hij geen enkele bemoeienis heeft gehad met de aanbesteding voor het internet via het BAR-netwerk, waarbij CBizz als beste uit de bus kwam. Ook de heer G stelt dat er geen relatie is tussen de heer E en CBizz in het kader van deze aanbesteding (zie de bijlage, pagina 4).

De coördinator Juridische Zaken en de gemeentesecretaris hebben aangegeven dat de aanbesteding een ambtelijke aangelegenheid is geweest. De gemeentesecretaris verklaart dat hij van de aanbesteding niet op de hoogte was. Naderhand, zo stelt de gemeentesecretaris, heeft hij bij de verantwoordelijk ambtenaar wel geïnformeerd of het juiste proces was gevolgd en de juiste spelregels in acht waren genomen.

5.5 Instemmingsaanvraag concurrerend netwerk

Deze paragraaf handelt over de feiten en omstandigheden met betrekking tot de instemmingsaanvraag van de heer R, die een alternatief concurrerend netwerk voor internetdiensten heeft aangelegd op het bedrijventerrein Overhoeken III.

Waar in de door de gemeenteraad geformuleerde vraagstelling wordt gesproken van een vergunningsaanvraag, betreft de aanvraag ingevolge artikel 5.4 Telecommunicatiewet feitelijk een instemmingsverzoek aan burgemeester en wethouders. De rechthebbende op of de beheerder van openbare gronden is krachtens artikel 5.2 lid 1 Telecommunicatiewet immers verplicht te gedogen dat ten dienste van een openbaar elektronisch communicatienetwerk kabels in en op deze gronden worden aangelegd, in stand gehouden of opgeruimd. Uit artikel 5.3 lid 1 Telecommunicatiewet volgt dat de aanbieder van een openbaar elektronisch communicatienetwerk, degene op wie de gedoogplicht rust schriftelijk in kennis stelt van zijn voorgenomen werkzaamheden en vervolgens streeft naar overeenstemming over de plaats, het tijdstip en de wijze van uitvoering van de werkzaamheden.

5.5.1 Aanleiding gesprek

Gevraagd naar een toelichting op de aanvraag van de heer R voor een alternatief netwerk, verklaart de heer E in het eerste interview:

“Totdat [naam heer R] mij op enig moment belde, was ik niet op de hoogte van die aanvraag. Volgens de Telecomwet is het zo, dat als u morgen hier een netwerk wilt aanleggen, dat de gemeente u daarvoor vergunning moet geven. Elke willekeurige ondernemer die diensten wenst aan te bieden en die daarvoor een netwerk wil aanleggen en in de grond moet graven, die krijgt daar gewoon vergunning voor. Dat is een bouwaanvraag zou je kunnen zeggen en die doorloopt een bepaalde procedure.”

Op de vraag of de heer R op het moment van het telefoongesprek reeds zijn aanvraag had ingediend, verklaart de heer E in het eerste interview dat hem later gebleken is dat de heer R begin april een aanvraag had ingediend. De heer E verklaart dat de heer R hem vermoedelijk op 11 april 2013 heeft gebeld; de heer R stond op de voicemail van de heer E. De heer E verklaart dat hij de heer R toen heeft teruggebeld en dat zij naar aanleiding daarvan op 15 april 2013 een onderhoud hebben gehad.

Op de vraag waarom de heer R het onderhoud wilde, verklaart de heer E dat hij dat niet helder voor de geest heeft, maar dat hij het gevoel had dat de heer R wat twijfel had over de voortvarendheid van de behandeling van zijn aanvraag door de gemeente. Op de vraag of het initiatief voor het gesprek van de heer R kwam, verklaart de heer E dat dit correct is; de heer R stond op zijn voicemail en de heer E heeft hem teruggebeld.

In het tweede interview met de heer E is hierover het volgende aan de orde gekomen:

“De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij voordat hij contact heeft gehad met [naam heer R], contact heeft gehad met ambtenaren over het instemmingsverzoek van [naam heer R]. [Naam heer E]

verklaart dat er een aantal dagen zat tussen het telefoontje van [naam heer R] en zijn bezoek aan hem, en dat hij zich ongetwijfeld heeft laten bijpraten. De onderzoekers vragen of [naam heer E] nog weet door wie. [Naam heer E] verklaart dat 'er maar een paar ambtenaren zijn aan wie ik dat zou hebben kunnen vragen: dat zijn [naam van een inmiddels gepensioneerde ambtenaar], [naam coördinator Juridische Zaken], [naam coördinator Kabels en Leidingen] en waarschijnlijk [naam hoofd BOR]'. [Naam heer E] verklaart dat wellicht uit die koker iets van informatie is gekomen, maar dat hij dat niet precies meer weet. De onderzoekers vragen [naam heer E] of dit heeft plaatsgevonden, nadat hij was gebeld door [naam heer R]. [Naam heer E] bevestigt dit en verklaart dat in zijn herinnering een of meer van de genoemde ambtenaren bij hem aan tafel zat of zaten, op het moment dat hij terugbelde maar hij is daarvan niet helemaal zeker. [Naam heer E] verklaart dat [naam heer R] de voicemail van [naam heer E] had ingesproken en dat [naam heer E] aan de stem van [naam heer R] hoorde dat er iets ernstigs aan de hand was en dat hij hem bijna onmiddellijk heeft teruggebeld. De onderzoekers vragen of [naam heer E] daarna nog contact heeft gehad met ambtenaren. [Naam heer E] verklaart dat hem dat niet onlogisch lijkt."

5.5.2 Voorgeschiedenis

De heer R verklaart dat hij sinds 2003 bezig is met glasvezel binnen de gemeente Albrandswaard, omdat hij naar eigen zeggen de overtuiging heeft dat glasvezel voor ondernemers innovatie en een voorsprong kan bieden. De heer R en de overige ondernemers in Overhoeken III hebben daartoe in 2005 voor eigen rekening glasvezelaansluitingen gerealiseerd.

De heer R geeft aan dat hij in 2009 is benaderd door de heer E, destijds raadslid, om het initiatief tot verkoop van de CAI Albrandswaard te ondersteunen. De heer R verklaart hierover als volgt:

"Op een later moment werd de verkoop van de CAI voor EVA een issue. [Naam heer E] heeft mij toen benaderd om te helpen. Dat was rond 2009, in de aanloop naar de verkiezingen. Omdat ik al enige tijd bezig was met glasvezel en omdat het een passie is, heb ik toegezegd te zullen helpen. Ik ben van mening dat een CAI-netwerk prima aan de markt kan worden overgelaten; dat moet je als gemeente niet meer willen. Ik heb destijds onder meer een presentatie in de gemeenteraad gegeven en op mijn vrije zaterdagmiddagen in allerlei zaaltjes aan mensen uitgelegd waarom glasvezel in mijn optiek een toegevoegde waarde voor deze gemeente was."

Uit het onderzoek komt naar voren dat het bedrijf van de heer R na de verkoop van de CAI aan CIF eind 2011, opdracht heeft gekregen om toezicht te houden op de uitrol van glasvezel door CIF.

Zoals uit de voorgaande paragrafen blijkt, heeft ook de heer G een aandeel gehad bij de initiatieven van EVA om de CAI Albrandswaard te verkopen. De heer R verklaart dat hij nooit het gevoel heeft gehad dat de heer G op enigerlei wijze belang had bij verkoop van de CAI, tot voor kort. De heer R verklaart tegenover BING, dat hij zich met de kennis van nu gebruikt voelt. De heer R verklaart:

"Ik heb mij ingezet om glasvezel te realiseren. Op enig moment in 2009 werd ik door [naam heer E] gevraagd om het initiatief van EVA te ondersteunen. Zoals gezegd, vond ik het een goed initiatief, dus ik heb ja gezegd. Uiteindelijk is de CAI in 2011 verkocht. In december 2012 was [naam heer G] bij mij op kantoor. Wij hebben ooit in Den Bosch een netwerk in beheer gehad en dat is op enig moment door CBizz gekocht. [Naam heer G] kwam in december 2012 de laatste spullen ophalen. [Naam heer G] liet mij weten dat zijn accountmanager binnenkort naar Overhoeken III zou komen, vanwege het feit dat CBizz de zakelijke klanten zou gaan bedienen. Toen viel bij mij voor het eerst het kwartje. Ik zei tegen [naam heer G]: 'dat wordt dan een schappelijke prijs, neem ik aan'. Wij hadden immers in 2005 ons netwerk op Overhoeken III zelf betaald. [Naam heer G] meldde echter dat het een marktconforme prijs zou worden. De ondernemers op Overhoeken III moesten ineens geen €120-140, maar €500 per maand betalen. Dat is voor veel mkb'ers gewoon heel veel geld, terwijl het voor ondernemers een primaire levensbehoefte is. Ik heb daarop bij mij op kantoor aangegeven: 'maak vast een ontwerp, als de prijs niet acceptabel is, leggen wij gewoon ons eigen netwerk aan'."

De heer R verklaart dat hij door de jaren heen meerdere keren tegen de heer E heeft gezegd dat hij ervoor moest waken dat de belangen van de zakelijke gebruikers van het netwerk veiliggesteld moesten worden, gelet op het feit dat potentiële kopers van de CAI toch vooral consumentenpartijen waren. De heer R meldt dat hij eveneens heeft geadviseerd om de BAR-verbindingen niet mee te verkopen. De heer R verklaart dat hij van de heer E nooit duidelijkheid heeft gekregen over de voornemens van de gemeente bij verkoop van de CAI. De heer R stelt dat hij zich misbruikt voelde toen hij zich realiseerde dat, ondanks zijn adviezen, de positie van de zakelijke klanten – de ondernemers – niet beschermd is. Volgens de heer R had de gemeente Albrandswaard moeten regelen dat de diensten voor ondernemers betaalbaar zouden blijven en dat het netwerk open zou blijven. De heer R verklaart:

“Ik heb jaren geknokt om duidelijkheid te krijgen over de zakelijke aansluitingen. Ik heb die duidelijkheid nooit gekregen. Ik weet niet welk belang daar achter zit; ik kan alleen maar vermoeden dat het uiteindelijk de bedoeling is geweest dat de zakelijke dienstverlening naar CBizz zou gaan. Ik kan dat niet bewijzen. Maar nu zitten wij in een situatie van gedwongen winkelnering.”

De heer R verklaart dat hij als voorzitter van de ondernemersvereniging van Overhoeken III en tevens in een eerdere fase als betrokkene bij de verkoopinitiatieven van de CAI Albrandswaard door EVA, er door de overige ondernemers op werd aangekeken dat zij nu met hogere tarieven werden geconfronteerd. Dit was voor de heer R aanleiding om het maken van een ontwerp voor een alternatief netwerk binnen zijn bedrijf Fore Freedom in gang te zetten. De heer R verklaart:

“De verkoop van de CAI aan CIF heeft ertoe geleid dat de ondernemers op Overhoeken III met een enorme kostenverhoging werden geconfronteerd. Vanwege het feit dat ik in eerder stadium [naam heer E] had geadviseerd, voelde ik mij verantwoordelijk. Eind maart 2013 kreeg ik te horen dat er in Overhoeken II een reconstructie zou gaan plaatsvinden. Ik ben nooit voornemens geweest om in mijn eigen gemeente een netwerk aan te leggen; als er een storing zou zijn, dan belt iedereen naar mij. Maar vanwege het verantwoordelijkheidsgevoel heb ik wel besloten om een instemmingsaanvraag te doen voor de aanleg van een alternatief netwerk. (...)”

De heer R heeft in het interview benadrukt dat het alternatieve netwerk hem veel geld kost en dat het hem niet om winstbejag is te doen, zoals volgens hem door de heer G zou zijn gesuggereerd. De investering wordt niet terugverdiend, zo stelt de heer R.

Het bewuste verzoek om een instemmingsbesluit dateert van 5 april 2013. De heer R meldt dat hij enkele dagen na het verzoek is gebeld door de heer G:

“(...) Hij was helemaal over de rooie. Later was hij weer vriendelijk, weer later weer boos. Ik weet niet hoe hij van mijn aanvraag wist; ik kan alleen vermoeden dat de gemeente moet coördineren dat de straat niet twee keer open gemaakt moet worden en dat daarom CBizz is geïnformeerd. Op zich is het opvallend dat [naam heer G] van CBizz belde; het was immers een zaak voor CIF. Ik heb bij [naam heer G] onder meer aangegeven dat ik een betaalbaar en open netwerk wil: als hij dat kan realiseren, dan kunnen we zaken doen en zou ik mijn aanvraag intrekken. Hoe dan ook, op enig moment in het gesprek zegt [naam heer G] tegen mij dat ik verschillende petten op heb: ‘je bent voorzitter van de ondernemersvereniging, je houdt toezicht op het werk van CIF en je investeert ook nog eens zelf in netwerken’. Ik heb [naam heer G] gezegd dat ik het verband niet zag en dat het feit dat ik voorzitter van de ondernemersvereniging ben voor mij juist aanleiding is om een alternatief netwerk te realiseren. Ik voelde mij verantwoordelijk voor de ontstane situatie.”

De heer G heeft in het kader van wederhoor verklaard dat hij – kort gezegd – in april 2013 geen gesprek heeft gehad met de heer R en dat hij de uitspraken van de heer R in dezen niet herkent.

De heer R geeft aan dat hij na het indienen van zijn instemmingsaanvraag is gebeld door de (ambtelijk) coördinator Kabels en Leidingen. De heer R verklaart:

“De ambtenaar belde mij informeel op dinsdag 9 april 2013 op en zei: ‘ik heb vervelend nieuws, ik moet van [naam heer E] jouw instemmingsaanvraag tegenhouden’. Ik ben daar de hele dag van ontdaan geweest. Ik had op dat moment ook nog niet besloten of ik mijn instemmingsaanvraag door zou zetten; ik had de aanvraag slechts ingediend omdat er maar beperkt tijd was gelet op de aankomende reconstructie op Overhoeken II. De aanvraag moest voor die tijd geregeld worden. Op het moment dat de reconstructie was afgerond, mag het straatwerk de komende vijf jaar niet meer open. Ik heb daarom op woensdag 10 april 2013 nog een fax gestuurd naar de gemeente. Omdat er geen gronden waren om mijn aanvraag tegen te houden, is uiteindelijk de instemming afgegeven.”

De coördinator Kabels en Leidingen verklaart hierover:

“Toen het instemmingsverzoek nog niet bij mij binnen was, werd ik benaderd door [naam heer E] met de mededeling dat ik de instemming niet moest afgeven. [Naam heer E] belde mij op en vroeg of de aanvraag binnen was gekomen. Door mijn contact met [naam heer R] wist ik dat er een aanvraag aan zat te komen, maar ik had de aanvraag op dat moment nog niet gezien. [Naam heer E] zei mij dat ik de instemming niet moest afgeven. De reden daarachter vertelde hij niet. [Naam heer E] ziet mij niet vaak staan, maar toen wist hij mij in ieder geval te vinden. Ik heb toen direct al aangegeven dat ik geen gronden zag om een eventuele aanvraag te weigeren.”

De coördinator Kabels en Leidingen bevestigt dat hij naar aanleiding van het contact met de heer E met de heer R heeft gebeld en heeft aangegeven dat hij van de heer E had begrepen dat hij geen instemming mocht verlenen. De heer R heeft daarna een fax gestuurd om er zeker van te zijn dat zijn aanvraag in behandeling zou worden genomen.

Desgevraagd meldt de coördinator Kabels en Leidingen dat de heer E hem, via zijn secretaresse, rechtstreeks belde. De coördinator Kabels en Leidingen verklaart ‘flabbergasted’ te zijn door het verzoek van de heer E. Dit was voor de coördinator Kabels en Leidingen aanleiding om zijn verhaal met zijn leidinggevende, het hoofd BOR, te delen. De coördinator Kabels en Leidingen verklaart:

“Ik belde [naam hoofd BOR] op en heb hem verteld van het contact met [naam heer E]. Ik heb tegen [naam hoofd BOR] gezegd dat ik geen gronden zag om het instemmingsverzoek te weigeren. [Naam hoofd BOR] reageerde met de mededeling dat ik de aanvraag van [naam heer R] moest behandelen zoals elke aanvraag. Hij zei mij dat ik niets moest doen met het verzoek van [naam heer E].”

Het hoofd BOR verklaart over de afhandeling van het verzoek van de heer R:

“Ik hoorde in eerste instantie als afdelingshoofd niets van het verzoek van [naam heer R]. Het verzoek komt terecht bij de verantwoordelijk ambtenaar bij de afdeling Openbare Ruimte, [naam coördinator Kabels en Leidingen]. Op enig moment belde [naam coördinator Kabels en Leidingen] mij op. Hij vertelde dat hij een instemmingsverzoek van [naam heer R] had binnengekregen en dat [naam heer E] aan hem had gevraagd: ‘Kunnen we de instemming niet weigeren?’. Ik vond dat een onzinnige vraag. Ik heb [naam coördinator Kabels en Leidingen] gezegd: ‘Handel het verzoek af zoals jij elk verzoek afhandelt. Voldoet het verzoek aan onze eisen, dan verleen jij gewoon instemming. Voldoet het verzoek niet, dan ga jij terug naar [naam heer R] en vraag jij hem om het verzoek aan te passen zodat het wel voldoet aan onze eisen. Dat is alles. En niet weigeren.’ [naam coördinator Kabels en Leidingen] kon daarmee uit de voeten en heeft het verzoek gewoon in behandeling genomen. Hij had mijn steun.”

De coördinator Kabels en Leidingen verklaart dat hij nadien ‘gewoon’ heeft ingestemd met het verzoek van de heer R.

In het tweede interview met de heer E is het volgende aan de orde gekomen:

‘De onderzoekers geven aan dat zij hebben gesproken met [naam coördinator Kabels en Leidingen], [naam hoofd BOR], [naam eerste medewerker BOR] en [naam coördinator Juridische Zaken]. De onderzoekers geven aan dat [naam heer E] via zijn secretaresse zou hebben gebeld met [naam

coördinator Kabels en Leidingen] en hebben gevraagd naar het instemmingsverzoek van [naam heer R]. De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij hier een herinnering aan heeft. [Naam heer E] vraagt zich af op welk moment hij dit gedaan zou moeten hebben. De onderzoekers merken op dat dat uiteindelijk de vraag is. Nadat de onderzoekers in hun stukken hebben gekeken, geven zij aan dat het op 8 april 2013 is geweest en zij vragen [naam heer E] of hij zich dat telefoongesprek met [naam coördinator Kabels en Leidingen] kan herinneren. [Naam heer E] verklaart dat hij [naam coördinator Kabels en Leidingen] in die periode weleens wat vaker heeft gesproken. De onderzoekers houden [naam heer E] een deel van de verklaring van [naam coördinator Kabels en Leidingen] voor:

“Toen het instemmingsverzoek nog niet bij mij binnen was, werd ik benaderd door [naam heer E] met de mededeling dat ik de instemming niet moest afgeven. [Naam heer E] belde mij op en vroeg of de aanvraag binnen was gekomen. Door mijn contact met [naam heer R] wist ik dat er een aanvraag aan zat te komen, maar ik had de aanvraag op dat moment nog niet gezien. [Naam heer E] zei mij dat ik de instemming niet moest afgeven. De reden daarachter vertelde hij niet.”

[Naam heer E] verklaart dat hij zich bij deze verklaring helemaal niets kan voorstellen. [Naam heer E] verklaart dat hij hier niet over gaat. [Naam heer E] verwijst naar het eerste interview, waarin hij heeft aangegeven dat als een partij aan de voorwaarden voldoet, beoordeeld moet worden of een vergunning afgegeven moet worden. Als aan de voorwaarden wordt voldaan, moet de vergunning worden afgegeven. De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij zich dat telefoongesprek kan herinneren. [Naam heer E] antwoordt dat hij zich het gesprek absoluut niet kan herinneren.

De onderzoekers houden [naam heer E] voor dat [naam coördinator Kabels en Leidingen] over dat gesprek zegt:

“Ik belde [naam hoofd BOR] op en heb hem verteld van het contact met [naam heer E]. Ik heb tegen [naam hoofd BOR] gezegd dat ik geen gronden zag om het instemmingsverzoek te weigeren. [Naam hoofd BOR] reageerde met de mededeling dat ik de aanvraag van [naam heer R] moest behandelen zoals elke aanvraag. Hij zei mij dat ik niets moest doen met het verzoek van [naam heer E].”

De onderzoekers houden [naam heer E] voor dat [naam hoofd BOR] hierover heeft gezegd:

“Ik hoorde in eerste instantie als afdelingshoofd niets van het verzoek van [naam heer R]. Het verzoek komt terecht bij de verantwoordelijk ambtenaar bij de afdeling Openbare Ruimte, [naam coördinator Kabels en Leidingen]. Op enig moment belde [naam coördinator Kabels en Leidingen] mij op. Hij vertelde dat hij een instemmingsverzoek van [naam heer R] had binnen gekregen en dat [naam heer E] aan hem had gevraagd: ‘Kunnen we de instemming niet weigeren?’. Ik vond dat een onzinnige vraag. Ik heb [naam coördinator Kabels en Leidingen] gezegd: ‘Handel het verzoek af zoals jij elk verzoek afhandelt. Voldoet het verzoek aan onze eisen, dan verleen jij gewoon instemming. Voldoet het verzoek niet, dan ga jij terug naar [naam heer R] en vraag jij hem om het verzoek aan te passen zodat het wel voldoet aan onze eisen. Dat is alles. En niet weigeren.’ [Naam coördinator Kabels en Leidingen] kon daarmee uit de voeten en heeft het verzoek gewoon in behandeling genomen. Hij had mijn steun.”

[Naam heer E] verklaart: *“dat zal wel; ik kan hier niets mee.”*

De heer R meldt dat nog iets anders meespeelt in deze kwestie. Hij verklaart:

“[Naam heer E] was bezig met het boek ‘De Vergelding’. Dat boek gaat over de executie van zeven inwoners van Rhoon in de Tweede Wereldoorlog. Toeval bestaat niet, maar de grootvader van mijn compagnon was een van de slachtoffers. Ik heb daarom bij [naam heer E] aangeboden om hen met elkaar in contact te brengen. Op maandagavond 8 april 2013, dus een dag voordat ik door de ambtenaar werd gebeld, zijn mijn compagnon en diens vader bij [naam heer E] geweest om over het boek te praten. Zij waren nog nauwelijks binnen of [naam heer E] zei tegen mijn compagnon: ‘Jij bent toch de compagnon van [naam heer R]? Ik ben helemaal niet blij met zijn plannen voor een alternatief netwerk.’ Mijn compagnon heeft mij direct na het gesprek met [naam heer E] gebeld en mij dit verteld.”

De heer E verklaart in reactie op deze verklaring in het tweede interview dat dat klopt en dat hij dat ook de heer R heeft verteld toen hij daar op 15 april 2013 was; dat hij heel graag gezien had dat de heer R zijn diensten zou aanbieden op het netwerk van CIF. De heer E verklaart dat de heer R daar niet voor heeft gekozen en dat hij de vergunning of instemmingsverklaring heeft gekregen. De heer E verklaart dat hij vindt dat de heer R veel te veel verschillende belangen in zich verenigde en de heer E dat niet wijs vond, en hij de heer R hiervoor gewaarschuwd heeft in het gesprek dat hij met de heer R heeft gehad. De heer E verklaart dat dit de enige reden was. De heer E verklaart dat hij elke concurrentie toejuicht, des te meer aanbod des te beter dat het is.

In het tweede interview met de heer E is voorts het volgende aan de orde gekomen:

“Gewezen op het gesprek van maandagavond 8 april 2013, verklaart [naam heer E] dat hij zich dit gesprek heel goed kan herinneren; het gesprek met vader en zoon of zoon en kleinzoon zou je ook kunnen zeggen. De onderzoekers wijzen op de woorden die [naam heer E] volgens [naam heer R] zou hebben gebruikt: ‘Jij bent toch de compagnon van [naam heer R]?’ [Naam heer E] verklaart dat hij het woord ‘jij’ niet gebruikt en is opgevoed met het woord ‘u’. De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij zich herkent in de woorden dat hij helemaal niet blij zou zijn met de plannen van [naam heer R] voor een alternatief netwerk. [Naam heer E] verklaart dat het hem niet ging om de aanleg van een alternatief netwerk, maar om het zelf aanleggen van een netwerk; daarvan heeft hij gezegd dat het veel beter zou zijn als je gebruik zou maken van de infrastructuur die er ligt. [Naam heer E] verklaart dat [naam heer R] daar niet voor heeft gekozen, en dat hij die instemmingsverklaring heeft gekregen en dat hij z’n netwerk heeft aangelegd. [Naam heer E] verklaart dat hij liever had gezien, gegeven ook het feit dat [naam heer R] optrad in opdracht van de gemeente als toezichthouder op het uitrollen van het netwerk, dat hij een belangenbehartiger is van de ondernemers die hij nu ook als klant krijgt op de Overhoeken III, en dat dit eigenlijk vragen is om moeilijkheden; dit was de achtergrond van het advies van [naam heer E].

De onderzoekers wijzen erop dat het onderhoud met de compagnon van [naam heer R] en diens vader plaatsvond op 8 april 2013. De onderzoekers vragen of [naam heer E] op dat moment van een mogelijk verzoek of een mogelijk plan van [naam heer R] afwist. [Naam heer E] geeft aan dat hij later heeft begrepen dat dat enkele dagen daarvoor was binnen gekomen. [Naam heer E] verklaart dat hij niet weet of hij dat op dat moment wist, maar het zal allemaal rond die tijd hebben afgespeeld. Op de vraag van wie [naam heer E] nu heeft gehoord dat het verzoek van [naam heer R] was binnengekomen, antwoordt [naam heer E] dat hij dat niet zou weten. [Naam heer E] verklaart dat dit hem ook niet relevant lijkt. De onderzoekers wijzen erop dat [naam coördinator Kabels en Leidingen] – bij wie dit soort verzoeken binnenkomt, hij is de behandelend ambtenaar – zegt dat hij het nog niet eens binnen had en dat hij toen werd gebeld door [naam heer E] met de vraag of hij het instemmingsverzoek van [naam heer R] al had. [Naam heer E] verklaart dat hij het misschien wel van [naam heer R] zelf heeft gehoord, dat zou best kunnen, toen zij de afspraak maakten voor de 8^e april; het zou best kunnen dat [naam heer R] dat toen gezegd heeft. [Naam heer E] verklaart hier geen herinnering aan te hebben. [Naam heer E] verklaart dat de onderzoekers van hem waarschijnlijk een andere naam willen horen.

[Naam advocaat de heer E] vraagt de onderzoekers in de tijd te plaatsen wanneer dit door [naam coördinator Kabels en Leidingen] gezegd is. De onderzoekers geven aan dat [naam coördinator Kabels en Leidingen] op dinsdag 9 april 2013 heeft gebeld met [naam heer R] om door te geven dat hij was benaderd door [naam heer E] met de vraag om het verzoek niet af te geven. De onderzoekers wijzen erop dat het instemmingsverzoek op vrijdag 5 april 2013 is binnengekomen, dat op maandag 8 april 2013 de compagnon van [naam heer R] bij [naam heer E] is geweest en dat [naam heer E] toen kennelijk al van het instemmingsverzoek afwist. [Naam heer E] merkt op dat als het verzoek hier op 5 april is binnengekomen, dat hij dat dan dus alleen maar van [naam heer R] gehoord kan hebben, maar [naam heer E] geeft aan dat hij dat echt niet zou weten. De onderzoekers wijzen erop dat [naam heer E] net heeft verklaard dat hij niet eerder van de plannen van [naam heer R] wist dan toen [naam heer R] hem belde. [Naam heer E] verklaart dat dit is wat in zijn geheugen bijstaat. [Naam heer E] verklaart dat hij voor alle duidelijkheid gezegd wil hebben dat het hierbij niet gaat om het tegenhouden van het initiatief, want we hebben [BING: de gemeente] juist de afspraak met CIF dat er meerdere aanbieders moeten zijn. [Naam heer E] verklaart dat het er hier om gaat dat het initiatief als zodanig niet ter

discussie staat, maar wel het zelfstandig leggen van dat net; dat vond hij niet wijs gezien de argumenten die hij daarvoor heeft gegeven. De onderzoekers vragen [naam heer E] of dat anders zou worden wanneer [naam heer R] zijn diensten via het kabelnet van CIF zou aanbieden. [Naam heer E] verklaart dat [naam heer R] dan in ieder geval één belang minder gehad zou hebben, namelijk het opereren met een eigen net.”

5.5.3 Gesprek heer R en heer E

De heer R verklaart dat hij naar aanleiding van de gebeurtenissen op 8 en 9 april 2013, heeft gebeld met de heer E. Een en ander heeft geleid tot een onderhoud, dat op 15 april 2013 ten kantore van de heer R heeft plaatsgevonden. De heer R verklaart hierover:

“Ik belde [naam heer E] vermoedelijk op 12 of 13 april. Daarop stelde [naam heer E] voor om met elkaar om de tafel te gaan. Uiteindelijk hebben wij op 15 april bij elkaar gezeten. Ik heb nogmaals aangegeven dat ik niet van plan ben om een eigen netwerk te bouwen, maar dat ik wel wilde dat de ondernemers op Overhoeken III goed en fatsoenlijk bediend zouden worden. Ik heb [naam heer E] vragen gesteld over het netwerk. Ik heb hem gevraagd waarom hij niet blij was met mijn alternatieve netwerk. [Naam heer E] gaf aan dat hij er moeite mee had, omdat ik meerdere petten op zou hebben. Ik heb toen gezegd: ‘Als het toezicht op de uitrol voor jou een probleem is, dan stoppen we er morgen mee’. [Naam heer E] probeerde het alternatieve netwerk heel duidelijk uit mijn hoofd te praten. Ik heb [naam heer E] op dat moment nog niet geconfronteerd met het feit dat ik gebeld was door een ambtenaar, die mij had verteld dat hij mijn instemmingsaanvraag moest tegenhouden. Dat kon ik niet zeggen; dan had die ambtenaar een probleem gehad. Een aantal vragen heb ik uiteindelijk de volgende dag op de mail gezet richting [naam heer E]. Ik heb op mijn mail nooit antwoord gekregen.”

Op de vraag wat er in het bewuste gesprek met de heer R is besproken, geeft de heer E desgevraagd in het eerste interview aan dat hij zich voorafgaand aan het gesprek heeft voorbereid en dat hem toen helder was dat er een aanvraag door de heer R was gedaan. De heer E verklaart:

“In het gesprek heb ik [naam heer R] gewaarschuwd voor zijn dubbele petten. Hij was natuurlijk ondernemer, hij was de voorman van de ondernemers op Overhoeken III, hij is voorzitter en oprichter van IVOR en hij had bovendien een opdracht van de gemeente om toe te zien op de uitrol van het glasvezelnetwerk door CIF. Dat gevoegd bij zijn nieuwe activiteiten van het aanleggen van een netwerk en het leveren van diensten, heb ik gezegd: ‘Weet goed waar je aan begint. Vroeg of laat krijg je hier problemen mee. Waarom bied jij je diensten niet gewoon aan via het netwerk van CIF?’”

De heer E verklaart dat de heer R aangaf dat hij daar wat bezwaren tegen had. De heer E verklaart dat hij toen aan de heer R heeft gevraagd om zijn bezwaren op papier te zetten, waarop de heer E de volgende dag een e-mail van de heer R heeft gekregen.

Ten aanzien van zijn vermeende ‘dubbele petten’, merkt de heer R op:

“Het was bijzonder, want [naam heer E] herhaalde de woorden over het hebben van verschillende petten op exact dezelfde wijze als [naam heer G]. Dat vond ik behoorlijk frappant.”

De heer R verklaart dat de heer E zich gedurende het onderhoud niet heeft laten vergezellen van een ambtenaar. De heer E heeft dit bevestigd in het eerste interview; volgens de heer E was hier in dit concrete geval geen aanleiding toe.

De heer R heeft aangegeven dat de ondernemers collectief een juridisch geschil hebben met CIF en CBizz, omdat CBizz op 18 juli 2013 de ondernemers op Overhoeken III heeft afgesloten. Eerder al zou de heer G hebben gedreigd met een afsluiting, als de ondernemers niet binnen 14 dagen met CBizz een contract zouden tekenen. Op initiatief van CIF is het toen niet tot een kort geding gekomen en is de termijn opgerekt.

De heer R verklaart dat de voeding van het nieuw aan te leggen netwerk afkomstig is van een voedingspunt van Eurofiber op Overhoeken II. De heer R geeft aan dat hij via de directie van Eurofiber heeft begrepen

dat de heer G op enig moment heeft gebeld met Eurofiber, met de mededeling dat CBizz een grote klant is en dat Fore Freedom door Eurofiber aan de kant zou moeten worden gezet. De heer R licht toe dat CIF op verschillende manieren heeft getracht om Fore Freedom te dwarsbomen, onder meer door de aanleg in Overhoeken III te vertragen zodat de ondernemers met de termijnen van CBizz in de knel zouden komen en door in Overhoeken II plotseling te starten met de aanleg, waardoor de heer R in allerijl in actie moest komen. Het straatwerk mag immers maar één keer open.

Ook de heer E verklaart in het eerste interview dat het uiteindelijk 'juristenwerk' is geworden, volgens de heer E omdat partijen elkaar in de haren hebben gezeten met betrekking tot die aanleg. De heer E verklaart dat de enige rol van de gemeente daarin was om ervoor te zorgen dat partijen gelijktijdig aanleggen zodat de straat niet twee keer open gaat. Op de vraag of er een conflict was tussen de heer R, de gemeente en CIF, verklaart de heer E dat dat niet het geval was; de enige rol van de gemeente was te proberen partijen te bewegen samen te leggen; je hebt twee aanvragen liggen en je wilt niet dat de straat twee keer open gaat.

In het tweede interview met de heer E zijn (delen) van de verklaring van de heer R aan de heer E voorgelegd. Dit is als volgt aan de orde gekomen:

“De onderzoekers houden [naam heer E] voor dat [naam heer R] heeft verklaard dat hij het instemmingsverzoek heeft gedaan op 5 april en dat hij enkele dagen na het verzoek is gebeld door [naam heer G]. De onderzoekers houden [naam heer E] een deel van de verklaring van [naam heer R] voor:

“Hij was helemaal over de rooie. Later was hij weer vriendelijk, weer later weer boos. Ik weet niet hoe hij van mijn aanvraag wist; ik kan alleen vermoeden dat de gemeente moet coördineren dat de straat niet twee keer open gemaakt moet worden en dat daarom CBizz is geïnformeerd. Op zich is het opvallend dat [naam heer G] van CBizz belde; het was immers een zaak voor CIF. Ik heb bij [naam heer G] onder meer aangegeven dat ik een betaalbaar en open netwerk wil: als hij dat kan realiseren, dan kunnen we zaken doen en zou ik mijn aanvraag intrekken. Hoe dan ook, op enig moment in het gesprek zegt [naam heer G] tegen mij dat ik verschillende petten op heb: ‘je bent voorzitter van de ondernemersvereniging, je houdt toezicht op het werk van CIF en je investeert ook nog eens zelf in netwerken’. Ik heb [naam heer G] gezegd dat ik het verband niet zag en dat het feit dat ik voorzitter van de ondernemersvereniging ben voor mij juist aanleiding is om een alternatief netwerk te realiseren. Ik voelde mij verantwoordelijk voor de ontstane situatie.”

De onderzoekers houden [naam heer E] voor dat [naam heer R] vervolgens verklaart over het gesprek dat later met [naam heer E] heeft plaatsgevonden:

“Het was bijzonder, want [naam heer E] herhaalde de woorden over het hebben van verschillende petten op exact dezelfde wijze als [naam heer G]. Dat vond ik behoorlijk frappant.”

De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij over deze kwestie in genoemde periode, dus in april 2013, contact heeft gehad met [naam heer G]. [Naam heer E] verklaart dat hij dit echt niet zou weten. [Naam heer E] geeft aan dat hij zich dit bijna niet kan voorstellen. Het gaat om een gemeentelijke zaak die hij niet op straat legt.

De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij wellicht op een later moment heeft gehoord of en hoe [naam heer G] op de hoogte is geraakt van het verzoek van [naam heer R]. [Naam heer E] verklaart dat hij zich niet kan herinneren dat hij daarover op deze manier met [naam heer G] heeft gesproken. [Naam heer E] verklaart dat hij zijn aantekeningen nu niet kan raadplegen. [Naam heer E] zegt zich hier niet zoveel bij te kunnen voorstellen. [Naam heer E] verklaart dat waar dat uit had kunnen spreken, wellicht de e-mail is die [naam heer E] van [naam heer R] heeft gekregen. [Naam heer E] verklaart dat als de zaak inderdaad zo hoog zou zijn opgelopen, hij zou verwachten dat – als het werkelijk zo zou zijn voorgevallen als nu geschetst – hij daar wel iets in de stijl en in de inhoud van de e-mail van zou hebben teruggezien. [Naam heer E] verklaart dat hij het heel jammer vindt dat [naam heer R] dat niet gedaan

heeft. De onderzoekers wijzen erop dat [naam heer R] heeft verklaard dat hij dat op dat moment nog niet aan [naam heer E] heeft willen voorhouden omdat de ambtenaar hem dat in vertrouwen had gemeld en hij de ambtenaar niet wilde beschadigen. [Naam heer E] verklaart dat hij een gesprek met [naam heer R] had over het netwerk, waarbij het advies van [naam heer E] aan [naam heer R] was om mee te doen met CIF en daar zijn de vragen van [naam heer R] ook op gericht. [Naam heer E] verklaart dat als [naam heer R] zich boos zou hebben gemaakt over opmerkingen van [naam heer E] als [naam heer R] zijn initiatief niet moeten doorzetten, dan had [naam heer E] dat wel in de e-mail van [naam heer R] teruggezien.”

De heer R heeft in het interview aangegeven dat hij niet voornemens is om ambtenaren in een lastige positie te brengen, maar dat hij in het kader van dit onderzoek vindt dat de waarheid boven tafel moet komen. De betreffende e-mail, van 16 april 2013, luidt als volgt:

‘Beste [naam heer E],

Naar aanleiding van ons gesprek van gisteren hierbij de vragen die wij hebben met betrekking tot het zakelijke glasvezel in Albrandswaard:

- Welke bedrijfszekerheid hebben wij als ondernemers met de huidige glasvezelaansluiting? Dit geldt met name voor de ondernemers die nu aangesloten zijn en met hun bedrijfsvoering geheel afhankelijk zijn van deze dienst.
  - o Is er een SLA op het netwerk?
  - o Zal het netwerk actief blijven functioneren totdat er een alternatief is?
- Als het huidige aanbod komt te vervallen, wat wordt dan het alternatief?
  - o Is dat netwerk “open” of “gesloten”? Dat wil zeggen is er een keuzevrijheid voor de ondernemers of zijn wij verplicht de diensten af te nemen bij een bepaalde partij?
  - o Zijn de maandlasten betaalbaar voor het MKB? Voor nu en in de toekomst?

Met vriendelijke groet,
[Naam heer R]’

De heer R heeft verklaard op bovenstaande e-mail aan de heer E nooit antwoord te hebben gekregen.

5.5.4 Vervolg

Het alternatieve netwerk van de heer R is uiteindelijk gerealiseerd. De heer R geeft aan dat hij op 28 juni 2013 heeft gesproken met het hoofd BOR. De heer R verklaart:

“Wij waren net gestart met de aanleg van het alternatieve netwerk. Van [naam hoofd Beheer Openbare Ruimte] heb ik gehoord dat [naam heer E] de afdeling opdracht had gegeven om het werk stil te leggen. [Naam hoofd Beheer Openbare Ruimte] heeft dat geweigerd; hij heeft richting [naam heer E] aangegeven dat er geen gronden voor zijn en dat het een bestuurlijk besluit zou worden, waarbij [naam heer E] zelf zou moeten uitleggen op grond waarvan het werk moest worden gestaakt. Dat was dus al de tweede poging van [naam heer E] om mijn aanvraag te frustreren. Dit voelt als een mes in mijn rug.”

Het hoofd BOR bevestigt de lezing van de heer R en verklaart dat de heer R had aangegeven dat de heer E bij hem op de zaak was geweest. De heer R was volgens het hoofd BOR pissig en emotioneel.

Het hoofd BOR verklaart over zijn contact met de coördinator Kabels en Leidingen:

“Op een later moment belde [naam coördinator Kabels en Leidingen] mij wederom op. [Naam coördinator Kabels en Leidingen] gaf aan dat [naam heer R] wilde beginnen [BING: met de aanleg van zijn netwerk]. [Naam heer E] had aan [naam coördinator Kabels en Leidingen] gevraagd of het proces vertraagd kon worden. Ik heb tegen [naam coördinator Kabels en Leidingen] gezegd: ‘We leggen alleen het werk stil als de veiligheid van de omgeving of medewerkers in het geding is. Als dat niet het geval is, dan zijn er geen redenen om het werk stil te leggen.’”

Rondom de start van de werkzaamheden van de heer R werd de coördinator Kabels en Leidingen naar eigen zeggen wederom benaderd door de heer E. De coördinator Kabels en Leidingen verklaart:

“[Naam heer E] belde mij wederom op. [Naam heer E] zei mij dat [naam heer R] niet verder mocht gaan met het werk, ik zou het werk moeten stilleggen. Ik heb tegen [naam heer E] gezegd dat ik niet zou weten waarom het werk stilgelegd zou moeten worden. Alles was immers volgens de juiste procedure verlopen. [Naam heer E] vertelde dat [naam heer R] zich niet aan de regels zou houden en bijvoorbeeld niet over de vereiste OPTA-licentie zou beschikken of iets dergelijks. In mijn beleving voldeed [naam heer R] echter aan alle vereisten. Ik heb daarop voorgesteld om intern om de tafel te gaan zitten.”

Wij merken hierbij op dat de heer G ten aanzien van de instemmingsaanvraag van de heer R en zijn bedrijf onder meer optekent:

‘In april doet Fore Freedom een aanvraag tot verglazing van een tracé op Overhoeken I en II, deze vergunning wordt klaarblijkelijk in behandeling genomen, ondanks het feit dat de aanvragende partij op dat moment niet voldeed aan de basale verplichte criteria zoals een OPTA registratie. (...)’

Op de vraag hoe de heer E kennis kon hebben van het feit dat de heer R de werkzaamheden ging uitvoeren, verklaart de coördinator Kabels en Leidingen:

“Hoe [naam heer E] dat wist, is voor mij ook een raadsel. Ik heb [naam heer E] niet geïnformeerd. Wellicht is [naam heer E] er langs gereden of heeft hij vanuit CIF informatie ontvangen. Ik heb immers, vanuit de coördinerende rol van de gemeente, CIF geïnformeerd over het feit dat [naam heer R] ging starten. CIF had ook instemming om te gaan graven, maar via mijn contactpersoon daar begreep ik dat CIF nog niet wilde beginnen. Doordat [naam heer R] CIF nu een stap voor was, was CIF mogelijk bang dat [naam heer R] hun klanten zou inpikken. Mijn contactpersoon bij CIF voelde zich op zijn tenen getrapt.”

De coördinator Kabels en Leidingen verklaart dat hij op enig moment is benaderd door een jurist van CIF die hem heeft verzocht het instemmingsverzoek aan de heer R naar hem op te sturen, omdat CIF kennelijk niet wilde geloven dat de gemeente had ingestemd.

De coördinator Kabels en Leidingen geeft aan dat er op enig moment een gesprek heeft plaatsgevonden naar aanleiding van het verzoek van de heer E om het werk stil te leggen. Bij dit gesprek waren de heer E, de coördinator Juridische Zaken en de eerste medewerker BOR aanwezig. Strekking van het onderhoud was volgens de coördinator Kabels en Leidingen om een oplossing te bedenken voor de ‘wildwestpraktijken’ op Overhoeken III.

In het tweede interview met de heer E is hierover onder meer het volgende ter sprake gekomen:

“De onderzoekers wijzen erop dat er eind juni 2013 wederom iets gaat spelen. [Naam heer R] zou op dat moment net begonnen zijn met graven en de aanleg van zijn netwerk. De onderzoekers vragen [naam heer E] naar zijn herinnering ten aanzien van hetgeen zich in deze periode heeft afgespeeld. [Naam heer E] verklaart dat zich in deze periode van alles heeft afgespeeld, waarvan [naam heer E] niets weet en waarbij hij niet betrokken is geweest; [naam heer E] weet alleen dat Fore Freedom en CBizz elkaar voor de rechter hebben getroffen. Naar het idee van [naam heer E] is het een zaak waar de gemeente buiten staat.

De onderzoekers vragen [naam heer E] naar zijn herinnering van een overleg dat bij hem op kantoor over de kwestie zou hebben plaatsgevonden, waarbij [naam eerste medewerker BOR, [naam coördinator Kabels en Leidingen] en [naam coördinator Juridische Zaken] aanwezig zouden zijn geweest. [Naam heer E] verklaart dat er ongetwijfeld overleggen hebben plaatsgevonden. De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij zich de insteek van die gesprekken kan herinneren. [Naam heer E] verklaart dat zij ongetwijfeld de standaard dingen van dat moment hebben besproken. De onderzoekers vragen waarom deze kwestie niet met de portefeuillehouder, [naam wethouder Buurt en

Buitenruimte], werd besproken. [Naam heer E] verklaart dat dit een hele goede vraag is, waar hij geen antwoord op kan geven; [naam heer E] vermoedt dat het waarschijnlijk als onderdeel van de uitrol van de CAI werd gezien. Desgevraagd verklaart [naam heer E] dat hij niet weet van wie het initiatief van die gesprekken uitging.”

De coördinator Kabels en Leidingen verklaart ten aanzien van het gesprek dat hij met de heer E, de coördinator Juridische Zaken en de eerste medewerker BOR heeft gevoerd:

“[Naam heer E] bleef er in het gesprek op hameren dat wij het werk van [naam heer R] stil moesten leggen. [Naam heer R] was bij mijn weten op dat moment halverwege met graven. [Naam heer E] bleef volhouden dat [naam heer R] zijn zaken niet op orde zou hebben. Ik heb aangegeven dat ik geen grond zag om het werk stil te leggen. Ook [naam coördinator Juridische Zaken] en [naam eerste medewerker BOR] zagen daarvoor geen grond. Wij hebben toen aangegeven dat wij niet zomaar het werk stil konden leggen; als [naam heer E] dat wil, moet hij zijn argumenten maar op de mail zetten. [Naam heer E] ging daar niet op in. [Naam heer E] zou nog nagaan hoe het precies zat, maar is daar nooit meer op teruggekomen.”

De eerste medewerker BOR bevestigt in essentie de lezing van de coördinator Kabels en Leidingen. Hij verklaart hierover:

“[Naam heer E] vroeg tijdens de bespreking of [naam heer R] gestopt kon worden. [Naam heer E] betwijfelde of [naam heer R] deze werkzaamheden wel mocht uitvoeren. Wat precies zijn reden was om dit te vragen, werd mij niet duidelijk. Voor mij was die reden verder ook niet zo belangrijk. [Naam heer R] had toestemming gekregen van ons om deze werkzaamheden uit te voeren. Voor ons was er geen reden of aanleiding om [naam heer R] te laten stoppen met zijn werkzaamheden. Dat heb ik ook tegen [naam heer E] gezegd.”

De eerste medewerker BOR verklaart zich te herinneren dat de heer E tijdens de bespreking onder meer vertelde dat ‘ze oorlogje aan het spelen waren’, daarmee doelend op de relatie tussen het bedrijf van de heer R en CIF en/of Cbizz. De eerste medewerker BOR verklaart voorts:

“Ik heb tegen [naam heer E] gezegd dat het instemmingsverzoek van [naam heer R] op zorgvuldige wijze is afgehandeld en dat er geen reden was om in te grijpen. Tevens heb ik tegen hem gezegd dat als hij dat desondanks wilde, hij daartoe schriftelijk opdracht moest geven.”

De coördinator Juridische Zaken bevestigt desgevraagd in essentie de lezing dat de heer E in het bewuste gesprek heeft gezocht naar mogelijkheden om het werk van de heer R stil te leggen. Naast de coördinator Kabels en Leidingen en de eerste medewerker BOR bevestigt de coördinator Juridische Zaken dat ook hij heeft aangegeven dat hij geen grond zag om het werk stil te leggen.

De coördinator Juridische Zaken voegt daaraan toe dat de heer E naar zijn idee heeft gehandeld met het oogmerk om partijen (CIF en de heer R) bij elkaar te brengen c.q. om hen de werkzaamheden te laten combineren. Consequentie van de handelwijzen van CIF en de heer R zou immers zijn dat de straat twee keer open zou moeten en dat beide partijen degeneratiekosten zouden moeten betalen. De inspanningen van de heer E zouden volgens de coördinator Juridische Zaken het gevolg zijn van de coördinerende rol die de gemeente in dezen heeft.

Van wie het initiatief tot dit gesprek kwam, weet de coördinator Juridische Zaken niet (meer). Gevraagd naar de wijze waarop het bewuste gesprek besloten werd, heeft de coördinator Juridische Zaken aangegeven dat de heer E de aanwezigen zou hebben bedankt voor de juiste voorlichting.

De eerste medewerker BOR verklaart dat de heer E enigszins geprikkeld was tijdens de bespreking en dat hij liet merken dat hij niet blij was met de heer R. Volgens de eerste medewerker BOR vroeg de heer E tijdens de bespreking of de heer R wel de juiste stukken/papieren had. Tevens zou de heer E tijdens het gesprek hebben verklaard dat de heer R zich schuldig maakte aan belangenverstremming, omdat een

medewerker van de heer R ook toezichhouder was op de werkzaamheden van CIF voor wat betreft de aanleg van het netwerk. De coördinator Kabels en Leidingen verklaart dat de heer E zou hebben gezegd dat hij het kwalijk vond dat een andere partij CIF voor de voeten zou lopen. De coördinator Kabels en Leidingen verklaart desgevraagd dat hij zich door de verzoeken van de heer E in een lastig parket gebracht voelde.

In het tweede interview met de heer E is het volgende ter sprake gekomen:

‘De onderzoekers houden [naam heer E] een deel van de verklaring voor van [naam coördinator Kabels en Leidingen]:

“[Naam heer E] belde mij wederom op. [Naam heer E] zei mij dat [naam heer R] niet verder mocht gaan met het werk, ik zou het werk moeten stilleggen. Ik heb tegen [naam heer E] gezegd dat ik niet zou weten waarom het werk stilgelegd zou moeten worden. Alles was immers volgens de juiste procedure verlopen. [Naam heer E] vertelde dat [naam heer R] zich niet aan de regels zou houden en bijvoorbeeld niet over de vereiste OPTA-licentie zou beschikken of iets dergelijks. In mijn beleving voldeed [naam heer R] echter aan alle vereisten. Ik heb daarop voorgesteld om intern om de tafel te gaan zitten.”

De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij zich dit gesprek kan herinneren. [Naam heer E] verklaart dat hij heeft aangegeven dat hij zich kan herinneren dat er gesprekken hebben plaatsgevonden. De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij zich kan herinneren dat hij [naam coördinator Kabels en Leidingen] heeft opgebeld met de vraag het werk stil te leggen. [Naam heer E] kan zich dit niet meer herinneren.

De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij op enig moment wist dat [naam heer R] was begonnen met zijn werkzaamheden. [Naam heer E] verklaart dat hij denkt dat hij dit op enig moment geweten heeft. Op de vraag hoe hij dit wist en of hij het misschien zelf heeft gezien, verklaart [naam heer E] dat dit van allerlei bronnen afkomstig kan zijn, al was het alleen maar omdat hij een bedrijf heeft op het bedrijventerrein.

De onderzoekers wijzen erop dat vervolgens dat gesprek gepland werd waarbij ook [naam coördinator Juridische Zaken], [naam eerste medewerker BOR] en [naam coördinator Kabels en Leidingen] aanwezig waren. De onderzoekers houden [naam heer E] voor dat [naam coördinator Kabels en Leidingen] over dat gesprek gezegd heeft:

“[Naam heer E] bleef er in het gesprek op hameren dat wij het werk van [naam heer R] stil moesten leggen. [Naam heer R] was bij mijn weten op dat moment halverwege met graven. [Naam heer E] bleef volhouden dat [naam heer R] zijn zaken niet op orde zou hebben. Ik heb aangegeven dat ik geen grond zag om het werk stil te leggen. Ook [naam coördinator Juridische Zaken] en [naam eerste medewerker BOR] zagen daarvoor geen grond. Wij hebben toen aangegeven dat wij niet zomaar het werk stil konden leggen; als [naam heer E] dat wil moet hij zijn argumenten maar op de mail zetten. [Naam heer E] ging daar niet op in. [Naam heer E] zou nog nagaan hoe het precies zat, maar is daar nooit meer op teruggekomen.”

De onderzoekers vragen [naam heer E] naar zijn herinnering hieromtrent. [Naam heer E] verzoekt de onderzoekers om verder te lezen en om alles te lezen wat hierover gezegd is; hij verklaart dat hij bang is dat hier iets helemaal mis is. De onderzoekers houden [naam heer E] voor dat [naam eerste medewerker BOR] hierover zegt:

“[Naam heer E] vroeg tijdens de bespreking of [naam heer R] gestopt kon worden. [Naam heer E] betwijfelde of [naam heer R] deze werkzaamheden wel mocht uitvoeren. Wat precies zijn reden was om dit te vragen, werd mij niet duidelijk. Voor mij was die reden verder ook niet zo belangrijk. [Naam heer R] had toestemming gekregen van ons om deze werkzaamheden uit te voeren. Voor ons was er geen reden of aanleiding om [naam heer R] te laten stoppen met zijn werkzaamheden. Dat heb ik ook tegen [naam heer E] gezegd.”

[Naam heer E] vraagt verbaasd: "dat is alles?". De onderzoekers geven aan dat dit inderdaad de verklaringen zijn die gegeven zijn. [Naam heer E] verklaart of dit alle mededelingen zijn die uit dat gesprek aan u gedaan zijn. De onderzoekers zeggen dat dit op dit moment de verklaringen zijn. [Naam heer E] vraagt of dit alles is wat er over dit overleg is verklaard. De onderzoekers zeggen dat dit in ieder geval de belangrijkste dingen zijn die gezegd zijn. [Naam heer E] zegt dat hij graag zou willen weten wat de heren nog meer verklaard hebben, over dat gesprek, over de inhoud en wat [naam heer E] gezegd zou hebben. De onderzoekers houden [naam heer E] voor dat [naam heer E] zou hebben gezegd dat het werk stilgelegd zou moeten worden. [Naam heer E] zegt dat hij wil weten wat ze nog meer gezegd hebben over dat gesprek en hij geeft aan dat hij de totale context van dit verhaal zou willen hebben omdat hij toch het gevoel heeft dat hier iets gezegd is wat op z'n minst twijfelachtig [is]; [naam heer E] verklaart dat hij hele andere dingen heeft gezegd in dat gesprek, die hij zich nog heel goed kan herinneren. [Naam heer E] verklaart dat hij heel graag wil weten wat ze nog meer gezegd hebben over de inhoud van dat gesprek, want dit is niet aan de orde geweest, er is heel iets anders aan de orde geweest en [naam heer E] geeft aan dat hij wil weten of ze dat verklaard hebben. De onderzoekers geven aan dat ze niet weten waar [naam heer E] op doelt. [Naam heer E] vraagt om de totale inhoud van dat gesprek te geven zodat hij weet of ze dat ook gezegd hebben.

De onderzoekers zeggen dat [naam eerste medewerker BOR] ook gezegd heeft dat [naam heer E] enigszins geprikkeld was tijdens de bespreking en dat hij liet merken dat hij niet blij was met [naam heer R]. De onderzoekers geven aan dat [naam heer E] tijdens dat gesprek ook zou hebben gevraagd of [naam heer R] wel de juiste stukken/papieren had. De onderzoekers zeggen dat [naam heer E] zou hebben opgemerkt dat [naam heer R] zich schuldig maakte aan belangenverstrengeling, omdat een medewerker van [naam heer R] ook toezichthouder was op de werkzaamheden van CIF voor wat betreft de aanleg van het netwerk.

De onderzoekers zeggen dat [naam coördinator Kabels en Leidingen] heeft verklaard dat [naam heer E] zou hebben gezegd dat hij het kwalijk vond dat een andere partij CIF voor de voeten zou lopen. De onderzoekers wijzen erop dat zowel [naam eerste medewerker BOR] als [naam coördinator Kabels en Leidingen] zich door het verzoek van [naam heer E] in een lastig parket gebracht voelden.

[Naam heer E] vraagt nogmaals of dit alles is over dit gesprek. De onderzoekers zeggen dat dit niet alles is. De onderzoekers zeggen:

"Nee, ik zeg dus niet alles. Ik zeg, ik noem een aantal belangrijke dingen die ik nu zie. 'Alles' zou betekenen dat het als er later nog iets komt, dan is het niet alles geweest; dus ik ga me niet op een woord vastleggen, maar dit is de belangrijkste strekking van het verhaal; laten we het daar maar op houden. En ik heb u die verklaring ook nog voorgelegd maar die krijgt u ook nog te zien op het moment dat we het rapport in concept voorleggen."

[Naam advocaat van de heer E] vraagt of [naam heer E] dan de hele verklaring te zien krijgt. De onderzoekers zeggen dat [naam heer E] niet het integrale verslag krijgt. Desgevraagd bevestigen de onderzoekers dat [naam heer E] van de onderzoekers alleen een door de onderzoekers in het rapport opgenomen door de onderzoekers zelf geselecteerd deel van de verklaringen te zien krijgt. De onderzoekers zeggen dat [naam heer E] ervan uit moet gaan dat de onderzoekers hem het belangrijkste voorhouden.

[Naam heer E] verklaart dat het gesprek ging over het gezamenlijk leggen van CIF en [naam heer R] of Fore Freedom; daar heeft het gesprek over plaatsgevonden. [Naam heer E] verklaart dat daar volgens hem ook gesprekken met juristen over plaatsgevonden hebben, waar hij niet bij aanwezig is geweest, om partijen te bewegen om gelijktijdig hun glasvezelkabels te leggen. [Naam heer E] verklaart dat dat om de een of andere reden niet gelukt is en dat hij daar erg ongelukkig mee was. [Naam heer E] verklaart dat het tweede punt is – en daar heeft hij zich heel nadrukkelijk over uitgelaten maar dat heeft geen effect gehad – dat er sprake is van belangenverstrengeling; het kan niet zo zijn dat iemand die in opdracht werkt voor de gemeente op een uitrol zelf daar ook partij in is. [Naam heer E] verklaart dat hij daarom vond dat de opdracht aan het bedrijf van [naam heer R] om toezicht te houden op de uitrol van

CIF van een netwerk ingetrokken moest worden; dat zijn strijdige zaken. [Naam heer E] verklaart dat de ambtenaren daarvan hebben gezegd dat ze dat niet wijs vonden en dat ze hem hebben geadviseerd om dat niet door te zetten. [Naam heer E] verklaart dat de onderzoekers weten dat Fore Freedom het netwerk heeft aangelegd en dat zijn opstelling dus geen enkel gewicht in de schaal heeft gelegd.

[Naam heer E] verklaart dat dit de essentie van het gesprek was, te weten partijen te bewegen samen te leggen; dus helemaal niet [naam heer R] tegen te houden om dat te doen; samen te leggen, daarvoor hebben ze ook met advocaten bij elkaar gezeten. [Naam heer E] verklaart dat dat allemaal niet gelukt is; waarom weet hij ook niet, maar het effect is er niet minder om. [Naam heer E] verklaart dat hij gezegd heeft dat het niet zo kan zijn dat iemand met twee petten, met twee verschillende belangen, de uitvoeringstaak namens de gemeente doet. [Naam heer E] verklaart dat alle verhalen over dat [naam heer E] gezegd zou hebben dat [naam heer R] zou moeten stoppen of tegengewerkt zou moeten worden, [dat] is allemaal niet aan de orde.

De onderzoekers vragen [naam heer E] of [naam eerste medewerker BOR] en [naam coördinator Kabels en Leidingen] hem dan verkeerd hebben begrepen. [Naam heer E] zegt zich niet te kunnen voorstellen dat hij verkeerd is begrepen. De onderzoekers vragen [naam heer E] wat dan het belang zou kunnen zijn om dit te verklaren. [Naam heer E] verklaart dat hij dit niet weet en hij vraagt de onderzoekers of het juist is dat de door de onderzoekers aan hem voorgehouden verklaringen van de ambtenaren die bij het gesprek aanwezig waren, de verklaringen van [naam coördinator Kabels en Leidingen] en [naam eerste medewerker BOR] zijn.

De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij voornoemde gesprekken nog heeft teruggekoppeld met [naam wethouder Buurt en Buitenruimte]. [Naam heer E] antwoordt ontkennend; hij vermoedt dat [naam eerste medewerker BOR] of [naam hoofd BOR] dit gedaan zouden kunnen hebben. De onderzoekers vragen of [naam heer E] hierover nog iets van [naam wethouder Buurt en Buitenruimte] heeft terug gehoord. [Naam heer E] verklaart dat hij zich dat niet kan herinneren.'

De wethouder Buurt en Buitenruimte heeft desgevraagd aangegeven verantwoordelijk te zijn voor de buitenruimte en de fysieke infrastructuur (kabels en leidingen) in de gemeente Albrandswaard. De wethouder Buurt en Buitenruimte verklaart dat een besluit inzake een instemmingsverzoek is gemandateerd aan de ambtelijke organisatie.

In het tweede interview met de heer E is hierover onder meer het volgende ter sprake gekomen:

"De onderzoekers vragen [naam heer E] wie verantwoordelijk portefeuillehouder is met betrekking tot zo'n instemmingsverzoek. [Naam heer E] verklaart dat als het om graven gaat, het de portefeuille Buurt en Buitenruimte betreft van [naam wethouder Buurt en Buitenruimte]. [Naam hoofd BOR] is hoofd Beheer Openbare Ruimte, zo verklaart [naam heer E]. In eerste instantie ligt dat daar. De onderzoekers vragen [naam heer E], vanuit deze optiek bezien, of hij zich nog heeft afgevraagd waarom [naam heer R] met hem contact opnam. [Naam heer E] verklaart dat hij zich dit heel goed kon voorstellen, aangezien hij wethouder Economische Zaken is en dat hij in het verleden wel vaker contact heeft gehad met [naam heer R] en dat [naam heer R] onder meer heeft meegewerkt aan het initiatiefvoorstel. [Naam heer E] geeft aan dat hij in het algemeen, wanneer mensen hem iets vragen, de neiging heeft om mensen te woord te staan dan wel door te verwijzen naar de persoon die erover gaat."

De wethouder Buurt en Buitenruimte verklaart eerst kennis te hebben genomen van het instemmingsverzoek van de heer R door een publicatie in AD Rotterdam. Deze publicatie was van 14 augustus 2013.

Gewezen op het onderhoud tussen de heer E en de heer R, dat heeft plaatsgevonden op 15 april 2013, verklaart de wethouder Buurt en Buitenruimte hieromtrent door de heer E niet te zijn geïnformeerd. Gevraagd naar de reden waarom de wethouder Buurt en Buitenruimte, als verantwoordelijk portefeuillehouder, hieromtrent niet is geïnformeerd, verklaart zij:

“Dat is een goede vraag. Toen een en ander aan de orde kwam in het collegeoverleg, heb ik aangegeven dat ik het bijzonder vond dat [naam heer E] zonder ambtelijke ondersteuning, of nog scherper geformuleerd, alleen, het gesprek is aangegaan met [naam heer R]. De reactie van [naam heer E] was dat hij altijd alleen opereert en op dat moment dus ook. Overigens had ik naar aanleiding van het krantenartikel gevraagd om een toelichting. De vraag om deze toelichting voelde [naam heer E] als een persoonlijke aanval door mij. Mijn intentie was echter slechts puur gericht op het krijgen van een toelichting. Tijdens het bewuste collegeoverleg heb ik die toelichting, met tussenkomst van de burgemeester, alsnog gekregen.”

Desgevraagd meldt de gemeentesecretaris dat de heer E in het college zou hebben aangegeven dat de heer R hem had uitgenodigd voor een onderhoud over het initiatief van de heer R. De gemeentesecretaris verklaart voorts dat de heer E daarbij zou hebben aangegeven dat hij de heer R een advies had meegegeven. Dit advies had volgens de gemeentesecretaris als strekking dat de heer E aan de heer R zou hebben gevraagd of hij voldoende business case had om het op te nemen tegen de grote partijen. Gevraagd of er notulen zijn gemaakt van deze bewuste collegevergadering, meldt de gemeentesecretaris dat dit niet het geval is.

Ten aanzien van de handelwijze van de heer R (onder meer het zoeken van publiciteit over deze kwestie) en de vermeende verschillende belangen die de heer R zou hebben, komt in het tweede interview met de E het volgende aan de orde:

‘De onderzoekers geven aan dat [naam heer E] erop heeft gewezen dat [naam heer R] verschillende belangen zou hebben. De onderzoekers wijzen erop dat [naam heer R] in de allereerste fase – dat zegt [naam heer R] zelf ook - ook presentaties heeft gegeven om de verglazing te promoten. [Naam heer E] geeft aan dat [naam heer R], samen met [naam heer G], in januari 2010 het initiatiefvoorstel van EVA en NAP heeft gepresenteerd in de raadscarousel.

De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij denkt dat een en ander met elkaar van doen heeft, in die zin dat [naam heer R] zelf misschien had gehoopt dat hij een rol zou kunnen gaan spelen bij de verglazing met zijn ingenieursbureau. [Naam heer E] verklaart dat als de onderzoekers de vraag zouden formuleren: ‘Hebben [naam heer R] en [naam heer G] in de vele gesprekken die we hebben gehad ter voorbereiding, ooit over hun eigen positie in de toekomst gesproken?’, dan luidt het antwoord nee; het waren beiden betrokken burgers; in die zin hebben we ze ook gebruikt. [Naam heer E] verklaart dat het enige wat [naam heer R] als voorzitter van IVOR bij voortdurende heeft bepleit, is dat lokale ondernemers meer betrokken zouden moeten worden bij uitbesteding van gemeentelijke opdrachten. [Naam heer E] verklaart dat hij dus heel erg blij was toen hij op enig moment hoorde dat [naam heer R] de toezichhoudende rol namens de gemeente mocht gaan vervullen. [Naam heer E] verklaart dat dat weer een lokaal bedrijf was dat een opdracht van de gemeente krijgt, en [naam heer E] verklaart dat hij daar geen invloed op heeft gehad, en dat heeft ook niets te maken met datgene wat er heeft voorgevallen; blijkbaar heeft [naam heer R] waarschijnlijk gewoon de beste prijs en kwaliteit neergelegd.

De onderzoekers wijzen erop dat [naam heer R] naar aanleiding van het gesprek met [naam heer E] de publiciteit heeft gezocht. De onderzoekers vragen [naam heer E] of hij het gevoel heeft dat er bij [naam heer R] oud zeer zit of dat hij teleurgesteld is. [Naam heer E] meldt dat hij zich van een eventuele teleurstelling jegens hem niets bekend is. De onderzoekers zeggen desgevraagd dat [naam heer R] heeft aangegeven hevig teleurgesteld te zijn over de wijze waarop het nu verlopen is, omdat [naam heer R] zegt dat hij zich in de beginfase destijds heel erg heeft ingezet ook voor [naam heer E] om dit project te steunen. [Naam heer E] vraagt of [naam heer R] dan van hem een voorkeursbehandeling had willen hebben. De onderzoekers geven aan dat [naam heer R] dat niet heeft gezegd, maar dat [naam heer R] zegt dat hij teleurgesteld is, dat hij nu op deze manier het gevoel heeft gekregen dat hij is tegengewerkt omdat hij het bericht kreeg dat zijn verzoek moest worden geweigerd en dat zijn werkzaamheden moesten worden stilgelegd. [Naam heer E] verklaart dat het verzoek van [naam heer R] niet moest worden geweigerd en dat zijn werkzaamheden niet moesten worden stilgelegd, maar dat zijn werkzaamheden gekoppeld moesten worden aan die van CIF; dat was de inzet van [naam heer E] en met die opdracht heeft [naam heer E] de ambtenaren ook weggestuurd: zorg ervoor dat dat gezamenlijk

gaat gebeuren. [Naam heer E] verklaart dat dat helaas niet gelukt is; beide bedrijven hebben de werkzaamheden op een verschillend moment uitgevoerd.'

6. Beoordeling

Het onderzoek is gericht op eventuele verstremgeling van belangen of de schijn daarvan, in de relatie tussen de portefeuillehouder CAI en de directeur van CBizz, zowel privaats als zakelijk, voor zover deze van belang is of is geweest, in het dossier rondom de verkoop van de gemeentelijke CAI.

Daarbij luidt de opdracht om onderzoek te doen en een oordeel te vormen over:

- a. De rol, positie(s) en handelwijze van de hiervoor genoemde personen rondom het opstellen en indienen van het initiatiefvoorstel gericht op de verkoop van de gemeentelijke CAI, zoals dat door genoemde fractie is ingediend in april 2007;
- b. De rol, positie(s) en handelwijze van de hiervoor genoemde personen rondom het opstellen, doen verschijnen alsmede financieren van advertentie(s) gericht op de wens tot verkoop van de gemeentelijke CAI, zoals die ten tijde van de verkiezingen in de eerste maanden van 2010 in de lokale pers is/zijn verschenen;
- c. De rol, positie(s) en handelwijze van de hiervoor genoemde personen met betrekking tot de gunning van de contracten en internetdienstverlening aan CBizz, na de verkoop van de gemeentelijke CAI aan de kabelmaatschappij;
- d. De rol, positie(s) en handelwijze van de hiervoor genoemde personen met betrekking tot de vergunningaanvraag van een derde partij, die voornemens is/was een voor CBizz concurrerend netwerk voor internetdiensten aan te leggen.

In dit hoofdstuk geven wij per paragraaf onze beoordeling van de hiervoor genoemde vier onderwerpen.

6.1 Initiatiefvoorstel 2007

Door de fractie van EVA is in april 2007 een initiatiefvoorstel ingediend gericht op de verkoop van de CAI Albrandswaard. Alvorens hierop in te gaan, merken wij eerst op dat de heer E in deze periode geen wethouder was. Zijn handelwijze in deze periode kan derhalve – gelet op de overkoepelende onderzoeksvraag – niet worden beoordeeld vanuit zijn rol als portefeuillehouder CAI. De heer E was in de raadsperiode 2006-2010 raadslid van EVA. Zijn (mogelijke) betrokkenheid bij dit initiatiefvoorstel kan daarom alleen worden beoordeeld vanuit zijn positie als gemeenteraadslid van EVA.

Daarnaast merken wij hier op dat over deze kwestie door de gemeenteraad al een 'politiek oordeel' is geveld, via de in de raadsvergadering van 31 mei 2007 ingediende en aangenomen motie van afkeuring.

In paragraaf 5.2 is ingegaan op de rol, positie en handelwijze van de bij het initiatiefvoorstel betrokken personen. De heer E heeft erop gewezen dat het ging om een initiatief van de fractie EVA. Uit de notulen van de raadsvergadering van 9 juli 2007, waar de heer G naar aanleiding van de ontstane commotie in de daaraan voorafgaande raadsvergadering inspreekt, kan worden afgeleid dat de heer E en de heer G primair de auteurs waren van het initiatiefvoorstel. De heer G was op dat moment lid van de partij EVA, maar geen raadslid. In het initiatiefvoorstel is het bedrijf CAIW genoemd als een van de bedrijven aan wie de CAI Albrandswaard mogelijk zou kunnen worden verkocht. De heer G was op dat moment een van de directeurs van CAIW.

Er bestaat geen geschreven of ongeschreven regel die het verbiedt om als raadsfractie bij het opstellen c.q. het indienen van voorstellen gebruik te maken van de deskundigheid van externe personen, niet zijnde fractiegenoten. Ook niet als die personen mogelijk een belang hebben bij de uitkomsten van het betreffende voorstel. Door gebruik te maken van de diensten van de heer G als deskundige, heeft EVA derhalve niet gehandeld in strijd met enige formele bepaling. Ook wanneer sprake zou zijn van lobbyisme met het oogmerk om bepaalde private belangen te behartigen, wordt in beginsel geen rechtsregel overtreden. Het is steeds aan de politiek ambtsdragers om het algemeen belang voor ogen te houden.

In het initiatiefvoorstel wordt opgemerkt dat EVA gebruik heeft gemaakt van deskundigen op het gebied van CAI exploitatie en kabel (Onder 'Inleiding', pagina 3 van het voorstel). Dat EVA gebruik heeft gemaakt van de diensten van de heer G, wiens werkgever in hetzelfde voorstel als potentiële koper wordt genoemd, heeft de fractie van EVA niet expliciet (vooraf) gecommuniceerd aan de rest van de gemeenteraad. Ook daartoe bestaat geen wettelijke plicht of bepaling in de gedragscode die dit verplicht. Wel was het vanuit het oogpunt van het kernbegrip van integriteit *openheid* wenselijk geweest openheid te verschaffen over de concrete betrokkenheid van een marktpartij c.q. iemand wiens werkgever een potentiële koper was en ook als zodanig is genoemd, zodat dit in de weging van het voorstel door de andere raadsfracties meegenomen had kunnen worden. In de gedragscode van 2003 wordt het begrip openheid als volgt omschreven:

'Het handelen van een raadslid, wethouder of burgemeester is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is en de controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van het raadslid, de wethouder of de burgemeester en zijn beweegredenen daarbij.'

6.2 Advertenties

Door partij EVA en partij NAP is begin 2010, voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2010, een tweetal advertenties geplaatst in een lokaal blad. Alvorens hierop in te gaan, merken wij ook ten aanzien van dit onderwerp op dat de heer E in deze periode geen wethouder was. Zijn handelwijze in deze periode kan derhalve – gelet op de overkoepelende onderzoeksvraag – niet worden beoordeeld vanuit zijn rol als portefeuillehouder CAI. De heer E was tot aan de verkiezingen van 2010 raadslid van EVA. Zijn (mogelijke) betrokkenheid bij dit onderwerp kan daarom alleen worden gezien vanuit zijn positie als gemeenteraadslid van EVA. Pas na de verkiezingen in 2010 is hij wethouder geworden en werd hij portefeuillehouder CAI.

In paragraaf 5.3 is ingegaan op de rol, positie en handelwijze van de bij de advertenties betrokken personen. Hieruit volgt dat de advertenties niet een persoonlijk initiatief waren van de heer E, maar van (het campagne team van) zijn partij in samenwerking met een andere lokale partij, NAP.

Ten aanzien van de financiering van de advertenties zijn vragen gerezen binnen de gemeenteraad. In de raadsvergadering van 25 januari 2010 is hierover expliciet een vraag gesteld aan EVA. Door de heer E is op dat moment daarop geen antwoord gegeven. Wel heeft de heer E zelf een verband gelegd met het onderwerp integriteit.

Uit ons onderzoek is gebleken dat één advertentie uiteindelijk is betaald door De Graaf-Deenenkamp B.V., het bedrijf van de heer G, die op dat moment partijlid van EVA was en werkzaam was en is binnen de kabelsector. Welke functie hij begin 2010 precies bekleedde, is niet geheel duidelijk. Naar eigen zeggen heeft hij eind 2009 de zakelijke tak van CAIW overgenomen, CAIW Netwerken, het latere CBizz. In de advertenties wordt opgeroepen tot de verkoop van de CAI Albrandswaard. De advertenties zijn aan de grafisch vormgever betaald door een holding van de heer E. Vervolgens heeft de holding van de heer E de met de advertenties gemoeide bedragen ontvangen van EVA en De Graaf-Deenenkamp B.V.

Er bestaat geen wettelijke regel of een bepaling in de lokale gedragscode die het politieke partijen verbiedt om advertenties te laten financieren door privépersonen of bedrijven die al dan niet een belang hebben bij het onderwerp dat in de advertenties wordt besproken. Door op deze manier een advertentie te laten financieren, heeft EVA derhalve niet gehandeld in strijd met enige bepaling.

De financiering van politieke partijen, waaronder door middel van giften of sponsoring, heeft de laatste jaren in toenemende mate aandacht gekregen in de landelijke politiek, juist ter voorkoming van belangenverstrengeling. De minister heeft zeer recent een wetsvoorstel ingediend dat ook lokale partijen zou verplichten financiële bijdragen boven een bepaald drempelbedrag, te registreren c.q. openbaar te maken. Dat EVA op deze wijze een advertentie heeft gefinancierd, heeft zij niet naar buiten toe gecommuniceerd. Ook daartoe bestaat op dit moment, voor lokale politieke partijen, geen wettelijke plicht of bepaling in de gedragscode die dit verplicht. Wel kan er vanuit het oogpunt van het kernbegrip van integriteit *openheid* de vraag worden gesteld in hoeverre het wenselijk is dat politieke partijen daarover wel of niet openheid verschaffen.

In de gemeenteraadsvergadering van 25 januari 2010 is expliciet aan de heer E de vraag gesteld wie de advertenties heeft betaald. Door de heer E is hierop geen antwoord gegeven. Wel benoemt hij in reactie op de vraag het onderwerp integriteit. Mede gelet op de discussie die in 2007 was gevoerd en de daarop gevolgde motie van afkeuring inzake de betrokkenheid van de heer G bij het initiatiefvoorstel, had het naar onze mening in de rede gelegen dat EVA, waaronder de heer E als fractievoorzitter, zich had gerealiseerd dat een en ander uit oogpunt van openheid en onafhankelijkheid mogelijk gevoelig zou kunnen liggen.

6.3 Gunning van contracten en internetdienstverlening aan CBizz

Bij dit onderwerp kan een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds het abonneebestand dat bij CBizz terecht is gekomen na de verkoop van de CAI Albrandswaard aan CIF, en anderzijds de door CBizz gewonnen aanbesteding van internetdienstverlening aan de BAR-gemeenten. Beide zaken hebben plaatsgevonden in de periode 2010-2012, op het moment dat de heer E portefeuillehouder CAI was.

Ten aanzien van het laatste onderwerp, de aanbesteding van de internetdienstverlening, merken wij op dat uit ons onderzoek niet is gebleken dat door de heer E is gehandeld in strijd met wettelijke bepalingen of de gedragscode van de gemeente Albrandswaard. Volgens de ambtenaar die namens de gemeente Albrandswaard voor de aanbesteding verantwoordelijk was, heeft de heer E geen enkele bemoeienis gehad met het proces. De aanbesteding is ambtelijk afgehandeld, zonder dat hierbij bestuurlijke bemoeienis heeft plaatsgevonden.

Ten aanzien van het eerstgenoemde onderwerp is uit ons onderzoek ook niet gebleken dat door de heer E is gehandeld in strijd met wettelijke bepalingen of de gedragscode van de gemeente Albrandswaard.

Uit het onderzoek blijkt dat het bestaande abonneebestand (klantenbestand), na de verkoop van de CAI Albrandswaard aan CIF, voor een deel – het zakelijke segment – terecht is gekomen bij CBizz, het bedrijf waarvan de heer G bestuurder en (indirect) aandeelhouder is. De overdracht van het abonneebestand aan CBizz is, volgens verklaring van de heer G, het resultaat van onderhandelingen met CAIW. Terzake is dus geen overeenkomst gesloten tussen de gemeente en CBizz. Wel is gebleken dat op enig moment, bij de onderhandelingen tussen de gemeente en CIF, laatstgenoemde de intentie heeft uitgesproken dat CAIW de eerste exploitant zou worden. Een formele band tussen CAIW en (het bedrijf van) de heer G bestond, volgens onze informatie, op dat moment niet. Bovendien zou CAIW in de periode waarin de onderhandelingen tussen de gemeente en CIF zijn gevoerd (2011), worden verkocht door CIF aan KPN. Deze voorgenomen overname was medio 2012 van de baan.

6.4 Het instemmingsverzoek voor een concurrerend netwerk

Ten aanzien van de handelwijze van de heer E met betrekking tot het instemmingsverzoek van Fore Freedom, zijn wij van mening dat de heer E, gelet op het bepaalde in artikel 2:4 Awb en bepalingen uit de Gedragscode voor politieke ambtsdragers (2011) van de gemeente Albrandswaard, de schijn van belangenverstrengeling heeft gewekt. Dat zullen wij hierna toelichten.

De Awb kent de volgende bepaling:

'Artikel 2:4

- 1. Het bestuursorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid.*
- 2. Het bestuursorgaan waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden.'*

De gedragscode van de gemeente Albrandswaard (2011) kent de navolgende kernbegrippen van integriteit:

'Dienstbaarheid

Het handelen van een politieke ambtsdrager is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente en op de organisaties en burgers die daar onderdeel van uit maken.

Functionaliteit

Het handelen van een politieke ambtsdrager heeft een herkenbaar verband met de functie die hij vervult in het bestuur.

Onafhankelijkheid

Het handelen van een politieke ambtsdrager wordt gekenmerkt door onpartijdigheid, dat wil zeggen dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.

Openheid

Het handelen van een politieke ambtsdrager is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is en de controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van de politieke ambtsdrager en zijn beweegredenen daarbij.

Betrouwbaarheid

Op een politieke ambtsdrager moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan zijn afspraken. Kennis en informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt, wendt hij aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

Zorgvuldigheid

Het handelen van een politieke ambtsdrager is zodanig dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen.'

In april 2013 heeft de heer R namens Fore Freedom B.V. een instemmingsverzoek ingediend voor de aanleg van een netwerk. De afhandeling van een dergelijke aanvraag is door het college gemandateerd aan de ambtelijke organisatie en wordt daarom ambtelijk afgehandeld. Mocht bestuurlijke betrokkenheid gewenst zijn vanuit de ambtelijke hoek, dan valt dit in de portefeuille van de wethouder Buurt en Buitenruimte. De heer E had daarmee geen aan zijn taak gerelateerde aanleiding om zich hiermee te bemoeien. Desondanks heeft de heer E zich actief in de aanvraag gemengd en heeft hij naar onze mening getracht de besluitvorming te beïnvloeden. Het resultaat daarvan zou zijn geweest dat CBizz een de facto gunstigere uitgangspositie zou hebben verkregen. Ingevolge de Memorie van Toelichting² bij artikel 2:4 lid 2 Awb wordt met het begrip 'persoonlijk belang' bedoeld op ieder belang dat niet behoort tot de belangen die het bestuursorgaan uit hoofde van de hem opgedragen taak behoort te behartigen. De heer G is onder meer lid van EVA, was betrokken bij de campagne in 2010 en heeft de partij hierbij ook gesponsord. Feiten en geruchten hieromtrent speelden, ook in de raad, al langere tijd een rol. Het is deze relatie tussen de heer G en de heer E die naar onze mening maakt dat terughoudendheid van de heer E om zich in de besluitvorming te mengen, gepast zou zijn. De heer E heeft dit nagelaten.

Afstemming met de verantwoordelijk portefeuillehouder door de heer E, dan wel een hieraan voorafgaand ambtelijk verzoek aan de heer E, ontbreekt. Integendeel, nog voordat de betreffende aanvraag bij de verantwoordelijke ambtenaar was binnengekomen, zou de heer E op eigen initiatief contact hebben opgenomen met deze ambtenaar. Volgens deze ambtenaar vroeg de heer E hem de betreffende aanvraag niet in behandeling te nemen dan wel af te wijzen. De verantwoordelijk ambtenaar heeft hierover zijn leidinggevende ingelicht, die het verhaal tegenover BING heeft bevestigd. Ook de heer R, ingelicht door de verantwoordelijk ambtenaar, bevestigt dit verhaal.

De heer E ontkent dit dan wel kan zich een en ander niet herinneren. De heer E kan geen uitsluitel geven over het feit dat hij mogelijk al op de hoogte was van de bewuste aanvraag, nog voordat de aanvraag ambtelijk in behandeling was genomen. Ook weet hij niet meer door wie hij op de hoogte is gebracht van het voorgenomen instemmingsverzoek. Mogelijk zou dit de heer R zelf zijn geweest.

Op 15 april 2013 heeft een onderhoud plaatsgevonden tussen de heer E en de heer R. Volgens de heer R heeft de heer E hem in dat gesprek geprobeerd af te houden van zijn voornemen om een netwerk aan te leggen. De heer E ontkent dat niet, maar verklaart dat hij daar goede redenen voor had. Onder meer

² Kamerstukken II, 1988/89, 21 221, nr. 3, blz. 55

vanwege het feit dat de heer R zich volgens de heer E met de aanleg schuldig zou gaan maken aan belangenverstrengeling, gelet op onder meer zijn rol als voorzitter van de ondernemersvereniging en als toezichthouder bij de uitrol van het netwerk van CIF.

Voorafgaand aan het onderhoud met de heer R, heeft de heer E geen afstemming gezocht met de verantwoordelijk portefeuillehouder, noch heeft hij dit afgestemd met de verantwoordelijk ambtenaar, althans daarvan is niets gebleken. Ook heeft de heer E zich tijdens dat bezoek niet laten vergezellen door een ambtenaar, wat naar onze mening en, blijkens haar verklaring, ook volgens de wethouder Buurt en Buitenruimte, wel voor de hand had gelegen.

Door deze handelwijze waarbij de heer E 'op eigen houtje' heeft geopereerd en waarbij zijn beweegredenen voor de behandelend ambtenaar en de verantwoordelijk wethouder Buurt en Buitenruimte niet duidelijk zijn geweest, heeft de heer E naar onze mening gehandeld in strijd met het kernbegrip van integriteit openheid.

De vraag is tevens welk belang de heer E diende met zijn handelwijze ten opzichte van de heer R. Niet is gebleken dat de heer E hiermee het algemeen belang diende. Ofschoon wij onderkennen dat de heer R in potentie een dubbele pet droeg, vanwege de voorgenomen aanleg van een eigen netwerk en zijn rol als toezichthouder op de uitrol van het netwerk van een concurrent, lag het niet op de weg van de heer E zich over dit probleem, voor zover daar sprake van was, te ontfemen. De Graaf-Deenenkamp B.V., het bedrijf van de heer G en tevens enig aandeelhouder van CBizz, had tenslotte in een eerdere fase de campagne van EVA financieel ondersteund. De heer E was daarnaast niet bestuurlijk verantwoordelijk voor dit dossier. Ook heeft hij zijn handelwijze niet afgestemd met de verantwoordelijk portefeuillehouder en de betrokken ambtenaren, wat naar onze mening wel voor de hand had gelegen. Bovendien, zo verklaart de heer R, zou hij in het gesprek met de heer E hebben aangegeven dat 'als het toezicht op de uitrol voor jou [de heer E] een probleem is, dan stoppen we er morgen mee'. Naar onze mening heeft de heer E door zijn optreden gehandeld in strijd met de kernbegrippen functionaliteit en onafhankelijkheid en heeft hij de schijn gewekt dat hij mogelijk andere belangen heeft gediend, zoals het belang van CBizz en zijn directeur de heer G.

De verantwoordelijk ambtenaar verklaart voorts dat hij in juni 2013 opnieuw is benaderd door de heer E. Naar zijn zeggen is hem toen gevraagd om de (graaf)werkzaamheden van de heer R stil te leggen. Naar aanleiding van dat verzoek heeft er eind juni 2013 een intern overleg plaatsgevonden, waarbij naast de heer E drie ambtenaren aanwezig waren. De formeel verantwoordelijk portefeuillehouder Buurt en Buitenruimte was niet op de hoogte van dit overleg en het door de heer E gedane verzoek.

Naast de voornoemde ambtenaar, heeft ook een andere ambtenaar (eerste medewerker BOR) verklaard dat de heer E tijdens dat overleg naar mogelijkheden zocht om de heer R te laten stoppen met zijn werkzaamheden. Door alle drie de ambtenaren is verklaard c.q. bevestigd dat zij in het gesprek hebben aangegeven dat zij geen grond zagen om het werk van de heer R stil te leggen. De heer E zou in dit gesprek onder meer hebben gesuggereerd dat de heer R niet over de vereiste OPTA-licentie zou beschikken. Ook de heer G verklaart in reactie op vragen van BING dat het bedrijf van de heer R 'op dat moment niet voldeed aan de basale verplichte criteria zoals een OPTA registratie'.

De heer E verklaart dat zijn intentie tijdens het gesprek is geweest om partijen te bewegen samen hun netwerken aan te leggen. De coördinator Juridische Zaken heeft aangegeven dat hij dit oogmerk van de heer E herkend. Een en ander laat onverlet dat ook door deze kwestie het beeld wordt gevoed dat de heer E zich sterk heeft gemaakt voor een zaak die uiteindelijk vooral in het belang van CBizz was.

6.5 Resumerend

Resumerend merken wij tot slot het volgende op ten aanzien van de centrale onderzoeksvraag.

De heer E en heer G kennen elkaar al geruime tijd. Eind jaren '90 heeft er een (ver)huurrelatie bestaan tussen deze personen. Door de heer E werd een gedeelte van zijn kantoor onderverhuurd aan de heer G. De heer G is tevens reeds een aantal jaren lid van partij EVA en heeft vanuit die hoedanigheid onder meer een bijdrage geleverd aan de partijpolitieke inspanningen om een verkoop van de CAI te realiseren. Dit

terwijl hij tegelijkertijd zakelijk actief was in diezelfde markt. Daarmee was hij naar onze mening een mogelijk belanghebbende bij dit proces.

De heer E heeft naar eigen zeggen niet stilgestaan bij de werkzaamheden van de heer G. Naar eigen zeggen was hij ten tijde dat een aantal van de hiervoor genoemde onderwerpen zich afspeelde, niet op de hoogte van de werkzaamheden c.q. de functies die de heer G op die momenten uitvoerde c.q. bekleedde. Of de heer G mogelijk andere belangen had, was voor de E kennelijk geen onderwerp van afweging of discussie.

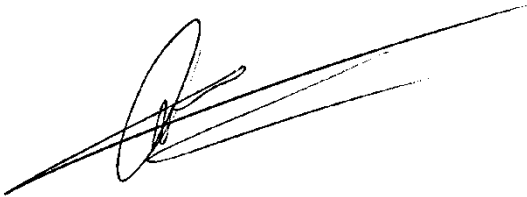
Ook nadat de gehele fractie van EVA was aangesproken op de betrokkenheid van de heer G bij het initiatiefvoorstel van 2007 met de motie van afkeuring tot gevolg, heeft dit bij de heer E niet geleid tot een grotere mate van waakzaamheid voor de mogelijke belangen van de heer G dan wel de gevoeligheid van dit onderwerp. Dit is gebleken uit de wijze waarop de heer E is omgegaan met de vraag vanuit de gemeenteraad over de financiering van de advertentie, alsmede uit de handelwijze van de heer E ten aanzien van het instemmingsverzoek van de heer R.

Ten aanzien van de eerste drie onderwerpen (initiatiefvoorstel, financiering advertentie en gunning contracten aan CBizz) is uit ons onderzoek niet gebleken dat de heer E zich schuldig heeft gemaakt aan belangenverstremgeling. Wel was op onderdelen meer openheid wenselijk geweest, zoals in voorgaande paragrafen uiteengezet, waardoor het voorstelbaar is dat vragen over belangenverstremgeling zijn gerezen, zeker in combinatie met het vierde en laatste onderwerp. Met betrekking tot zijn handelwijze ten aanzien van de instemmingsaanvraag van de heer R, zijn wij van mening dat de heer E heeft gehandeld in strijd met artikel 2:4 Awb en de gedragscode van de gemeente Albrandswaard. De heer E heeft de schijn van belangenverstremgeling gewekt.

7. Tot slot

Onze rapportage mag uitsluitend worden aangewend voor het doel van de opdracht. Het is niet toegestaan deze rapportage – of delen daaruit – zonder onze toestemming aan te wenden voor andere doeleinden.

Hoogachtend,

P. Werkman
Directeur